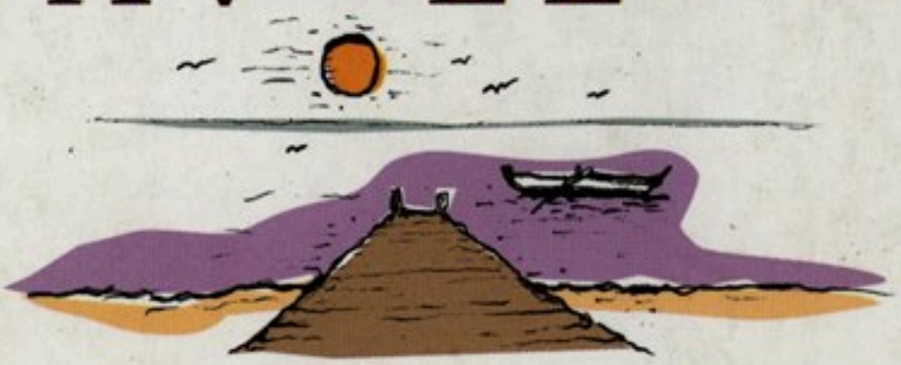
öykü

bELa

figEn alkaç

dAVuLLarı

yitiK ülkE yaYınLArı

yitiK ülkE yaYınLArı

Yitik Ülke Yayınları • Genel Dizi – 28 • Öykü – 6
Bela Davulları • Figen Alkaç • Genel Yayın Yönetmeni: **Kadir Aydemir**
Kapak Tasarımı: **Savaş Çekiç** • İç Tasarım: **Şendoğan Yazıcı** • Düzelti: **Güneş Pehlivantürk**
Baskıya Hazırlık: **SCTA** © Yitik Ülke Yayınları • **ISBN**: 978-9944-493-28-4
1. Baskı Temmuz 2007
Baskı: **Ayhan Matbaası** Yüzyıl Mah. Matbaacılar Sit. 5. Cad. No: 47
Bağcılar-İstanbul **t/f:** 0212 629 01 65
Yitik Ülke Yayınları Cağaloğlu Yokuşu, Ergüç Han, No: 5/8 Eminönü - İstanbul
t/f: 0212 528 67 31 **w:** www.yitikulkeyayinlari.com e: yitikulke@gmail.com

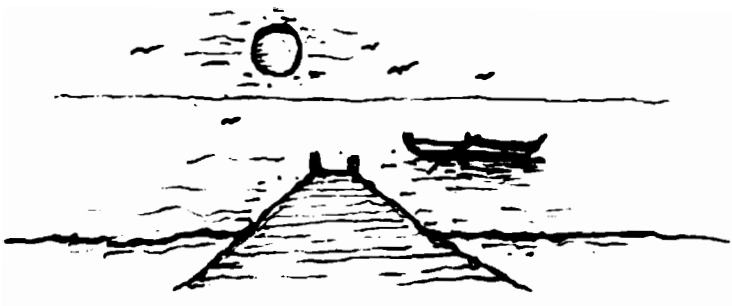
Figen Alkaç, 1970'te Ankara'da doğdu. Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İktisat bölümünü bitirdi. Öyküleri ve yazıları *Kül Öykü, Eylül Öykü, Sonra Edebiyat, E, Sonkişot, Ütopya, Yasak Meyve, Milliyet Sanat* ve *Radikal Kitap* gibi çeşitli dergilerde yayımlandı. *Bela Davulları*, ilk öykü kitabıdır.

Annem'e,
hep hoşgörüsüne

"Öğrenmiş olanları tedirgin
etmek için varolan"

Bilge Karasu

Bela Davulları

Figen Alkaç

öykü

İÇİNDEKİLER

11 | Uykusu Yarıda Kesilmiş Karanlık
21 | Fenalığı Az Yabancı
31 | Uzaklaştıkça, Vakti Bol Adımlarla İlerleyen
45 | Bir Gülümsemedir Aldı
55 | Şans Dileyen Düşmenin Ta Kendisi
67 | Kimin Konuştuğunu Söylemeyen Her Şey Yolunda Değillik
73 | Elleri Öldürülmüş Kavanoz Kapakları
83 | Minnetsiz Bakış O Yüzden
93 | Korkan Köşe Başı Mübareğin Evladı
101 | Ayağını Kaldırımla Tamamlayan Adam
115 | Göz Eskisi Bir Güne Mektup 1
119 | Göz Eskisi Bir Güne Mektup II
125 | Göz Eskisi Bir Güne Mektup III

Uykusu Yarıda Kesilmiş Karanlık

Bu sela bir açelya içindi kim bilir!

Kuşlar da toplu halde soluk pembeyi uğurlamaya gidiyordur belki de!

Kuşu kendisini terk edip pazar gününün tenhasına sığınan yaşlı bir kadın için de olabilir bu sela!

OLSUN.....

Ne içindiyse bu sela, tek dileği mersinle uğurlanmak olan hayat kadınlarının görevleri başındayken bile, içini sızlatmakta payına düşeni eksizsiz yapardı.

İşte bir ağaç; sela ile uğurlananın ardından yine gazellerini bırakıyor toprağa.

Ardından; güneşe gitmesin diye yalvarmak için çıktığı ağaçtan düşen bir çocuk çığlığı; ve içinde akşamüstü soytarıları gezinen bir caddede uçuşan martılar.

Belki ölen bir cadde içindir bu sela!

Sıkıca sarındığı çarşaf ile şu günahı bol yaz gününde bile, sırf, taa çocukluktan beri neden hayatına sokulduğunu bilmediği, söyleye söyleye de alışkanlık edindirdikleri, 'Bir yeri açık kalmaya görsün, mümkün değil uyuyamaz' kendine gönül koymasın diye kulağının birini yastıkla, diğerini de üstünde kocaman pembe gülleri olan yeşil bir çarşafla kapatarak, kabahatli bir çocuk gibi uzandığı terasında okunan selayı dinliyordu Zarife. "Anne bak! Gönülkoyan çiçekleri tutmuş." diyerek

haykıran çocuğun sesi ile titreyerek uyandı. Uyandığında; uykusunun arasında kalkıp çiçeklerindeki toprağın solukçusu solucanlara dadanan bir kargayı kovaladığını belki de hiç anımsamayacaktı.

Yine saçlarının her telini koklayanın yari olamamışlığını gördüğü rüyasının ayrıntılarını düşünmek için gözlerini kapatıp öylece uzandı. Ama rüyasının hiçbir ayrıntısını hatırlayamayınca açtı gözlerini. Gözlerinin, evinin tadilatından kalan tahta parçalarını, kırık merdiveni, bir zamanlar pembe çiçekli açelyalara yarenlik etmiş şimdi ise yapayalnız kalmış saksıları, boş boya kutularını, hayatla yüzleşmekten sararmış sardunya yapraklarını konu edip onca deneyimiyle rüya sonrası can sıkıntısını geçirmeye çabalamasını fark eden Zarife, iyice sinir oldu. İçerden az sonra gelecek olan yanık kokularını hâlâ önleme şansının olduğunu söylemeye heveslenen terasının diyeceklerine ise hep yaptığı gibi aldırış etmedi. Olduğu yerde dizlerini karnına çekerek oturdu ve "Öf Allahım ya! Canım da nasıl sıkılıyor. Öf! Yaz günü de ne titremesi bu böyle? Bari içeri girip üstüme giyecek bir şeyler bulayım."la kalktı. İçerden gelen kokular, uyumadan önce ocağa koyduğu yemeği hatırlatınca, "Sakin olmalıyım... Sakin olmalıyım... Allah beni kahretsin e mi! Bir gün evi yakıcam da hayat boyu ev sahibine borçlu kalıcam böyle giderse." diyerek içeri koştu Zarife. Ocağı söndürdü ve olduğu yere diz çöktü. Yüzü ellerinin arasında, kafası karmakarışık bir süre oturdu. Kafasındaki karmakarışıklıktan net olarak seçilen tek şey Cinci Kadriye'nin dedikleriydi: "Aman sakın ha! Uyanır uyanmaz yataktan birden kalkma. Rüyanı bir düşün. Sen bilmiyosun ama senin rüyaların çıkıyor, olacaklar sana malum oluyor. Senin bilmediğin şeyler o kadar çok ki nasıl anlatayım"ı ona her gidişinde tekrarlayan Kadriye, sanki olan tüm kötü şeylerin müsebbibiydi Zarife'ye göre. "Fal baktırmak iyi gelmiyor bana biliyorum ama baktırmadan da edemiyorum. Allah beni kahretsin. Yakında cinlere karışıcam ben böyle giderse." dedi dibi tutan tencereyi temizlerken. Sesini

suya tutarak "Bir Cinci Kadriye eksikti. Olur olmaz heryerde dedikleri aklıma düşmüyor mu, sinir oluyorum."a karşılık olarak, "Rüyalardaki sıkkınlık elbet tesadüf değil. Bu kadar yaşa geldin, bir sabah ya bir sabah neşeli uyandığını hatırlar mısın? Yok. Çok ah aldın sen, çook. Ondan gün yüzü yok sana. Eminim Sezgin'in ahı tutuyor seni, haa, bir de karıncaların ahı var"ı hatırlatan suyun sesi, iyi ki de zil sesine karıştı da, Zarife'nin sinirleri iyice tepesine çıkmadı.

"Yok, bir şey yok, merak etmeyin. Yemeği koyup terasa uzanırsan olacağı bu tabi. Zaten dün rüyamda evi is içinde görmüştüm. Demek buna çıktı. Yine de sağolun merak edip geldiğiniz için. Sahi, siz iyisiniz değil mi? Hafif sararmış gördüm sizi, herşey yolunda sanırım." dedi Zarife komşusu yaşlı kadına.

"Sağol yavrum yüzümün rengini fark ettiğin için. Nasıl olucaz, yaşlılık işte! Olup olacağı ne ki! Bugün bir huzurevini daha ziyaret ettim. Orasını da beğenmedim. Bir odada en az iki kişi kalabiliyormuş, güya tedbir içinmiş. Yalnız başınıza uyumak da, ölmek de yok anlıycanız. En kötüsü de; insanın odasını kilitleyememesi. Anahtarı bile sana vermiyorlarmış..." diyen yaşlı komşunun dalgın, geçmişine boyun eğmiş bakışlarını fark etti Zarife. Yaşlı kadın da, baktı Zarife onu izliyor, cilvesini çoktan öldürmüş bedeninde gezdirdi gözlerini. Bu sırada sessizlik alıp başını gitmiş, iki kadın da uzun bir haziranı bekler gibi kapı ağzında öylece kalakalmışlardı.

Zarife sessizliğe inat, sırf konuşmuş olmak için yalnızlık ve yaşlılıkla ilgili bir şeyler diyecek oldu ama, alnından geçen kışı özleyen bir rüzgar, bu konulara yeniden dönmeye hiç gerek yok'la ılıkça uyardı onu. Bu uyarıyı dikkate alan Zarife "Kardeşleriniz nasıl iyiler mi? Gelin hadi içeri. Kahvemizi yudumlayıp nazımızın geçeceği sohbetlere dalalım." dedi. İçeri girmeden'e "Ben asıl anahtarımı sana bırakmayı düşündüğümü söylemeye gelmiştim kızım. Ne olur ne olmaz, yaşlılık hali"ni sığdırıvermeye çalışan çehre yorgunu, şimdilerde aynaya bakınca yüzünü yadırgayan, doktora her gittiğinde yaşlı olması

hastalanmasına sebep görülüp ilgilenilmeyen, yüz çizgileri ağrına gittiğinden kocasından kalma emekli aylığının neredeyse tamamını gençleştirici kremlere harcayan komşu kadına "Aman yapmayın Allah aşkına. Ne biçim sözler bunlar. Hadi içeri geçelim. Hem sohbeti kapıda yapınca hayra yorulmazmış... Gelin de güvelerimi görün siz, kelebek gibi büyüdüler inanın"ı konuyu değiştirmiş olmanın verdiği eminlikle gülerek söyledi Zarife. Gülmesinin sakladığı "Kadriye senin Allah cezanı versin e mi! Hayatıma sen soktun böyle sohbeti kapıda yapınca hayra yorulmazmış gibi saçma cümleleri!" diyesini erteleyemediğinden, sessizce kendine kızıyordu ki, kadının onu merakla izleyen halinden dediklerinin duyulduğu korkusuyla telaşlanıp "Buyrun... Buyrun hadi içeri." dedi yine gülerek.

Kadın içeri girerken adımlarına eşlik olsun diye "Hadi ben yaşlıyım, unutkan, kendimle konuşur oldum. Senin daha yaşın ne ki kızım?" dedi ve devam etti: "Burnuma kötü kokular gelince şaşırıp mutfağa koştum önce. Zaten sana anahtarı bırakmak için gelecektim ya, hadi dedim kokuyu sebeplenip gideyim. Kardeşlerimi sormuştun değil mi? Sana verdiğim gönül koyan çiçeklerini diktin mi? Bu mevsim tam tutma zamanı onların. Ben yokken, benim çiçekleri senin terastan sulamayı akıl etmen iyi olmuş sağol yavrum. Tencere kötü yandı değil mi? O kadar koktuğuna göre." deyince, Zarife'nin hangisine cevap vereceğini şaşıran bakışlarını fark etti ve gülmeye başladı yaşlı kadın. Sonra "Hay Allah! Yine konudan konuya atlıyorum bak sen. Bir insan gördüm mü, diyeceklerime kendim bile yetişemiyorum. Bak bugün de Tebokan'ımı almadım, hay Allah. Şimdi aklıma geldi. Doktor 'günde ikiye çıkar' dedi ama ben hâlâ bir tane alıyorum. Bazen de almayı unutuyorum. İnan kızım, insan çok yaşlanmadan ölmeli. Yoksa unutkanlığı ile bile baş edemiyor. Güya bu Tebokan denen ilacı alınca yaşlılar hiçbir şeyi unutmuyormuş, bana o bile fayda etmiyor." dedi ve ilaç almak için evine yönelen adımlarını paylayarak nihayet Zarife'nin evine girdi.

Ellerini dizlerinin üstüne yerleştirip kahveleri hazırlayan

Zarife'ye utangaç bir genç kız gibi gülümseyerek bakan yaşlı kadın "İnan çok komiksin Zarife kızım. Hani sana ilk geldiğimde kelebek diye güveleri öldürmüyordun ya; şimdi uçuşan güveleri görünce o geldi aklıma. Haaa! Bir de unutmadan söyleyim. Yakında, o kardeşimin yazları gittiği kamp var ya, daha önce de bahsetmiştim, oraya gideceğim. Ben yokken çiçekleri yeğenim gelip sulayacak. Sen artık dert etme e mi! Hep ben konuşuyorum değil mi? Yalnızlık geveze yapıyor insanı. Ne zaman bir ses duysam, bütün sırlarım sohbete kışkırtıyor beni."deki noktanın ısrarından değil de kahvesinden aldığı ilk yudumun ısrarından, anlatacaklarına ara verdi.

Zarife bir elinde kahvesi, diğer eliyle sanki günler göz kapaklarına toplanmış gibi ağırlaşmış gözlerini ovuştururdu. Sessizliğe tutunmuş bir çocuğu korkutan ses tonuyla konuşmaya başlayan yaşlı kadının "Kahvenin şekeri biraz fazla olsaydı benim için daha iyiydi, yedi kilo vermişim de bu yakınlarda." demesiyle tingidek düştü.*

Konuşmasını sürdüren yaşlı kadın evinde çalan ve Zarife'nin evinden de oldukça net duyulan telefon sesiyle cümlesini yarıda kesip hemen evine gitmeye yeltendi. Devirdiği sehpanın sesiyle kapının sesi önce ben duyulmalıyım'ın telaşındaydılar sanki.

Kadının ardından kafası şişmiş bir halde, dizlerini karnında unutarak oturan Zarife'nin, saate takılan gözleri, geçen zamanın cesedinden havalanan bir güvercinin kanat sesini duymuşcasına kırpışmaya başladı. Tikleri artmıştı şu sıralar tıpkı sigara içmelerinin arttığı gibi. Bütün gece öylece karanlıkta oturup sigara içti Zarife, gariptir ki hiç acıkmadı.

Ertesi sabah gözünü açar açmaz duvarda asılı duran sazıyla göz göze gelince "Bu saz niye gözümün önünde duruyor anlamadım. Bir sazım eksikti. Sevgili yâdigârı olmasa, şeytan çarp kır diyor ya, neyse!..." diyerek kalkıp banyoya doğru gitti. İşe gidilmeyen bir güne başladığını adımlarına üşüşen düş yorgun-

* tingidek düşmek: Aniden korkuyla şaşırıp kalmak.

luğundan, bir bahane bulup dışarı çıkmak isteyeceğini de taşları arzulayan halinden anladı.

Çocukluğundan beri ne zaman dışarı çıkmak istese, "Ne oldu da dışarı çıkıyosun. Otur oturduğun yerde." denmesine hep bir bahane uydurmak zorunda olduğundan, alışkanlık gereği kahvaltı boyunca neyi bahane edip dışarıya çıkmalı'ya çare düşündü durdu. Bahane bulamayınca, bir suçlu gibi sokağı dikizlerken öğleye doğru geldi çattı. Sanki kolu kırılmış gibi acıyla ağlayan bir çocuğun sesini duyar gibi olunca dışarı çıktı hemen. Epeyce dolaştı ağlayan çocuğu görebilmek için. Biraz alışveriş de yaptıktan sonra eve döndü.

Dönüşte yol boyu Cinci Kadriye, Uncu Ahmet Hoca, Zeyrek Kemal Hoca gibilerini niçin hayatına soktuğunu düşünüp durdu. Canı sıkılsa, bir rüyayı, bir ağlama sesini neye yoracağını bilemese, hemen onlardan birini özellikle son günlerde iyiden iyiye müptelası olduğu Cinci Kadriye'yi arar, onun anlattıklarıyla, yaşadığı hayatı anlamaya, olanları yorumlamaya çalışırdı.

Kapıyı, çalan telefona yetişmek için öyle bir hızla açtı ki, az kalsın anahtar olduğu yerde bir parçasını unutacaktı.

"Kapat şu falı. Suyu döküp cinlerini gönder Kadriye, sıkıldım artık. Ben telefonu kapatıyorum. İnsanın moralini bozmakta da üstüne yok hani" diyerek kapattığı telefonun ardından yeniden çalan telefonu nedense korkuyla açtı. Arayan annesiydi. "Deden artık nenenle kavga bile edemiyor, o kadar hastalandı ki! Doktora takma dişlerini değiştirmek için götürdüğümüz gün fenalaştı. Hemen hastaneye koştuk, tansiyon falan ölçtüler derken, 'Amcayı eve götürün, iyi bakın, doktorluk işi yok artık onun.' diyerek eve gönderdiler bizi. O gün bu gündür hiç hâli yok, bakalım ne olcak? Eee sen ne yapıyosun, iyi misin? Yakma gelsen ne iyi olur be yavrum. Ne yapıyosun ellerin memleketinde. Gel de yaramıza merhem ol biraz." diyen annesine, dedesine çok üzüldüğünü söyleyecekken ağlamaya başladı ve annesine onu sonra arayacağını söyleyip telefonu kapattı.

"Hadi fallarıma inanma bakalım!" diyerek söze karışan yoktu aslında ama Zarife bu kelimeleri duyduğuna yemin bile edebilirdi. Kadriye'yi aramamaya kararlıydı.Terasa çıkıp bir sigara, sonra bir sigara daha yaktı.

Sigara içmekten dönen Zarife'nin küçük bir kızkenden beri yaptığı her gece yatak odasına gidip uyku oyunu oynamasına sinir olan vardı evde. Ezeli dostu siyah kadife kutuydu bu. İlgisizlikten bunaldığından ötürü raftan yere düşüp varlığını yeniden hatırlatana kadar evde çıt yoktu. Düşmenin şokuyla açılan kapağından içindeki fotoğrafı da, onu neden kardeşinden daha az sevdiğini sorduğu ve annesine duygularını yazdığı sararmış kâğıdı da ulu ortaya seriveren siyah kadife kutunun bu cûreti çok kızdırdı Zarife'yi. Her iki elinin işaret parmağını göz kapaklarının üstüne bastırarak oynadığı uyku oyunu ve bu oyunun yarattığı renkleri yani açık siyahı, açık maviyi, sarımoru, pembe-laciverti, hiçi, hiçi ve düşleri hatta korkulmayan gölgeleri de bu gecelik ertelemek zorunda kalan Zarife, siyah kutuyu eline aldı. Hem kutu da, hem yere düşenler de fark ettiği şaşkınlık hafifçe gülümsetti Zarife'yi. Yerdekileri kadife kutuya yerleştirirken, ilk kez bu kutuyu annesinin farketmesi için uyuyor numarası yaparak göğsüne yerleştirdiği gün geldi aklına. Annesinden önce abisinin eline geçen kutunun içindeki kağıtta yazılanları duymayan, dalga geçmeyen kalmadığını hatırlayınca da, gözleri doldu ve içi burkuldu Zarife'nin. O gündür bu gündür, onunla annesini daha çok sevmek konusunda yarış halinde olan kızkardeşini düşünürken, yaşlı komşunun tıngırt... Tıngırt... Tıngırt diye üç kez kilitlediği kapısının sesi saat onbiri söyledi. Gözlerini yumup uyumaya çalıştıysa da düşüncelerinden ötürü uzunca bir zaman uyuyamadı Zarife.

Merdivenleri inen bir terliğin sesiyle uyanan Zarife, yaşlı kadının sabah suskunluğuna ve mutlaka terasta kargalara peynir ikram ederek kahvaltı yapıp ardından çiçeklerini sulayacaktır'ına yetişmek için yüzünü bile yıkamadan terasa çıktı. Gölge yorgunu açelyalar ona komşusunun evde olmadığı-

nı söyleyince kampa gitmediğine göre, sabahın köründe nerede olabilir acaba fikri, canını sıktıysa da, ölüm haberlerini okumaya korkan komşusunu bakkalda veya fırında göreceğinden emin bir hâlle evden çıktı. Adı konmamış numaralı sokakları, "Canım halam Ayten Korkmaz Ruhuna Fatiha" yazan mezar taşını aylardır dükkanının önünde bekleten esnafı ve diğer herkesi gördü, hatta uyanalı epey olan caddeyi de geçti yine de yaşlı kadını göremedi Zarife. Açlıktan guruldayan midesinin homurtusuyla eve dönerken, okunan selayı okul duvarına usulca yaslanıp dinledi. Lodosun müjdelediği yağmuru hissettiğinde, çişeleyen yağmur yüzündeki çıbana ve şehre "İyi ki günlerden Cuma" dedi gibi geldi Zarife'ye.

Şaşı gözleri, devlet yurduna vermek zorunda kaldığı çocukları, dayak yediği geceler sabahladığı mezarlıklar, kınaladığı saçları sayesinde Karailyaslardan Şevket'le evlenen ama sol tarafına gelen inme sebebiyle, yeniden düşük eşikli evine dönüp kızıyla beraber yaşamaya başlayan annesiyle, bugüne alışan geçmişini saklamaya çalışan Cinci Kadriye'yi arama zamanı gelmişti artık Zarife'ye göre. Arayıp aramama konusunda kendiyle mücadele ederken merdivenleri nasıl çıktığını anlayamadı. Alışverişin gürültülü poşet sesiyle irkilen güveleriyle selamlaşmayı bile unutan Zarife, kesin kararlıydı, şimdi kimseyi aramayacaktı. Kanepeye uzandı, biraz dinlenip kalkacak, aldıklarını yerleştirip bir şeyler atıştıracaktı ki, aradan geçen az bir zamana rağmen evin içinde kendi kendine bağırıp çağıran kadının sesiyle uykusunu yarıda kesmekten başka çare bulamayan karanlık, ne yapacağını şaşırdı. Bütün gece neredeyse baygın bir halde ve kabuslar içinde uyuya kalan Zarife, sabah annesinin mayasıllarının geçip geçmediğini merak ederek uyanınca, aynaya bakıp gülmeye başladı. Çalan telefona giderken, "Hayırdır inşallah sabah sabah ne gülmesi bu böyle, demek canım sıkılacak bugün yine." diye sesli sesli düşündü. Hafta başıydı bugün ve hiçbir şey paylaşılmayan arkadaşlıklar, salla başını al maaşını kadar çalışmalar başlayacaktı yine. İşten

eve, evden işe, bazen kadife kutulu bazen uyku oyunlu geceler derken yaklaşık üç Cuma geçmişti de Kadriye'yi aramamıştı Zarife. İlk kez kararını uygulayabiliyordu ve kendine güveni daha bir artmış gibiydi.

Seherden birikenlerle sevinci soyunan kıpkırmızı gözleri, insanları üzerim diye korktuğundan, tozlu bir yaprakta titreyen çiğe dokunurcasına konuşan dedesi, evet artık, yerini beğenmediğinden konuşurken düşen takma dişleriyle kelimeleri özenle seçen dedesi ölmüştü ve bunu duyan Zarife öylece kalakaldı. Tüm iş arkadaşları çıkıncaya ve daha sonraya kadar ağladı işyerinde. Yıllık mahsulü tütünleri satmak için gittiği kasabadan pazar ekmeği ve helva alamadan dönmek zorunda kalan ve hevesle bekleyen çocuklarına mendiliyle sildiği alnı ve çaresizce söylediği huuuuuh ile cevap veren dedesinin ölüm haberiyle hayatı yeniden altüst olmuştu. Günlerce işe nasıl gitti, eve nasıl döndü, ne yedi ne içti farkında değildi. Ne zaman Zarife'yi görseler helva ekmek helva ekmek bakan mahalle çocukları olmasa, cuma günü hayır yapma günüdür'ü hatırlatmasalar bir de çoktandır göremediği yaşlı komşusunun sebepli sebepsiz kapısını çalmaları olmasa yaşadığını sanmayacaktı Zarife. Bir gün elinde çorba ve birkaç fotoğrafla Zarife'ye başın sağolsun'a gelen yaşlı komşunun "Bu fotoğrafta benden başka ölecek kimse kalmadı biliyor musun kızım" demesi, gençliğinde boş vakitlerinde gittiği derneklerden edindiği arkadaşlarına ait fotoğraflardaki ölmeyenleri göstermesi derken dedesinin ölümünden bile bahsedemeyen Zarife ilk kez iyi hissediyordu kendini. Bu onu şımartan kendini iyi hissetme haline güvenip, telefona sarıldı. İstiyordu ki Kadriye iyi bir şeyler söylesin. Kadriye'nin söyledikleriyle uyuyakalan Zarife,

"Aman ölsün tasnek. Ne var ölmüşse. Biz o kadar yaşasak bari. Artık evini rahatça kardeşlerinden alabiliriz. Sağlığında satmadı gitti evini domuz. Zaten apartmanın huzurunu kaçıran da ondan başkası değildi. Son yönetim toplantısında duymadın mı neler söyledi yöneticiye? 'Vay efendim niye kesmişlermiş

bahçedeki defne ağacını? Ağaç öyle kesilirse bir daha canlanmazmış?' Yapacağını yapmış, öyle domuzdur o; bildiğinden şaşmaz. Park bahçeler görevlilerini çağırıp düzgün budatmış ağacı, kör olasıca. Yeşermeye başladı ağaç gene, yine bizim evin boğaz manzarası kapanacak. Üstelik alerji de var bende. Hapşur dur işin yoksa. Bırak kurtulduk doğrusu. Herkes zamanında öbür aleme göçüp gitmeli değil mi canım?"la süren konuşmaları başında kırmızı çizgileri pullarla bezenmiş bir eşarbın içinden bir yazıklayış gibi ufuk çizgisinin sitem dolu donuk yeşiline doğru bakarak dinliyordu Zarife. "Epeydir ismiyle çağrılıyordu ötelere." diyerek ter içinde ıslak yastığa uyandığında, bir rüyanın ertesinde olduğunu fark etti, çok sevindi. Kadriye'nin dediklerinden sonra böyle bir rüya görmesinin normal olduğunu düşündü. Sandı ki geceyarısıydı. Her gece uyumak için beklediği yaşlı kadının saatin onbir olduğunu söyleyen tıngırt... Tıngırt...Tıngırt'ını duyunca rahat bir nefes alıp yine siyah kadife kutusu eşliğinde uyku oyununun fısıldayan renkleri olmadan, komşusunun öldüğünü sandıran uykusuna kaldığı yerden değil'le devam etti.

Fenalığı Az Yabancı

"Çekmecedeki makası buldun mu?"

"Hııh! Evet evet buldum, getiriyorum annecim."

"Getiryomuş! O elindeki mi benim istediğim sanıyosun şapşal. Diğeri... Sapı kavuniçi plastik olanı diyorum."

"Tamam anne. Bari hasta hasta kızma bana, anladım. Getiriyorum işte."

"Çabuk olsana. Fazla zamanım kalmadı diyom sana, anlamıyon mu? Rüyalarımın hiç hayırlı bir niyeti yok kaç zamandır. Zaten dün gece 'üç günün kaldı, acele et' denince sıçrayarak uyandım. Daha da gözüme uyku girmedi. Bak hâlâ ne makası ne kağıt kalemi getirdin. Şeytan diyo kalk kendin al."

"Anne dur. Sakın aniden kalkmaya çalışma. Şimdi ağrıların daha da artacak. Acele ettirme Allah aşkına, iki ayağım bir pabuca girdi zaten. Tamam istediklerini getiriyorum. (Hah kağıdı kalemi de buldum. Ohh, şöyle rahat bir de oturdum mu, tamam oldu işte.) Şimdi söyle anacım yazıyorum."

"Elindeki makas Kör İllaz'ın karısına verilcek, tamam yazdın de mi?"

"Yazdım anne, sen devam et."

"Efendime söyleyim, ne diycedim unuttum. Yaşlılık işte, gözü kör olsun. Hah, yeşil ve büyük olan üstü çiçekli düğmeleri, hani annesinin mantosunu tamire getirdiğinde düğmelerini çok beğendiğimiz için 'değiştirem şu düğmeleri modası geçmiş

bunların' diyerek kandırdığımız körpe kız vardı ya, adını bilemiycem şimdi, ona."

"Dur anne, yazmadım. Adı neydi o kızın yaa?"

"Sanki adını biliyoz da yazacan. Ben hatırlamadım ya artık, sen de hatırlamazsın. Bende var salaklık. Aklına güvendiğim insana bak. Hani şu yetim olan, hacıların evinde sığıntı olan."

"Tamam, hatırladım. Yeşil düğmeler ona. Anne baksana bir kere şunlar mı?"

"Evet evet onlar."

"Şu beze sarılı olan kumaş Destegül karısına. O domuzun da hakkı bende kalmasın. Yazdın mı? Yoksa sen, ben öte aleme gittikten sonra kesin yanlış yapar, olanca günahla beni öylece ortada bırakısın."

"Anne bu yaptığımız olacak iş değil doğrusu. Hem ben ne deyip vericem bunları. 'Kusura bakmayın, annem sağlığında hilekarlık yapmış, hep fazla kumaş, makara, fermuar istemiş sizden, buyrun fazlalarınız' mı diycem? Yapma anne yaa! Beni de kendini de rezil etmekten başka işe yaramaz bu. Gel vazgeçelim bu işten. Olan olmuş bir kere. Hadi bir şeyler atıştırıp ilaçlarını al, vazgeç bu saçmalıktan. Hıı, hadi."

"Dilin uzadı bakıyom. Hastayım diye akıl verceğini, seni dinliceğmi sanıyosan çok yanılyosun. Daha şimdiden şaşkınladın. Ben gidince halini merak ediyom doğrusu. Ele güne rezil etme beni. Her yeri derle topla da, ardımdan ne biçim kız yetiştirmiş, ne kadar pasaklı bunlar demesinler. Getir şu benim yedek parça torbasını, sana tek tek gösterip yazdırcam tüm borçlarımı. Tamam, çekil başımdan, ben bunları ayırıyoken sen git ilaçlarımı getir, başka bir şeycik istemiyom senden. Yemek memek yemicem anladın mı? Gözümün önünden kaybol, çabuk torbayı getir. Sinir etme beni."

Homurdanmayı sürdüren Sünbül, telaşla içeri giren kızının elinden torbayı ve ilaçları aldı. Geçmiş olsun bahanesiyle gelip 'vah koca Sünbül vah' diyerek hem canını sıkacak hem de içlerinden yürek sevindirecek komşuları gelmeden önce kime ne

verileceği konusunda kızına not yazdırma işini bitirmek istiyordu. Kızına bakmadan gözü ve eli torbada,

"Devam et yazmıya hadi. Daha çok diycem, yazdırcam şey var. Sarı, yeşil, kırmızı uzun fermuarlar, hah bunlar, (elini attığı torbadan istediği her şeyi eliyle koymuş gibi buluyordu.) hepsini entarilerimden üşenmeden söktüm, onlar Gülsüm'e verilecek diye yaz. Aha şuraya koyuyom. Şu büyük beyaz ve siyah drima makaralar Hacasan'ların Makbule'ye. Onu da şuraya. "Hıh oldu. (Makaralara baktı.) Üstlerinde az kalmış ama olsun." diye sürdürdü konuşmasını. Başı dönmeye, midesi bulanmaya başlamıştı hafiften, ama ısrarla torbadakileri ayırmayı sürdürdü. Kalkmaya yeltenmesiyle, yattığı yerin hemen yanındaki borçtan kurtulamayan kocasından sakladığı paraları astarına sakladığı minderin üstüne yığılıvermesi bir oldu. Sünbül, döşeğin ölüme hazırlananına yetişmek için uzaklardan gelen kızının ağzına gelen yüreğini görünce gülümsedi ve "İlahi sen çok yaşa e mi, amma da korktun. O kadar korkma, kolay kolay ölmem ben. Sadece küçük su dökmek için helaya varayım dedim, azıcık başım döndü." dedi. Bembeyaz kesilmiş suratıyla kızı ayaktaydı şimdi. Sünbül kıza oturmasını, yardıma ihtiyacı olmadığını söylerken yüzünün gülümsemeyi çok gören yeri, yere yığılınca ağrıyan yerinin homurtusunu fırsat bilip somurttu. Zaten gülümseyen bir suratla kızına ne söylese vız gelir, kızı söylediklerini duymuş bile saymazdı kendini. Şimdi her ikisi de ayaktaydı. Kız annesine, annesi de tuvalete doğru bir iki adım atmışlardı ki, dışarıdan gittikçe yaklaşan konuşmaların ayak seslerini duydular. Sünbül kızına, kağıt-kalemi ve torbayı ulu ortadan kaldırmasını söyledi, sonra bir çırpıda yatağına uzanıverdi.

Kapıyı çalmadan önce, Sünbül'ün hastalığının aslında kanser olduğunu ama herkesten gizlediğini söyleyerek dedikoduyu koyultan iki kadının sözü, sokaktan geçen sütçünün "Süüüüt, sütçü geldi"sine karışınca, "İki laf edemiyor insan şu satıcılar yüzünden. Avazı çıktığı kadar bağırmasa olmaz sanki." dedi

kızarak Mor Hatice. "Sen bana sor satıcıları. Oğlan küçükken neler çektiğimi bir ben bir Allah bilir. Ben kahvaltı masası yerde, ev süpürülecek, hadi çocuğu uyutayım da konu komşu gelmeden işlerime bakayım diye düşünürken, simitçisi mi, patatesçisi mi, naylonçusu mu, eskicisi mi ne ararsan bizim mahalleye doluşurdu. Sanki hepsi çocuğun uyuyacağı saati kolluyor mübarekler."i Sünbül'ün kapısına gelene kadar'a yetiştirmeye çalışan Hayriye daha soluklanmadan Sünbül'ün kızı kapıyı çoktan açmıştı.

"Buyrun hoş geldiniz."

"Hoş bulduk, yavrum. Annen bugün nasıl. Daha iyidir inşallah. Bir hâl hatır soralım dedik." dedi Mor Hatice.

"İyi sayılır, sağolun. Buyrun buyrun, içeri geçin. Annem sizi görünce çok sevinecek."

"Oooh, avlu da mis gibi toprak kokuyo. Serinlik yayılmış her yere. Kızların geldiği evler nasıl da belli oluyo." diyerek sohbetten eksik kalmayı hiç sevmeyen Mor Hatice değil de diğeriydi.

Gelen komşuların dediklerini yattığı yerden işiten Sünbül "Sanki kız yokken avlu hiç yıkanmıyo. Sanki biz avluyu yıkamıyoduk, laf olsun torba dolsun diye konuşmakta üstüne yoktur zaten senin lafazan Hayriye karısı." derken, bir yandan da çarşafın lekeli yerini komşuları görmesin diye yatağın altına aceleyle sokuşturuyordu. Ter içinde kalan Sünbül'ün terini sildiğini gören komşular,

"Ah Sünbül, bu ter de senin için hiç iyi değil inan. Hemen sırtına bir bez yerleştirelim. Mazallah terin soğuyup bir de grip olmayasın." dediler.

Aynı anda iki kadının sanki ağız birliği etmiş gibi aynı şeyi söylemelerine iyice sinirlenen Sünbül,

"Ne o? Dersinize iyi çalışmışınız doğrusu. Ezberlemiş gibi ne o? İkinizde ağız dolusu moral bozuyosunuz." deyince, komşular ne olduklarını bilemediler. Sünbül'ün kızı 'annemin kusuruna bakmayın, hastalık sonrası böyle oldu'yu kaş göz işare-

tiyle anlatmaya yeltendiyse de, her iki komşunun da 'biz senin annenin sağlıklıyken de ne mal olduğunu biliriz merak etme' diyen bakışıyla karşılaşınca, ortam daha da gerilmesin diye,

"Havalarda annemin şansına iyice açtı. Hava kapalı olunca insanın ruhu daha bir daralıyor değil mi Hatice Teyze." dedi Sünbül'ün kızı.

"Evet evet, haklısın valla yavrum. Eee, Sünbül daha daha nasılsın?"

"Nasıl olcam, gördüğün gibi. Şükür Allah'a gayet iyiyim. Siz de ne var yok, senin kızın kocası hâlâ eve gelmiyo mu?"

"Eskisi gibi değil artık canım! Arada bir geliyo. Ayrıca yeni işe girdi gireli hiç eli boş gelmiyo. Şükür Allah'a ki torunlarımın yediği önlerinde yemedikleri arkalarında."

"Sende ne var yok Mor Hatice. Duyduğuma göre gecekondunuza ikinci katı çıkıyomuşsunuz. İhbar eden olmaz işallah."

"Ne ihbarı canım. Biz ganunsuz iş yapmayız. Bizim bey gereken yerlerle görüşmüş. Hepsi izin vermiş."

"Ne bileyim ben. Konu komşudan duydum. Ben de onların yalancısıyım."

"Hasta yatağında olsan da olan bitenden hâlâ kulağını eksik etmiyosun bakıyom Sünbül. Eee, daha ne havadisler var, de bakalım."

"İlahi hasta bir kadında ne haberi olur, sen de bir alemsin vallahi Hayriye."

"Niye canım. Gelen giden çok olur sana. Her birinden bir havadis duysan yeter. Neyse bugün daha iyisin sanki. Geçen geldiğimizde çok kötü gördüydüm seni."

"Ne alırsınız? Kahve mi yapayım yoksa güzel bir çay mı demleyeyim size Hatice Teyze."

"Sabah kahvemizi içtik de geldik. Hiç zahmet etme yavrum."

"Kızım biraz meyve getir misafirlerimize, boş ver çayı kahveyi. Onlar her yerde var. Sen bize hep en pahalısından aldığımız kırmızı elmalardan yıka getir." derken aniden öksürük

nöbetine tutulan Sünbül, mosmor kesilip tıkandı. Boğazına bir şey çöreklenmişti sanki. Bir türlü çıkmıyordu. Hemen herkes Sünbül'ün sırtına vura vura rahat nefes almasını sağladılar ve nefessizlikten yorgun düşen Sünbül yatağına uzanıp sırtına konan ter bezinin sıcaklığıyla dalıp gitti. Uyanınca neredeyse ağlamaklı bir halde kendi kendine sessizce "Ah Sünbül ah! Sen bu hallere düşecek kadın mıydın! De gidi eski günler de... Böyle ciğeri üç kuruş olmayanların yanında düştüğün duruma bak. Bu kadınların hepsini cebimden çıkarır, bez diye toz bile almazdım ben ya. Kaderin gözü kör olsun." deyip boş gözlerle odayı, kızını ve komşuları süzdü.

Gözlerinin boşluğu, komşularının yanında tıkanmış olmayı, zavallı duruma düşmüşlüğü, yenilmekten başka çaresi kalmamışlığı tam Sünbül'e hatırlatacakken, evvel Allah çocuklarının hepsini yüzünün akıyla büyütmüş, evermiş olduğu düşüncesiyle gözlerindeki boşluğun haddini bildirdi Sünbül. Bildirdi bildirmesine de nedense mecâlsizdi. Yine uyuyakalan Sünbül'ün üstünü örten kızı, annesinin hiç karşılaşmadığı bu güçsüz, elden ayaktan düşmüş haline alışmaya çalışıyordu. Komşular baktılar Sünbül sürekli dalıyor, rahatsız etmemek ve arkalarından "Ne olcak minder çürüten karılar. Geldile mi gitmek bilmezler." dedirtmemek için kalkmaya davrandılar. Kız hiç ısrar etmedi. Zaten edemezdi. Kazara annesi uyanıksa ve ısrar ettiğini duyarsa canına okurdu.

Komşular gittikten sonra, pencereden dışarı bakan Sünbül'ün kızı uzunca bir süre ağladı. Sinirli de olsa, küçük çaplı art niyetleri de olsa, ondan çok dayak yemiş de olsa yine de o annesiydi ve onu gerçekten çok seviyordu. İsteksiz yaptığı oyalar, kaneviçeler, ev işleri, zorla götürüldüğü komşu gezmeleri, köşe başında karanlığa sığınıp koyu renkli şahin arabasından onu gözetleyen sevdalısıyla bir kere bile konuşamamış olması, bırakın konuşmayı yan gözle bile bakamamış olması ve içinde biriken öfkesi, hepsi ama hepsi, pencereden sokağa bakarken bir bir aklına geliyordu kızın. İçi öylesine burkuldu ki

avluya inip sigara içmek ihtiyacı hissetti. Annesine baktı, uyuyordu. Sigara içmek için avluya indiğinde ayva ağacının hatırlattığı bir anısı yüzünden gözlerinden yaşlar boşanana kadar güldü. Böyle gülme nöbetine sebepsiz de tutulduğu olurdu gerçi. Özellikle de sokak ortasında olduğu ve bu tür krizler geldiği vakitler annesinin neresi uygunsa oraya denk düşen morartan çimdiği hatırına geldi ama bu kez çimdiksiz istediği kadar gülebileceğini düşününce içini müthiş bir sevinç kapladı. İçindeki burkulma, bu sevinçle kaplı olma halini kıza lâyık görmemiş olacak ki yaşadığı şehri, evini, kocasını düşünmeye teşvik etti kızı. Sonrası malûm.

Ona sorsalar ki soruyorlardı; şehirde yaşıyordu. En uzak mahalle bile yürüyerek bilemedin on adım değilse orası şehirdi kıza göre. Yahut evlerin tuvaletleri dışarıda değilse, her evde çeşme varsa yahut, hâlâ komşuda kaç bardak çay içildiği ne kadar şeker konduğu hesaplanmıyorsa, gezmeye gitmelerin keyfi sonradan kulağa mutlaka gelecek gizlice arkadan konuşmalarla kaçırılmıyorsa işte orası şehirdi.

Belki evinin iki odasından birinin duvarındaki anlamsız kapıydı şehirde olmak. İlk evlendiğinde hiç fark etmediği kapının ayırdına varıp artık ayrıntıları görebildiğini anlatmanın telaşıyla kocasıyla konuştuğu gün azarlanmaktı, susmak ve merak etmemekti şehirde yaşamak. Bu kapının önüne yığılan ve nedense her sabah koyduğu gibi durmadığını fark ettiği yatak yorgandı belki kocasıyla arasındaki mesafeyi kıza sessizce söyleyen. Aslında anladığı ama şehirde olmanın bedeli saydığıydı o kapının açıldığı avlunun sahibinin güzel kızı. Bazen erkenden evine döner gördüğü güzel kızın hiç rahatsız olmayan cüretkâr bakışıydı şehir. Hatta bu kız bu saatte nerden geliyor acaba diye merak etmemekti. İnsan istemese de şehir öğretirdi insana sonunda, bazı şeyleri olduğu gibi kabul etmeyi, katlanmayı. İsterdi ki, bir eşya gibi sadece güzel olduğu için görücüler tarafından beğenilip oğulları için uygun bir gelin olarak seçilmesin. Kocasının da memnun olmadığı izdivacı yapmak zorunda kal-

masın; isterdi sevdiklerini, konu komşularını, bazen de sevdalısının kaçamak bir bakışını koşulsuz içeri alan kapılara düşman olmasın.

Dalıp giden Sünbül'ün kızı yalnızlığının en iyi ilacı saydığı ve medet umduğu sigarayı dörtlemişti de farkında değildi. Annesinin genç bir kızken kızmalarının aslında yaşadıkları kadar acı olmadığını içi kanayarak hissetti. Sonra bir sigara daha yaktı.

"Genç bir kız bu kadar nefsiz olur da tabağına her konanı silip süpürü mü? Kız dediğin nefsiz olmamalı. Azıcık edepli durmalı gittiği yerde. Dayanmayı, sabretmeyi bilmeli. Hem her lafa da karışmamalı. Hele merak etmeyi aklından bile geçirmemeli."

"Elalemin eviydi de madem niye getirdin beni. Hem hep demez misin en iyi müşterimdir benim çolak Gülümser diye, demez miydin kardeş kadar yakın diye."

"Derim demesine de, sen bana ne bakıyosun. O.benim için çok fena yabancı değil, fenalığı az yabancı. Utanmaz adap bilmezin kızı seni. Hem nenen kim senin. Cingen Hatca'nın torunusun topu topu. Karşılık da veriyosun utanmadan. Evlenince merak ediyom ben seni. Adam üç gün sonra kapı önüne koymazsa ne âlâ. O zaman kendine gidecek yer ara. Kapıma geleyim, beni ele güne rezil edeyim deme. O arabada oturup evi dikizleyeni de farketmiyom sanma. Akşam babana ver gayrı hesabını."

"Anne ne olur babama deme, söz bir daha dediklerini yapcam. Yolda giderken kafamı kaldırmıcam, söz. Her şeyi merak etmicem, sormıcam. Tabağıma konanı silip süpürmücem. Yeter ki babama bi şey deme."

Evin içinden gelen garip sesler olmasa, sayıkladığını fark etmeyecekti kız. Hemen sigarasını söndürüp eve koştu. Annesinin odasına girdiğinde annesinin mosmor kesildiğini gözlerinin faltaşı gibi açılmış olduğunu görünce hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı. Annesinin ağzı sonuna kadar açık, çaresiz bir hâlde iki

eliyle ısrarla dilini dışarı çekmeye, sanki ağzından çıkarmaya çalıştığını gördü. "Anne dur ne yapıyosun. Anne! Anne kendine gel!" diye bağırırken bir yandan da su getirmek için mutfağa koştu. Döndüğünde annesi yine aynı hâlde boğazından sanki uzadıkça uzayan bir şeyi asılıp çıkarmaya çalışıyor, ağzından saçılan köpüklere aldırış etmeden yatakta çırpınıyordu. Telaşla elindeki bardağı atıp yardıma yetişmeye çalışan kız, annesinin ellerini tutmayı denediyse de nâfile. Ağlamaya başladı apansız. Sünbül olmadık bir gayretle sanki bir makarayı çekiyordu, sanki bir yeri söküyordu içerisinden. Dilini sürekli asılıyor, sonra tekrar vazgeçiyor, gözlerini tavana dikmiş birine hesap veriyor, sonra çaresiz yeniden elleriyle boğazında uzayan sandığını asıldığını sanarak dilini dışarı çekiyordu. Ne yapacağını bilemeyen kız, annesinin ona çare arayan gözlerle baktığını görünce ağlamayı bırakıp annesine sarıldı. O sırada boğuk bir sesle "Bu boğazıma takılanı çıkarınca hemen git, sahibine ver. Bak can veremiyom. Bak canımı almaya gelen melek tavanda bekliyo, borçlarımı ödemeden beni öte dünyaya almıyo. Hadi yardım et, hadi. Çıkarayım şu siyah ipi, fermuarı da hemen git Mor Hatice'ye götür. Kurtar beni bu ızdıraptan." diyen annesine bakakaldı kız. Annesinin yarım damak takma dişli ağzını açıp durmadan asılarak çıkarmaya çalıştığının dili olduğunu bilmemesine şaştı kaldı. "Anne ne olur yapma. Dilini koparcaksın şimdi. Dur asılma." dedi bağırıp ağlayarak. Annesinin onu duyduğu yoktu. O durmadan canını alıkoyanları çıkarmaya çalışıyordu boğazından.

Uzaklaştıkça, Vaktİ Bol Adımlarla İlerleyen

"Hayır efendim, olmaz böyle saçmalık. Böyle güzel bir sevgili bulmak şöyle dursun, kimse yüzüme bile bakmıyor. Okuyup üfleyip verdiğin kadın resmini al da, başına çal! Ama ben bunu senin yanına bırakmam." diye bağıran adamın sesini duydu Vecdi. Gözlerini sonuna kadar açmış bir halde hızlı hızlı yürüdüğünün ve arkadaşının yanında olmadığının ayırdına ancak caddenin sokağı bekleyen yerine geldiğinde vardı. Dönüp asık suratla yanına gelen arkadaşına "Abi kusura bakma ya! Bendeki bu huy iyi değil biliyorum ama! Bırak kavgayı, bir yerde yüksek sesle konuşuldu mu o an kendimi kaybediyorum ve hemen kaçmaya, saklanmaya yer arıyorum kendime. Kusura bakma ne olur. Seni de yolun ortasında sap gibi bıraktım." dedi.

Arkadaşı "Yok oğlum ya. Bende var bir anormallik. Bugüne kadar şöyle aklı başında bir arkadaşım olmadı ki, şimdi olsun. Sayende caddenin ortasında sap gibi kalmaya da alıştık. Yürü hadi, takıntılı sen de!.. Ne diyordu sen anladın mı o bağırıp duran salak? Adam evlenmek için karı bulacak, yardım etsin diye hocaya gidiyor. Abicim yok böyle bir şey yaaa! İnsanın salak olması da ne acıdır kim bilir. Hepsinin soyu cehenneme."yi çok kızgın söylese de hakkıydı.

"Bana kızma ne olur. Biliyorum birazdan affedersin. Nede olsa yılların hatrı, alışkanlığı var aramızda değil mi? Oğlum ne

yapayım, sevmiyorum kavgaları, bağırarak tartışmaları. Benim suçum değil ya! Canına okuduğumun yatılı okulları. Hayat boyu rüyalarına girdiği yetmiyormuş gibi..." diyerek arkadaşı Galip'e bakmadan yürümeye ve konuşmaya devam eden Vecdi, durumu neredeyse normale döndürmek üzereydi.

"Hadi acele et biraz, çok geciktik. Şimdi Rıfkı sinirden son cümleleri tekrarlar durur artık." dedi ve sustu Galip, ama sadece Vecdi için. Kravatını düzeltirken evden tartışmalı çıktığı için hâlâ karısıyla kavga ediyormuşcasma kendi kendine konuşmayı sürdüren Galip'e bakıp ortamı daha bir yumuşatmak için gülümsemeli bir omuz tokatı attı Vecdi. Sonra tokattan medet umup "Evden gergin çıktım ben oğlum. Evden de erken çıkamadım zaten. Boşanmaya da razı olmuyor. Şeytan diyor, malı mülkü ver üstüne, razı et. Sonra bakıyorum, başka bir kadın sanki bundan çok mu farklı? Değil... Ama abicim insan bu kadar anlaşamaz mı ya!" ile konuşmasını sürdürmeye niyetlenen Galip'i "Aman gene başlama karından. Ne hâliniz varsa görün."le susturan Vecdi, o arada ne çabuk Rıfkı'nın apartmanına geldiklerini, Galip'in ne çabuk yanlış zile bastığını tabi ne çabuk Galip'in yanlış zile basan eline hızlıca vurduğunu da anlayamadı. Camdan sarkan kadına cevap vermek için yukarı bakıp "Kusura bakmayın hanfendi. Arkadaş yine zilleri karıştırdı da." dedikten sonra ancak aydı. Sonra "Aptallık bende. Adamın bir de doğru zil çalmama takıntısı olduğunu unutmuşum."la merdivenleri çıkmaya başladı. "Bir şeye gıcık oldu mu kendi evinin zilini dahi karıştıran adamla arkadaş olursan olacağı bu"yla da Rıfkı'nın neredeyse kapısına vardı. Baktı abi germe adamı durumuna gerek yok, ardından gelen Galip'e dönüp, "Senin apartmandakiler alışmış senin huyuna da eve geliş saatinde çalan her zil için 'kim o' bile demeden, otomata basıyorlarmış... Öyle duydum. Doğru mu"yla kahkahasını koyultan Vecdi'nin kahkahasının keyfi kapıda arkadaşlarını bekleyen Rıfkı'nın "Utanmadan bir de gülüyorlar, kılıbık herifler. Karılarınızdan erken izin çıkmadı herhalde!" demesiyle kaçtı ve uzun bir süre de hüküm sürdü.

"Ya oğlum, beni birileri ile karıştırma. Ben ne kadar zor bir erkeğim, önce karım bilir. Sonra da anlarsınız ya!" diyerek sahte bir gülmeyle içeri giren Vecdi, omzuna inen tokatla irkildi. Galip eli hâlâ Vecdi'nin omzunda "Hadi ordan sende, boşboğaz. İçeri gir hadi. Unutma! Karıdan korkmayan, Allah'tan da korkmaz." diyerek içeri girdi. "Unutma karıdan korkmayan, Allah'tan da korkmaz." diyen kızınca son cümleleri tekrar eden Rıfkı'ydı ve dediklerinin merdiven boşluğunda yankılanmasından nedense garip bir huzursuzluk duydu o an. "Her huzursuzluğuma kafayı takacak değilim ya! Hem bu hayatı çok ciddiye almaya değmez."i tam kapıyı kapatırken düşündü.

Elindeki sigaradan son bir nefes çekip gülerek "Son cümlem yine tekrara kurban gittiğine göre senin ki çok kızmış demek." diyen Galip'e cevap vermek için döndü Rıfkı ve "Kızarım tabi oğlum ya. Benim gibi zamanı kollayan bir adam bekletilir mi? Şiire ayıracağım zamanı, sizi beklemekle geçirirsem, kızarım tabi. Kaç kez dedim oğlum ya; zaman hayatın peşinden koşar." dedi.

"Bırak şimdi bu şairim ayaklarını da, birer tek atmak için tezgâhı kuralım mı ne dersiniz?" diyerek konuyu değiştireceğini sanan Galip'e, Vecdi'nin "İşin gücün bir tek atmak. Rıfkı doğru söylüyor. Bekletmemek, zamanı iyi kullanmak gerek. Gerçi zamanı doğru kullanma derdi sadece zamanın ayırdında olanların umrudur ya neyse! En azından ben söylemiş olayım. Az çok felsefe de patlatırız icabında." diyerek karşılık vermesi evde yine bir gerginliğe neden oldu. Uzun bir zaman sustuklarını Galip, "Sen çok iyi kullanıyorsun canım zamanı, çok ayırdındasın. Bunu biliyoruz. Elin işte gözün oynaşta. İki kadını idare etmek, epey zaman alır tabi." deyince fark ettiler. Galip'in burnundan kıl aldırmayan bir adam görüntüsüne büründüğü zaman ki haline hiç dayanamayan Rıfkı, "Yine rakına buz istemiyorsun değil mi?" dedi konuyu değiştirmek isteyerek. "Tabi istemiyorum... Ne oldu da alışkanlıklarımı kurcalıyorsun. Hem ne zamandır Vecdi'ye laf söyletmek istemez oldun, bilelim de ona

göre ötelim bari."yi sessizlik, rakılardan içilen bir kaç yudum, sonra bir kaç kadeh izledi. Saatine bakıp aceleyle sigarasını söndüren Galip "Oğlum ben gidiyorum yaa. Zaman da amma çabuk geçmiş. Zaten papazız benimkiyle. Şimdi hemen çıkmazsam, sabaha kadar dırdırından kurtulamam." diyerek kalktı. Vecdi de "Ben de seninle geleyim, benimki de merak etmesin. Hem uyumadan kızımı da görsem iyi olur. 'Kokunu duyunca sakinleşiyor' diyor bizimki."yle kalkınca Rıfkı, "Kızın mı karın mı sakinleşiyor; anlayalım yani?"yle uğurladı arkadaşlarını. Arkadaşlarının ardından bir iki kadeh daha içen Rıfkı,

"Hayat seni ben içerim, rakı gibi;
Sanma mutluyum herkes gibi,
Kalbimin sahibi yokken, kalakaldım..." kendi yazdığı şarkının son kısmını unutunca; "kalakaldım hıyar gibi." diye diye tekli koltukta sızıp kaldı.

"Dinlemesini öğrenemeden ölüp gideceksin. Bu iş zoraki gidiyor ben de biliyorum." diye bağıran karısının söylediklerini, hâyâl meyâl hatırlayan Galip tatlı bir çakır keyiflikteyken, aynı anlarda Vecdi ise gelen telefona işiyle ilgili konuşuyor süsü vererek ayılmaya çalışıyordu. Telefondan sonra kızını uyurken seyretmek için gittiği yatak odalarında, aralarındaki soğukluğu yok etmek istercesine ona sarılan karısına bal rengi, sevgiyi ertelemiş gözlerle "Hadi çıkalım da, kız uyanmasın." dedi ve salonda televizyonu açıp uzun bir zaman kanallarda gezinerek vakit geçirdi. Karısının "Hayrola Vecdi. İçki çarptı herhalde. Zaten kokuyorsun da... Suskunsun." demesine "Ne içkisi? Kokacak kadar içmedim ki! Hem suskun falan da değilim. Her zamanki hâlim..." diyerek cevap veren Vecdi koltuktan kalkıp "Ben yatsam iyi olur. Sabaha büroda dünya kadar iş beni bekliyor."u yoluna katarak yatak odasına gitti.

Günler günleri kovalarken Rıfkı da arkadaşları gibi gidecek bir iş yeri, kavga edecek eşi olmadığından, hiç gelmeyen eski sevgilisi ile buluşmak için hemen hemen haftada iki üç kez yaptığını yaptı ve yine gara gitti. Garda beklerken "Sevgili yâdigârı

tekrar eden söz gibiydi akşam." dizesini, elindeki gazeteye not düşüp trenden inenleri kollamaya başladı. İnenlerin arasında sevgilisini yine göremeyince, kızıl seyrek sakalına bakıp dalan yaşlı adamı fark etti. Ne yapacağını bilemeyerek oturduğu yerden kalktı. Gar büfesine doğru yürüdü. Yaşlı adam Rıfkı'nın yanına usulca sokuldu ve "Benim de bir zamanlar böyle kızıl sakallarım vardı. Seninkini de uzayınca sevgilin kesiyordur herhalde. İnsanın bekleteninin olması ne iyidir değil mi evladım." dedi ve uzaklaştı. Bu yaşlı adamı hatırlamaya çalışan Rıfkı, sevgilisinin yine gelmediği geçen gelişinde de yine kızıl seyrek sakalına bakarken yakaladığı ve başıyla selamladığı adamın bu yaşlı adam olduğunu hatırladı birden. "Tuhaf şey" diye düşündü ve "Yarın yine aynı saatte eğer unutmazsam sırf bu adam için gelicem buraya." dedi kendi kendine. Yarına yine gara gelmek için sebebi oldu'ya içten içe de çok sevindi. Galip'e uğrama düşüncesiyle ayrıldı gardan. Düşünerek yürürken "Gardan mı yine? O gelmez dedim sana; ama nafile. Koskoca şair adam bizi dinler mi? Gel vazgeç bu işten Rıfkı deyip sürekli konuşacağından emin olduğu arkadaşını şimdi hiç çekemeyeceğinden, Galip'e uğramaktan vazgeçti. Ama bunu düşünmesi bile canını sıktı ve gelmeyen sevgilisine kafayı taktı yine. Kafası gelmeyene takılı olduğundan başı boş kalan ayaklarının onu, önünde yine içemediği çayıyla yan yana çalışan Vecdi'ye getirmesine de çaktırmadan sevindi. Rıfkı'yı görünce hemen ne iyi ettin'le sarılıp iki orta kahve isteyen Vecdi kahveler daha gelir gelmez "Kahveni iç soğumasın. Gene canın sıkkın. Tam şiir zamanı senin için. Eve gitmeyip buraya geldiğine göre seninki yine gelmedi demek. Aşk bu işte oğlum, aşk." diyerek kahvesini yudumladı.Kahvesini tam bitirmeden kalkan Rıfkı, "Tamam o zaman. Ben evdeyim. Uğra istersen." diyerek ayrıldı oradan.

Eve gidene kadar da başı önde öylece canı sıkkın yürüdü. Eve her gelişinde, isterse bakkala gitmiş olsun, hep yaptığı şeyi yaptı Rıfkı. Posta kutusuna baktı; yine boştu. Etrafta hiç kimse yok'a güvenip "Bugün de hiçbir şey gelmemiş"le merdivenleri

çıkarken, "Ne gelmemiş Rıfkı oğlum."la irkildi. Yine kendine kızdı. Bu apartmanda herkesin kapı ardında gelen gideni dinleme huyundan, özellikle de Edibe Teyzenin kulağının delikliğinden nefret ediyordu. Yıllardır bu böyleydi. Merdivenlerde çenesini tutup sesli düşünmemesi gerektiğini hep unutuyordu.

"Yok, yok bir şey Edibe Teyze. Öylesine söyleniyordum."

"Hadiii; benden saklamaya çalışma. Biliyorum kardeşin yine para göndermemiş. Geçen ayda göndermedi değil mi? Eee, yabancı memleket oralarda para kazanmak zor iş."

"Haklısınız. Haklısınız." dedi Rıfkı lafı uzatmak istemeyerek, "İyi günler teyze. Görüşürüz." deyip yürüdü.

"Sen babana dua et. Bir de ev kirası veriyor olsaydın, vay haline. Elin iş tutarken bir çare bulsan haline evladım." diye konuşmasını sürdüren yaşlı kadının sözlerine kapanan kapısının sesiyle karşılık verdi Rıfkı. Zaten hiç tadı yoktu. Babadan kalma komşular da ayrıyetten sıkıyordu canını.

İş çıkışı eve gelip duş aldıktan sonra, odada örgü ören karısının yanında oyuncaklarıyla oynayan kızını kucağına alan Vecdi, karısının papağan gibi "Hayırdır Vecdi, dalgınsın." diye tekrar tekrar aynı şeyi söylemesine sinirlenip "Yooo, dalgın değilim. Nerden çıkarıyorsun böyle saçmalıkları. Hem niye dalgın olacakmışım. Sadece biraz canım sıkkın o kadar." demesine değil de, patronla atıştık biraz. Daha doğrusu o benimle atıştı. Yanımdaki bayan arkadaşa bağırınca, masamdan kalkıp gittim diye kızdı. Ben tüm vücudum ter içinde, kulaklarım uğuldarken nasıl gitmeyeyim ordan. O da karşılık vermedim, onu iplemiyorum diye düşünüp daha bir sinirlendi. Yıllardır alışamadı bana. Hep aynı tantanadan sıkıldım artık. Ayrılcam ben bu işten." diyerek karısıyla dertlerini paylaşmasına az sonra sinir olacaktı.

"Açsan hemen sofrayı kurayım. Ben de bütün gün bir şey yemedim, kahvaltıda ne yemişsek o. Haa! Unutmadan akşama Füsun'lar uğrayacakmış... Belki..." diyen karısına sinirli sinirli bakıp "Evde yemiycem bu akşam. Çıkıcam birazdan." dedi Vecdi.

"Bu akşam da çıkıyorsun demek. Füsun'lara ne derim ben."

"Ay sonu hesapları kapanacakmış, çalışması gerekiyormuş dersin. Hem ben ne paylaşıyorum ki onlarla, söylesene. Bir onlar eksikti. Rahat bir nefes alamayacak mıyım ben bu evde." deyip kapıya yöneldi Vecdi. Kızının "Babacım, bari bu akşam çıkma. Herkes babasıyla yemek yemek ister. Ne olur çıkma." demesi azıcık sakinleştirdi onu. Kızını kırmamak için, bir iki lokma alıp öyle çıkmaya karar verdiği sırada çalan telefona koşan karısına bakıp "Annen şimdi bağıra bağıra, bütün gün yaptıklarını saatlerce anneannene anlatır yavrum. Söz, yarın gece beraber yeriz. Çıkıcam. Arkadaşıma söz verdim." dedi ve çıktı.

Çıktığında, taa sokak kapısından karısının sesini duyan Vecdi'nin "Balkon kapısı yine açık. Kahretsin. Tüm apartmana rezil olduk desene." diyerek homurdanmasına şehri sevmeyen bir kuş kanatlarını çırparak eşlik etti.

O sırada Galip'in evinde de benzer sahneler yaşanıyordu.

"Yine beni dinlemiyorsun. Zaten bütün gün görüşemiyoruz. Bak, bu imza konusu senin de ilgini çekecek inan. İnsanlar konuşmuyorlar, o yüzden evlilikleri iyi gitmiyor, bırak televizyonu. Konuşalım biraz." diyen karısına Galip "Ne konuşucaz. Dır dır etmek ne zamandan beri konuşmak oldu... Tamam, tamam dinliyoruz işte. Dinlemezsem dünyayı dar edersin sen adama." diyerek cevap veriyorsa da, karısının "Son söylediğim cümleyi tekrar et o zaman." demesiyle Galip'in azıcık olan aklı da yerinden oynadı.

"Bırak son cümleyi mümleyi. Rıfkı'ya mı benzetmeye çalışıyorsun beni." dedi ve sustu. Zaten daha diyebilseydi maazallah neler olmazdı ki!

"Hayır sakın fal gibi düşünme! Gerçekten bugün işyerinde arkadaşım imzama bakarak, her şeyi söyledi. İnsan etkileniyor inan ki. Haaa, az kalsın unutuyordum. Unutma! Yarın o hocaya gidicez." deyince karısının Galip'in maazallahından korkmadığı gün gibi anlaşıldı. Baktı Galip cevap vermiyor.

"Hadi beee, ne olur! Sustunsa yandım biliyorum. Benim yakışıklı erkeğim vb." cümleler Galip'in suskunluğunda aldı da başını, taa dolmuş duraklarına kadar gitti. "Hıih, hadi be, evet de."yi son cümle sanan bir serçe, deli gibi uçup tüm sokağa haber uçurdu. "Uncu Ahmet hocanın evi burası mı?" diye soran Galip değildir canım! diyen tüm sokağa haber uçuran serçe değildi.

"Hayır yan sokaktan sola girin, karşınıza çıkacak yeşil kapılı ev. Bugün çok kalabalık olur yalnız. Pazar günü gelmekle iyi etmemişsiniz." diyen adama gözüyle sağ olun dedi Galip kafasından bunun gibi yüzlerce cümle geçerek. (Beni buraya getirenin de, getirenin aklına uyan benim gibi hıyarın da ben a....., a.... k.....) Darmadağınık saçları, sakat elleri, kirli yüzü, evin içinde dolaşan tavuklar yetmiyormuş gibi bir de etrafta açıp açıp unutulmuş Meydan Larousse ansiklopedileri ile yaptığı işine bilimsellik katan falcıyı görünce tüm cinleri başına toplanan Galip, Vecdi ile Rıfkı'yı, kazâra onu bu halde görürlerse ihtimalini düşündükçe diken diken olan tüylerine, bazen ulu orta diken diken olmalarına kızsa da şu an hak veriyordu. Arkadaşlarının ise bırak Galip'i düşünmeyi, yattıkları yeri hatırlayacak halleri yoktu. Onlar içki gecesi ertesinin baş ağrısından ve niye akşam yatmadan yani sızmadan bir soda limon içmediklerinden ötürü yakınıp duruyorlardı.

"Yürü gidelim! Saçmalık bunlar. Senin hoca ciddi çalışıyor, sana ansiklopediden bakıp muska yazacak herhalde." diyerek içine düştüğü durumu az da olsa kabul edilir hâle sokmaya çalışan Galip'i, karısı bir çimdik ve "Dalga geçme. Dediklerine göre çok âlim hocaymış. Çocuğu olmayana, evlenmeyenlere çare buluyormuş."la susturdu.

Diğer tarafta Rıfkı, yine Vecdi'yi çağırmış, Galip'e de gel demek iyi ki aklına gelmemişti. Rıfkı Vecdi'yle konuşurken ağlıyordu. Tüm gün içtiler. Gece yarısı Rıfkı'dan ayrılan Vecdi can sıkıntısını azaltır umuduyla evine yürüyerek gitti. Yağmurdan sırılsıklam olmuştu eve vardığında.

Günleeeeer sonra arkadaşları ile görüşemediğini fark eden Galip, Vecdi'ye uğramaya karar verdi. 'Verdim de iyi mi ettim sanki'yi "Vecdi'cim, başıma gelenleri hiç sorma. Benim hatunun aklına uyup bir hocaya gittik geçen gün."ü ağzından kaçırdıktan sonra düşündü. Artık Vecdi'nin dolasıyla da Rıfkı'nın diline düşmüştü. Baktı artık çok geç, sürdürdü anlatmasını Galip. "Hoca ne yapsa beğenirsin azizim. Elimize okuyup üfleyip garip bir oğlan çocuğu resmi verdi. Güya benim hanım günde iki kez elham okuyarak bu resme bakacakmış, sonra iki aya kalmaz bizim nur topu gibi bir oğlumuz olacakmış." dedi.

Vecdi'nin gülerek "Eeee!" demesine aldırış etmeden, hepsini anlatmazsam çatlarımdan medetle, tutabilene aşk olsun'a taş çıkartırcasına sürdürdü konuşmasını. "Hem bu hoca öyle âlim bir hoca ki, her derde deva var adamda. Evde kalanlara da çare buluyor, hemen gelenin eline bir resim tutuşturup okuma, üfleme tamam, paket ediyor herkesi. Bir de aç gözlü sorma. Benim verdiğim parayı da beğenmedi köftehor. 'Vay efendim, bu parayla bir çuval un bile alınmazmış.' O an beni düşün artık. Tam senin kaçman için uygun bağrışmalı konuşmalar sonra tabi." Der demez düşen bir jeton sesiyle irkilen Vecdi "Oğlum hani o gün vardı ya, 'Adam evlenmek için karı bulacak, yardım etsin diye hocaya gidiyor. Abicim yok böyle bir şey yaaa.! İnsanın salak olması da ne acıdır kim bilir.' diyen sen değil miydin diyesini zor bastırabildi. Bu arada Galip 'Oh be içi rahat etti'nin rehavetindeydi. Böyle de bir huyu vardı Galip'in. Mutlaka her şeyi birileriyle, çok özelse de en az biri ile paylaşırdı.

Günlerdir evde yada garda olan Rıfkı, arkadaşlarıyla uzun süre görüşmediğini bile fark etmemişti. Artık garda hani o sürekli gördüğü ihtiyarla sohbet eder de olmuştu. Yalnız hissetmiyordu kendini nedense. İhtiyarı tıpkı küçükken hiç susmadan konuşan, nasihat eden annesini dinlerkenki hâlle dinliyor olduğunun farkındaydı ve bu çok hoşuna gidiyordu. Garip bir şeydi bu Rıfkı için. Çocukken saçlarını hep ortadan ikiye ayıran annesinin, geriye bakmaktan korkan saç ayrım yerine ba-

kakaldığı geliyordu aklına. İhtiyarı da aynen öyle dinlediğini fark edince, yüzüne bir gülümseme yayıldı. İhtiyar bu gülümsemeye anlam vermeye çalışırken Rıfkı, trenden iner inmez beni bir bekleyen olmalı'nın telaşıyla etrafı süzen bir kadın gördü.

Kadın baktı bekleyeni yok, fakat onu dikkatle izleyen biri var, bu sefer sanki şehri görmeyeli çok olmuş gibi, sanki bildiği bir yerdeki son değişiklikleri ayırtetmek ister gibi etrafta gezdirdi bakışlarını. Sonra, misafirlikte, tabakta kalan son kurabiyeyi annesinin izniyle yemiş bir çocuk sevinci belirdi bakışlarında. Eğilip eşyalarını alırken, derin bir soluk alıp bir şeyler mırıldandı kendi kendine ve yürümeye başladı. Gar çıkışına giderken yanlarından geçmek üzere olan kadının siyah eteğinin altından görünen bembeyaz topuklarını açıkta bırakan ayakkabısının, her adımda yere değip düşmekten vazgeçen ayakkabı tokasına dikkat kesilen kişi bu kez Rıfkı değil, yaşlı adamdı. Tüm dikkatini adamın nereye baktığı hususunda harcayan Rıfkı, çocukken yaz tatillerinde yanında çalıştığı ayakkabı tamircisi Bedri ustayı hatırladı birden. Bedri usta eline aldığı yırtık ayakkabıya bakıp "Eveeet. Şimdi yaralı yerine bir bakalım. Seni bu hale getiren ne oldu? Tamam görünen o ki sen bir bilek burkuğuna kurban gitmişsin." deyip ayakkabı ile konuşan ustasının aklından zoru var mı, yok mu konusundan net kararını ancak ikinci sömestrde verdiğini hatırlamak için bu denli dalıp gitmesine gerek olmadığını bile bile dalıp gitti işte. Zaten yapacak işi de yoktu. Taa ki, kadının bekle bekle'den umudu kesip "Pardon rahatsız etmiyorum umarım. Ben de buranın yabancıyım da"sıyla kendine geldi. Cevabı bekleme bahanesiyle elindekileri yere koydu kadın ve dinlendi biraz. Rıfkı ise kurşun askerler gibi ağır ağır yürüyerek kadının yanından uzaklaştı. Sonra dönüp "Pardon, nereyi sormuştunuz." dedi. Çocukluk kadar güzel bir bakışla Rıfkı'yı süzen kadın, "Gerek kalmadı, sağolun. Ben hallederim." demekle yetindi ve eğilip eşyalarını ellerine yerleştirmeye çalıştı. Onu seyreden Rıfkı'nın "İzin verin size yardım edeyim." demesine,

"Salacak'ta Eşref Saat Sokağı'na gidicem. Gerçi siz de herhalde benim gibi buranın yabancısısınız. Size iyi günler. Yine de sağolun." diye cevap verdi.

Rıfkı utanmış yanaklarını saklamak için eğilip "Hiç olmazsa taksiye kadar yardım edeyim size." diyerek, kadının eşyalarının bir kısmını aldı. Kadınla beraber zamanı ürkütmeden ve hiç konuşmadan yürüdüler. Bu arada ihtiyar yalnız oturduğu yerden kalkıp özellikle onlara yetişmek için hızlı hızlı yürüdü ve Rıfkı'nın duymasını özellikle istediği "Yine gelmedi... Üzülme... Anlıyorum... Emin ol, yarın gelecek."i söyleyip aynı hızla yanlarından uzaklaştı.

Uzaklaştıkça vakti bol adımlarla ilerleyen ihtiyarın ardından, "Kim yarın gelecek. Merakımı mazur görün lütfen" diyen kadına, tanıdık bir sokakta yakalanmaktan korkan hâl ile "Ölen karısı" deyip sustu Rıfkı.

Taksi durağına vardıklarında, elindekini yere koyup Rıfkı'daki eşyalarını alan kadın, "Ablam yine hamileymiş, ondan geldim buraya. Ama bu sefer bebeği kucağıma almadan dönmiycem, bu kaçıncı hamileliği ama hepsi ya düşüyor ya da ölü doğuyor. Kusura bakmayın çenem açıldı yine. Size bunları niye söyledim bilmiyorum." dediğinde, tembihleri unutan bir çocuk gibi telaşlandı. Taksiye bindiğinde, "Hoşçakalın, her şey için teşekkürler." dediğini Rıfkı duymadı.

Kadının ardından, evine gitmek için dolmuş duraklarına yürüdü Rıfkı. Gar ona birini armağan etmişti işte. Garın armağanını tekrar görme imkanı olsun için doğru gardaki taksi durağına gitti. Taksiciyi aradı sonra hani kızı ablasına götüreni. Adresi aldı ve mutlu bir hâl ile dolmuşa bindi. Dolmuşta "Biraz kayabilir misiniz?" diye soran adama "Ben tesadüflere, akşamüstlerine ve pazar kurulan sokaktaki kalabalığa inanırım." diye kimin cümlesi olduğunu hatırlayamadığı sözleri söyledi. Ardından kendine kızmadığı gibi üstüne üstlük 'ne alaka bu cümle şimdi'ye hayretlenmediği, utanmadığı için geçici de olsa büyük bir keyif hissetti. Deli midir nedir'den ötürü yanına otur-

maktan vazgeçen adama bakmadan cama doğru kayıp dışarıyı seyretti. Dışarda yağmurdan afallayan ayakkabıları gördü. Çocukken ustasına "Yağmura niye kızıyosun usta. Ayakkabılar eskisin ki tamir edelim." dediği aklına gelince gülümseyip dolmuş gürültüsünü fırsat bilerek "İlahi usta. Toprağında rahat uyu." dedi.

Eve geldiğinde posta kutusuna dahi bakmadı. Olur şey değil doğrusu'yu merdivenlerden yükselen ayak sesinde duyar gibi oldu. Gülümsedi. Evdeki dağınıklık, içeri epey zamandır bu kadar mutlu giren bir adam görmediklerinden olsa gerek kendisine çeki düzen verme ihtiyacı hissetti. Kanepedekileri eliyle ve keyifle yere atan, elinde şarap kadehi ile uzanan Rıfkı'dan başkası değildi. Gardaki kızı düşünüp kafasında oluşan şiiri koyulturken uykuya daldı. Günlerce gara gitmedi ama taksicinin verdiği adreste görmeyi umduğu gar armağanı kızı da göremedi. Nedense umutluydu. Ciddi okumalar yaptı, elindeki az parayla aldığı şiir kitaplarını büyük bir coşkuyla okudu, efendime söyleyim, ucuz ucuz hamsiler alıp güzel akşamlar geçirdi ve nihayet arkadaşlarını epeydir görmediğini hatırladı. Galip'i ve Vecdi'yi aradı. Vecdi geliyordu da Galip 'bu sıra karısını yalnız bırakmasa iyi olurdan, hamilelikten ötürü takıntılarının iyice arttığından, ee yıllar sonra o kadar uğraştan sonra gelen çocuğun kıymetli olduğundan, haa bir de unutmadan baldızının bu sabah geldiğinden şimdi ayıp olur'dan ötürü gelemiyordu.

Vecdi geldiğinde de epey geç olmuştu. Tabi konu geldi geldi, Galip'te durdu. Gitmeye de niyeti olmayınca, hoca, baldız, çocuk konusu derken Galip gündeme oturdu.

Vecdi'nin "Sahi kardeşinden ne haber, paran yoksa sakın çekinme oğlum biz kardeş sayılırız. Bak söylemezsen hakkımı helal etmem bilmiş ol." uyla konunun gitme zamanı geldi. "Oooo, sofraya bak, sofraya. Hamsi mevsimi başlamış demek. Senin yaptığın hamsi de tadından yenmiyor vallaha..." ile rakısını iki yudumda deviren Vecdi'nin "Nerde kalmıştım Rıfkı'cım. Bizim Galip'lere diyodum bu son gittikleri hoca iyi

geldi bence. Bu çocuk tutdu. Bu çocuk düşmicek bence." demesiyle sızması bir oldu.

"Dudullu'dan tâ Salacak'a koşarak alkışlayalım*
Fazla babalarıyla dondurma yiyen çocukları
Hangi çocukların neye imrenmesi, yalınayak şiirdir."

İnsanın kendinden geçmemesi an meselesi değil mi? İyi ki şiir var diyorum, yoksa ne yapardım."la sızmadan önceki sessizliği doldurdu Rıfkı.

"İnsan bir gecikmedir, şükran dilinin yetimi**
Çok sonraları vardım, tardettim kendimi
Meğer ki bildiğim çok uzakmış." dizeleriyle de koltuğun sıcağına sığındı.

Sabah erkenden yanlış çalınan zil sesleriyle, sızdığı koltuktan sıçrayarak kalkan Vecdi, hem evde uyumadığını hem karısıyla edeceği kavgayı hatırlatan bir sabaha uyandı. Rıfkı'ya "Kalk oğlum, kalk. Hayır olsun. Bir sürü zile basıldı. Sakın bizim Galip gelmiş olmasın bu saatte."

Rıfkı, "Ne Galip'i yat hadi. Bu saatte Galip'in karısından korkudan buraya gelmesi görülmüş şey mi!" deyince çalınan kapı ziliyle Vecdi "Hoppala. Gördün mü bak. Ben demedim mi bu bizim manyak diye." dedi.

İçeri "Size ihtiyacım var, ne olur gelin benimle. Çok çaresizim." diye ağlayarak giren Galip'i koltuğa oturtarak sakinleştirmeye çalışan Vecdi "Ağlamayı bırak, ne oldu çabuk anlat. Meraktan öldüm. Hadi, ağlamayı bırak." dedi.

Hastaneye gittiklerinde Galip doktorla konuşup döndü ve "Çok fena yaa. Bu sefer gerçekten kötü, doktorlar öyle diyor. Karım ameliyatta. Bebek zehirleme mi yapmış ne!" dedi gözyaşlarını tutamayarak. Üç arkadaş ne yapacağını bilemez bir halde'ye alışmışken içlerinden birinin ne yapacağını bilemezliği doktorla konuştuktan sonra yanlarına gelip selamlaşan, ablasının durumunu eniştesine telaşlı bir sevinçle anlatan kadını

* Ece Ayhan, Devlet ve Tabiat, *Yalınayak şiirdir*

** Metin Kaygalak, Suya Okunan Dua, *Ölm!*

görür görmez eli ayağı dolaşıra döndü birden. Rıfkı başını öne eğdi sonra. Ustası öldükten sonra boşaltılan dükkandan habersiz aldığı boya sandığını, eve gizlice sokarken annesine yakalandığı an kadar mahçup bakışlarını kaldırmadan ve yaptığının aptalca olduğunu bile bile

"Yorgun düş tesadüflerden,*

Hiçe say ölümü.

Deniz susarken söyle,

Hangi imsak, lavanta kokulu akşama gebe." dizelerini hiç soluksuz okudu. Arkadaşları bu durumu yadırgamadılar tabi. Neticesinde eni konu Rıfkı'ydı. Fakat Galip baldızına dönüp bir açıklama yapma ihtiyacı hissetti ve gülerek "Bu bizim Rıfkı, büyük şair Rıfkı. Karımın ölümden döndüğünü senden duyunca anlık duygu geçişi de olunca yine şiire kaptırdı kendini." dedi.

Gar armağanı, Rıfkı'ya geleceği söyleyen geçmiş bir gün gibi bakıp elini uzatarak, "Memnun oldum." dedi.

* Rıfkı Polat, Olmayan Kitap, *İmsak*

Bir Gülümsemedir Aldı

Ütülenmiş, en hafif yerinden uyanmış bir sabahta, sandıktaki elbiselerinde gezen elleri baharı fısıldarken, "Lütfen ağla. Saçma deme! Kimler için ağlamadın ki sen. Ne var yani benim yerime de ağlasan. Ödünç alınmış ağlamalar mı garibine gidiyor." diyen ve sırf geçmişiyle alay ettiği için ilişkisini bitirdiği arkadaşının hediye ettiği boyun bağının o günü hatırlatırcasına sırıttığını farketti kadın. Sandıktaki bahardan alıkoyduğu ellerinin afallamasını hiçe sayıp düğüm atarak gülmesini engellediği boyun bağını "Şimdi gördün mü dünya kaç köşe. Geçmişimle kimseye alay konusu olmam ben. Herkese haddini bildirdiğimi ne çabuk unuttun."la paylayarak haddini bilsin diye dolaba koymayıp yere fırlattı.

Baktı boyun bağında çıt yok, sinirinden, saçlarının durmadan gözünün önüne düşen kısmını yolarcasına yerine yerleştirip tekrar sandığa eğildi.

Kararlıydı. Bugün kışlıklara kefenlerini giydirip kaldırma işini bitirecekti. Baharlıklarını dolaba yerleştirip böylelikle kaç gündür giyecek bir şeyi olmadığını bile bile ısınan havalara inat, giyinip şöyle bir keyif çatmak için güzel bir çay bahçesine gidecek, sigarasını tüttürecekti. Evet, kesin kararlıydı.

Sandıktan ilk çıkardığı elbisenin ses etmeden eteklerini açmasında bir tuhaflık vardı, sezdi bunu ama umursamadı kadın. Elbisenin lekeli olduğunu söyleyen gözüne ehemmiyet etmeden, ütülemeye gerek yok'la askıya astığı elbiseyi dolaba yerleştirdi. Sonra diğerini, diğerini, penye bluzlarını, eteklerini derken

artık ütülü-ütüsüz, kirli-temiz ayrımı yapmadan hızlı hızlı dolabına yerleştirme işinin hışmıyla kefenlere sarılarak sandığa konulmayı beklerken kadını izleyen kışlıklardaki bir gülümsemedir aldı'yı hiç fark etmedi bile. Bileydi kışlıkları lekeleri fark etmeden baharlıklarını dolaba yerleştirmesine gülüyorlar, yıkanmış olsalar da o sinirle kendiyle alay edenleri ayırır, gözlerinin yaşına bakmadan bir armut lekesiyle hadlendirip onları, lekeli lekeli kefenlere tıkıştırıverirdi de onlar da günlerini görürdü ama, bilemedi işte.

Çalan telefonun sesiyle elindeki kazağı ve kefenini yatağın üstüne atıp bu telefonda neyin nesi şimdi'yle içeri koştu kadın. Onun ardından, tüm kıyafetler rahat bir soluk bile almadan, nasılsa hepimiz bir aradayız ve yalnızız'ın hakkını vermek için, özel yerlere giderken hep tercih edilen olmakla övünen yeşil ince askılı elbisenin gözünün içine baka baka coşkuyla, nispetle, üstelik ispiyonlanmaktan da korkmadan sözün beline beline vurup sohbet etmeye koyuldular.

Yıkanmadan kaldırılan kıyafetler, ağız dolusu övünçle lekelerini saklayarak dolaba yerleştirilmeyi başardıklarından söz açmışlardı ki; tam sıra lekesizliğiyle gurur duyarak farklı olduğuna, hep tercih edilen olduğuna içten içe sevinen yeşil elbiseyle alay etmeye gelmişti ki; içerden gelen konuşmalara kulak kesilseler iyi olur'u söyleyen ve bir esintiyle kıvrılıp kalmaktan ağrıyan sırtını düzelten boyun bağının uyarısıyla, telefon konuşmasını dinlemeye koyuldular.

"Aman ne yapıcam işte. Boktan işlerle uğraşıyorum yine."

"Ne yapıyorsun, ne bu öfke böyle gün ortası gün ortası."

"Aman sen de! İlle söyleteceksin insanı. Beni tanımıyosun sanki. Havalar ısınınca giyecek bir şey bulamadığıma, bahara, yaza hazırlamak zorunda olduğum dolabıma hep gıcık olmaz mıyım? Sen de koku mu alıyosun bilinmez, her yıl aynı zamanda arayıp söyletirsin beni."

"Söyletmeye çabalamıyorum inan. Senin söyleyeceğin var, fırsat bu fırsattan yararlanıp ağunu bana boşaltıyor, rahatlı-

yorsun işte fena mı? Bir de fırça yiyen biz oluyoruz. Aslında bana teşekkür borçlusun."

"Ne teşekkürü ayol! Deli misin nesin!"

"Teşekkür borçlusun tabi. Ben aramasam; içinde biriktirdiğin öfkeli onca söz kemirip duracaktı içini, yalan mı? Söyledin kurtuldun sayemde. İşte bunun için teşekkür etmelisin."

"Gülme! Gülme de, daha da gıcık etme insanı. Hadi ne diyeceksen acele et, dünya kadar işim var daha."

"Gıcık olma canıım. Bugün için hayatında bir değişiklik yap hadi. Hiçbir şeye gıcık olma, hep tek olarak askıya asmayı takıntı yaptığın meşhur yeşil elbiseni ulu ortaya fırlat, evi de öylece bırak gel, kahveyle birlikte tüttürelim birer sigara... Hıı, ne dersin? Tamam, kızma hemen."

"Sen benimle dalga geç bakalım. Seni de biliyorum ben. Tek ben değil, cümle alem bilir senin ne kadar takıntılı olduğunu. İşin gücün yok, onca yıllık arkadaşınla kafa bul bakalım."

"Doğru ya canım, işim gücüm yok benim tabi. Çocuğun yemeği, kocanın yemeği, ev işi, alışveriş beni beklemiyo tabi. Daha sayayım mı? Bak bana da, şükret haline. Ben yazlık kışlık ayırmaya başlayıp öylece bırakayım da, döt kadar evde adım atacak yer kalmasın, sonra bir de onları yeniden yıkamakla uğraşayım. Sen yatak odasının kapısını çek gel, soranın karışanın yok nasılsa, ne var bunda. Haa unutmadan sen hiç sevmediğin birinin ter kokulu çamaşırlarını dolaba yerleştirdin mi? Dolabın şikayetine fırsat vermemek için içindeki tiksintiyi bastırmaya çalıştın mı hiç?"

"Öff, tamam tamam. Sen de ben bir şey söyledim mi kendinden giriyor, ağız açtırmıyosun insana."

"Yaa gördün mü, işine gelmiyo değil mi? Dur, kapatma diyeceklerim daha bitmedi."

"Kapatıyorum hadi, söyle ne diyeceksen."

"Tamam öyleyse, bir daha da arayıp rahatsız etmem. Kapatıyorum."

"Hayırdır, kızdığına göre, bana diyeceklerinin keyifli şeyler

olduğu belli. Senin bozulmanı severim ben, tatlım benim. Sigara kahve dediğine göre de senin ufaklık uyudu herhalde."

"Uyudu, uyudu. Parka çıkardıydım azıcık. Oynadı, salıncağa bindi derken. Eve geldiğinde üstündeki parkı temizlememe bile izin vermeden uyudu kaldı. Uzunca uyanmaz artık. Hadi çabuk gel ki, sohbetimiz bölünmesin. Bekliyorum ona göre."

"Dur, dur kapatma hemen. Kızgınlığın hemen geçiverdi, bunu hayra yorsam fena olmaz. Seninki gene oralardaydı desene. Çocuğu parka götürmeni yerim ben senin. Tamam geliyorum. Kesin yeni havadisler var sende." deyip gözlerinde arkadaşının anlatacağı havadislerin merakıyla yatak odasına yönelen kadın, yenice sırtının ağrısı geçen boyun bağına bir tekme atıp gülerek üstünü değiştirmeye koyuldu.

Dolaptan bir penye bir etek alıp giyerken, tertemiz yıkanmış, önümüzdeki kış yeniden dolaba yerleştirilirken saklayacak lekelerinin olmamasından ötürü lekelerini saklayarak dolaba yerleştirilme oyunu oynamanın zevkinden mahrum bırakılan kışlıklar, telefon konuşmasından sonra evde yalnız ve dağınık kalacaklarından ötürü neşelenip iyi ki yeşil elbise gibi yapayalnız değillikle, biraradalıkla ve dostlukla aralarında kıs kıs gülüştüler.

Arkadaşının anlatacağı havadislerin telaşından, az kaldı aynaya bakmadan gidecek olmaktan kendini alıkoyan *neyse*'ye minnet duyacağı yerde "Allah kahretsin seni e mi! Yıkamadan, yıkasan da lekeler çıkmış mı diye bakmadan sandığa koyarsan, olacağı bu. Bak giyecek lekesiz bir bokun yok, bakalım ne bok yiyeceksin şimdi. İşin yok, on saat ne giyeceğini düşün şimdi"yle kendine bağırıp çağıran kadına, denecek tek bir kelime bulamayan *neyse*; öteki, öteki, daha öteki giysisini deneyen öfkeli kadını hayretle izlerken, insanoğluna iyilik yaramıyor vesselam demeden de edemedi.

O sinirle sevgili yadigârı yeşil ince askılı elbisesini eline aldı kadın. Sandı ki tek o lekesiz. Sıradan bir yere giderken giyilmekle ilk kez onuru zedelenen yeşil elbise kimsenin yüzüne

bakamaz haldeyken, evden çıkarken kapıyı öyle bir kilitleyen kadın, kilitlenen kapının, içerde darmadağın kalan yazlık- kışlıkların kahkahasını bastırmaya, yeşil elbiseyle alaylarını duyurmamaya çalıştığını hiç umursamadı.

Evden çıkıp arkadaşına giderken hiç kimseyi görecek hâli yoktu. Tanıdık birine rastlamak istememenin telaşıyla hızla arkadaşının evine yürüdü. Kapıyı çaldı, selamsız sabahsız koltuğa oturdu ve sanki bir görevi icra ediyormuş gibi,

"Söyle bakalım, parkta neler oldu." dedi.

"Ne olacak canım saçmalama. Dur önce bir otur da soluklan bakalım. Bakıyorum sinirin geçmemiş. Sokaklar da öfkeni alamamış anlaşılan. Telefonda kapatıyorum demesem, kızmış gibi yapmasam geleceğin yoktu. Sırf bana gelmen için kışkırtmak istedim seni. Eee, başardım da."

"Boşuna yalan söyleme. Kışkırtma falan işleriyle oyalama beni. Gözlerinin diyeceği var bana, eminim."

"Yok kız vallahi, sandığın gibi değil. Neşelenmeme sebep rüzgârdı bu kez."

"Nasıl yani"

"Rüzgârdı işte! Önce parkın duvarında yazan 'hasret rüzgarı erken esti yine'yle kanıma girdi. Sonra ilk kez çürük dişimin kokusunu sevdirdi bana. Daha diyeyim mi?"

"De de."

"Efendime söyleyim, sonraa. Eve kadar peşime takılanın kokusunu getirdi bana, daha ne olsun!"

"Baaak, ben demedim mi bir şeyler var sende diye."

"Yine sadece peşime takılanın kokusunu getiren rüzgârı yani bilineni, anlaşılabileni önemsedin değil mi? Hiç yakışıyor mu senin gibi kapısının, kazağının duygularını bile anlayabilen birine. Bazen hakiki odun oluyosun yani. Kızım asıl rüzgârın çürük dişimin kokusunu sevdirmesiyle ilgilensene. Hemen peşime takılıp beni hep eve kadar takip edenle ilgileniyorsun... Nerde kalmıştım."

"Odunda."

"Tamam, hemen de bozulurmuş benim güzel arkadaşım. Çocuk olunca diyodum. Artık ne giyersem giyeyim fark edilmemeyi içerler oldum. Sonrada bakmalara, takip edilmelere kaldı umudum. İnsan sevilmek istiyor her dem. Kaç yaşında olursa olsun, nisan mayıs ayları, gevşer gönül yayları diyesi, bahara uyası geliyor. Her yerde sevgililer fısıldaşıp koklaşırken ben de böyle küçük takip edilmelerle oyalanıyorum işte, ne yapayım. Yoksa bırakıp gidecek, vazgeçecek cesaret var mı ki bende."

"Var, var aslında da neyse demiyeyim şimdi. Şu baharın kışkırttığı kadını üzmek istemem. Hem o kadın şimdi arkadaşına bu coşkuyla bir kahve yapar ki, ellere nispet."

"Yaparım ya canım arkadaşıma. Hem de konuştururum içimdeki baharı. Demin insan sevilmek istiyor dedimdi ya, sahi sendeki sadakate hayran kalmıyorum değil hani. Kaç yıl oldu şu lanet elbiseyi hediye edenin gideli de, tek gün olsun yakınmadın. Kimsenin sevgisini bırak, ilgisini bile beklemedin yaşama tutunmak için... Aslında ben de senin gibi..."

"Anneeee, annneee."

"Al işte uyandı seninki. İçine etmekte gecikmedi gene sohbetimizin. Sözünün devamını unutmayasın sakın. Al gel şunu çabuk, bekliyorum."

"Hemen geliyorum. Sakın sen de gıcık olup diyeceklerini unutmayasın. Ben alıştım artık zevk aldığım şeylerin yarıda kesilmesine, önemsenmemesine yahut hiç yapamamaya... "

Çocuğun yanına giden arkadaşının ardından sırf üstündeki sevgili hatırlı elbisenin gönlü olsun diye, sıradan yerlere giyilmeyi içerlemesin diye, aynanın karşısına geçip okşadı elbiseyi kadın. Baş okşar gibi elbisenin askılarına dokunup sevmesi, yanına gelen çocuğun yanağında kuruyup kalan gözyaşı ve çocuğun elbiselerindeki lekelerle kendini unutturmayan parkı görene değin sürdü.

"Kız bu çocuğun üstü başı ne böyle. Tıpkı benim kıyafetlerim gibi leke içinde. Sen nasıl oldu da böyle kirli yatırdın bunu şaştım valla."

"Ben de sana şaştım. Nasıl oldu da yeşil elbiseni giydin bana gelirken, sırf özel yerlere giderken giyerdin ya o açıdan şey ettim, yani şaştım. Hayırdır aynanın karşısına geçmişsin. Kesin elbisenin gönlünü alıyorsundur sen şimdi. "Canım elbisem benim, bebeğim benim, bana kızma olur mu, bu ilk ve son olacak inan." Ya, nasıl gülmeyeyim... İnsan bir elbiseyi sevgili gibi sever, gönlünü alır mı ya."

"O konulara girip gülerek sinirimi bozacaksan gidiyorum ben... Aman niye kızıyorum sanki. Sen istediğin kadar gül. Benim umurumda sanki. Evet, yalan değil, senden mi çekinicem. Cânım yadigâr elbisemin, son sevdiğimin hediyesinin gönlünü aldım, oohhh onu da kendimi de iyi ettim. Daha çok gül diye söylüyorum.Yadigâra yaslanmış yaşayıp giden zavallı arkadaşınla uğraş, dalga geç, rahatla bakalım sen." dedi. Çocuğunu eline verdiği içi dolu bardakla yere oturtmaya çalışan arkadaşından cevap bekleyen kadının gözleri "Arkadaşın seni dinlemeyi bırak, duymuyor bile. O, bardaktakini dökmeden çocuğu oturtmakla uğraşıyor. Boşuna konuşuyorsun anlıycan"la söze karışınca, gözlerinin uyarısını dikkate alıp sustu ve kahvesinden büyük, sesli bir yudum aldı. Çocuğunun yakın uzağına yürüyerek sandalyesine oturan, çocuğuna habire elindekini dökmemesi için uyarıda bulunan arkadaşındaki telaşa, cevapsızlığa bakakaldı sonra. Bekledi bekledi. Dayanamayıp "Kahven buz gibi oldu. Hem içip hem laflayalım hadisene. Amma uğraştın ha çocukla. Bırak artık onu da, keyfimize bakalım. Parkta neler oldu söyle. Konuştunuz mu? Ne dedi? Gören olmadı değil mi?" dedi.

Sorular, bazen gelen bazen gelmeyen cevaplarla süren sohbetten ötürü her iki kadın da çocuğun çıkmayan gıkını fark etmiyordu. Yalnız bir ara evdeki gürültüsüzlükten rahatsız olur gibi olundu ama, yeşil elbisenin üstüne dökülen kahve ve lekesiyle, rahatsız olur gibi olundu hâli de öylece kalakaldı.

"Eyvah, mahvoldum demektir. Ya leke çıkmazsa? Ben biliyodum bugün benim için hayırsız geçecek, kötü şeyler olacak. Bak korktuğum başıma geldi. Hemen yıkamalıyım bebeğimi."

"Korktuğun şeye bak. Gariban bir kahvenin ne kadar lekesi kalır ki? Çıkar çıkar, meraklanma. Gel hadi, yıkayalım hemen. Kahrolası kör aksilik. Tam lafa dalacakken yine senin elbise yaptı yapacağını ve sohbetin göbeğine oturdu. Kıskanç elbise ne olacak? Bak gittikçe sana benziyorum artık, beni de elbiseye kızar ettin ya sonunda, helal olsun sana. Hadi hadi banyoya."

Onlar banyoya giderken, çocuğun ayağındaki örümcek de sessizce bardağa doğru gidiyordu. Kimsenin onu fark etmediğinin verdiği güven ve bardakta su mu yoksa meyve suyu mu olduğunun merakıyla hızla gidiyordu hem de. Sırf bu nedenle yürüyordu bardağa örümcek, emindi. Başka bir gayesi yoktu. Merakını giderip tekrar ağını örmeye koltuğun altına geri dönecekti. "Net göremedin, bardaktaki su mu, değil mi? Hadi korkma, tırman tırman. Tırman hadi"yle örümceği heveslendiren inanın bahar değildi. Evdeki telaş mı derseniz, o da değildi. Uslu bir çocuk gibi denileni yaparken nedense karanlıktan korkmadı örümcek ilk kez. Çocuğun ağzının içine ne zaman yürümüştü, çocuk niye yolunu kesmemişti bir türlü kendi de anlayamadı.

"Ne var bunda anlayamayacak. Oyuncakların yardımını yine küçümsüyorsun. Çocuk bu. Oyuncaklara daldı mı herkes rahat eder bilmez misin ki! Korkma. Şimdi açar ağzını çocuk, çıkarsın dışarı."

"Hayır korkuyorum ve çıkmak istiyorum buradan."

"Çıkmak mı? Artık çok geç."i gülerek söyleyen, örümceği öldürme planları yapan, demek az sonra luk diye düşeceğini sanarak yanılan kocaman yudumdan başkası değildi örümcekle konuşan. Büyük bir istekle örümceği daha aşağı gönderip onu öldürmeyi planlamıştı da; ondan önce davranan derin soluğu hiç hesap edememişti nedense yudum. Afalladı önce, ne oldu acaba'yla ve keşkeleri ile kalakaldı. Derin bir solukla çocuğun nefes borusunda takılıp kalan örümcek için de, çocuk için de artık çok geçti. Neden sonra lekesinden kurtulan yeşil elbise ve elleri ıslak iki kadın girdi içeri.

"Yavaş konuşalım biraz, senin ki kıvrılıp uyuyakalmış gene."

"Eee, olacağı buydu. O kadar az uyursan, sanki anlar gibi konuşmaları merak edip hemen uyanırsan, böyle ulu orta sızıp kalırsın işte."

"Üstüne bir şeyler örtmeyecek misin kız çocuğun?"

"Gerek yok canım, zaten yüzüstü kapanıp göğsünü örtüp uyumuş. Bahar da geldi ya artık hiç sorun değil. Bırak uyusun, hem biz de iki lafın belini rahatça kıralım." denerek süren konuşmaların gerisini minderdeki soluksuz çocuğun teni de, sulara küsüp 'çok geç artık'la son sözünü kadınların uzağına düşen o parka fısıldayan bahar da dinlemedi.

Şans Dileyen Düşmenin Ta Kendisi

"Alnını kırıştırmadan konuşmayı öğrenemedin bir türlü." diyen kadının sesiyle kaldırımdaki yaprağı bir titremedir aldı.

Çok bunalan ve annesi ile gitmek istemediğini alnını kırıştırmadan söylemeyi bilmeyen Seher, bacakları kısık çekingen adımlarla yürüyor, dalgalara su sesini öğreten mavi tekne ise az sonra çocuğun azarlanacağını bilmeden kıyıya yanaşmaya çalışıyordu. Seher'in elinde tek ısırıkla unutulduğunu düşünen şeftali, varlığını hatırlatmak için suyundan bir damlayı kızın çiçekli bluzuna damlatmayı düşündüğü sırada tekne de, Seher de, başlarına gelmesinden hep korktukları neyse, az sonra onu yaşayacaklarından haberdar değillerdi.

Leke takıntısıyla ünlenen annesinden lekenin az önce olmuşluğu'nu saklamaya çalıştı Seher. Saklamaya çalışmak da vücudun bir yerindeki gidişin ahengini elbet bozacaktı. Tüm yüzüne kan yürüdü önce, eli ayağı haliyle buz kesti sonra. Adımlarındaki çekingenlik arttı. Adımlarındaki çekingenlik su sesiyle birlik oluverince Seher, onu hiç yalnız bırakmayan korktuğun başına gelir tembihinin aklının o hep bir köşesindeki yerinde görevini tamamlamış olmanın övüncünü taşıdığını hisseder hissetmez sapsarı kesildi. Başka ne yapabilirdi ki? Şimdi ulu orta ulu orta, aklının bir köşesindeki yer ile tartışmaya mı girsindi?

"Evden çıkarken, sana kaç kez söyledim, yolda sorun çıkar-

ma diye. Daha yarım saat geçmedi evden çıkalı. Şimdiden sinir ettin beni. Yol ortası sırf beni gıcık etmek için oranı buranı düzelttiğini ben görmüyom mu? Yakında memelerine boncuk düşecek. Hanım kız ol biraz. Tövbe tövbe, illâ söyletiyorsun insanı..." Bir nefeslendikten sonra konuşmasını "Böyle giderse, seni kimse almaz."la sürdüren Seher'in annesinin her cümle arasında boş durmamayı adet edinen öfkeli eli, 'mahcup olmaya alışsan iyi olur'u tam Seher'e söyleyecekti ki, hevesi kursağında kaldı. Üstünde şak diye çıkan sesten değil de, gittikçe değişen rengini saklayamamaktan değil de, hep sığındığı omuz başının çaresizliğinden kederlenen Seher'in tokat yiyen yanağı ise bir an önce eve gitmek için sabırsızlanıyordu. Öfkeli anne eline haddini ancak orada bildirebilirdi tokat yiyen yanak. Bu sırada kıyıya hızla yanaşmasının bedelini sağ yanına aldığı darbenin 'yavaş ol, gençlik telaştır anladık ama daha dalgaların oyununa gelmedin sen' uyarısıyla ödeyen mavi tekne, motorunu, gürültüyü kesip karaya alışması için azarlayıp duruyordu. Durum birbirini azarlayan azarlayana'ydı. Dışarılarda annesinin işleri saatlerce sürdü, eve geldiklerinde, çalan telefona yetişme telaşından kapıyı açmayı bir türlü beceremeyen annesi, "Bu evin telefonu ne zaman susacak yarabbim. Gene nenen arıyordur. İşin yoksa canın bu kadar sıkkınken belli etmemeye çalış. İnan can burnumun ucunda. Seni de telefona isterse sakın bir şey belli etme. Yoksa nasihatları bitmez." dedi ve telefonla konuşmaya başladı.

Annesi telefonla görüşürken üstündeki lekeli bluzu çıkarıp konuşma bitene kadar olduğu yerde çıplak bekledi Seher ve annesi söyleyene kadar da üşüdüğünü hissetmedi. Yorgunluğuna, kafasının şişmesine ve yediği tokata rağmen ninesi ile konuşmayı çok istiyordu. Hiç olmadı sıcacık, sevgi dolu bir ses duyabilirdi. Ama annesi bir punduna getirip Seher'in konuşmasını yine engelledi.

Üstüne giyecek bir şeyler bulması için gönderildiği arka odada nenesi ile konuşma ümidi de kesilince, çamaşır sepetin-

de lekesiz bir şeyler aradı Seher. Etrafta dağınık duran lekeli eşyaları, arkadaşlarıyla oynarken dağınık eşyalarının camdan sokağa atıldığı günü unutmamasını ve "çabuk bizi toparla'yı hatırlatıp duruyorlardı. Şehir tuvaletlerinin kapı arkası uyarı yazısı 'nasıl bulduysan öyle bırak'ı bir kağıda kocaman harflerle yazıp dolabına yapıştırmasını hatırlatıp duran kırmızı kazak sinirine dokundu birden Seher'in. "Bu hinlikler hep senin başının altından çıkıyor." dedi kazağa ve "Diğer kıyafetlerimi de ayartmandan korkuyorum. Eşyanın şehir görmüşü rahatsız eder beni. Babam getirmemiş olsa, ben sana ne yapacağımı biliyorum." diyerek kazağı payladı. Lekesiz bir şey bulamayınca, annesinin eski lekelere de yeni leke muamelesi yapıp her defasında yeniden kızacağını bildiğinden hava sıcak olmasına rağmen, lekeli bir bluz ve annesinin ördüğü kendine büyük gelen süveteri giyiverdi üstüne. *Giyiverdi üstüne'nin* hayreti, birazdan mutlaka işitilecek "Üstünü değiştin mi? Biliyom ben seni. Sen şimdi öyle durup aval aval bakınıyondur ne giycem diye. Hadi çabuk giy üstünü. Üşütüp başıma bela çıkarma gene." ile artar mı bilinir de "Bu çocuğa da yazık, inan yerinde olmak istemem canım." demeye cesaretlenir mi bilinmez!

Neyse şu zavallı süvetere dönelim. Zavallı süvetere nedense gıcık olan olana. Sadece Seher'in annesi olsa gıcık neyse; ama öyle mi ya! Artık her kıyafetten kendini göstermek istediğini haykıran Seher'in memelerinin gıcıklığı su götürmeyecek bir zeytinyağlılıkta. Bilmem tüm küçük kızlar yaşamış mıdır? Hani memeleriniz yeni tomurcuklanır, içinde küçük bir boncuk olur ya, çocuğuna kıymet veren anneler bilir, o boncuklu memenin üstü çay bardağı ile kapatılıp bastırılırsa; meme şöyle kocaman olmaz mesela, dağınık dersiz topsuz olmaz, efendiiim fındık gibi olur, gonca gibi olur, şöyle bir ellemelik olur der bilen anneler. Kızlar da büyümeyi memelerinin gözünün merakıyla bekler. Hani memeleri acaba söylenen gibi mi olacak diye büyür gider memekızlar. Tabi kıymet bilmeden sevilmeleri, sıkılmaları, ezmeokşamaları hiçbir anne kızının memesine

yakıştırıp konduramaz. Doğal olarak da aklına bile getirmez. Seher'in annesinin şükür ki böyle bir derdi yok, "Meme dediğin nedir ki, herkes de var. Yok efendim bardak basmaymış, derli toplu fındık gibi olmaymış, manyak annelerin uydurması bütün bunlar"dan ötürü hatta kızgın bile. Çocuğu bu kadar şımarttın mı tepene çıkar'dan tembihli bir hayat onunkisi. Zaten bir sürü meşgalesi var, dur hâlâ telefonla konuşuyo. Zaten komşu gelecek, dur etraf toplanacak, Seher avanağı bak hâlâ içerde. "Seher, aaa Seher, nerdesin kız?"

İçerden cevap gelmeyince de "Yine küstü herhalde. Bir de babası gibi küsme huyu var. İnsan illâki kanına çekiyor." diyor ve hışımla arka tarafa Seher'in sesini saklayan odaya yöneliyor. Kapıyı açmaya yeltenen anne eli, içeri girer girmez şefkatle 'Artık büyüdün, genç kız oldun, bak süveter neredeyse tam gelecek'i söyleyip Seher'in başını okşamayı umarken, "Yaz günü süveter giyildiği nerde görülmüş. Çıkar diyorum o süveteri." denmesiyle afallıyor. Seher'in suskun bakışlarının 'Anne ne olur çıkartma, sus biraz. Yoksa yine tembihlerin, azarların başlar' demek isteyip de diyemediğini fark edince de içi daha bir fena burkuluyor anne elinin. İçi burkulan bir eli kimse görmedim demesin artık..

Evdeki gerginlik her şeye yansımıştı. (Birden ciddileştik. Niye mi? Çünkü şimdiki zamanlı cümleleri değil de eskideymişik *yeşilmişik*'i söyleyen zamanlı cümlelerin ciddiyetini daha bir seviyorum.) Gerginliğe müdahale etmek isteyen evin perdeleri, ninesinden sonra arayan ve geleceğini söyleyen komşu kadının gölgesini içeri alıverince, hayat normale döndü nihayet evde. Çünkü gelen komşu hiçbir şey anlamamalıydı. Şimdi koskoca "Kol kırılır yen içinde kalır" sözü ezip geçilecek, komşu olanca dedikodu edecek, ne gereği vardı. Seher'in ise en nefret ettiği, bu durumdu. Yabancı biri gelmeye görsün, az önce birbirini yiyenler anında al gülüm ver gülüme nasıl da dönüşüyorlardı, bir türlü aklı almıyordu. Aklının almadığı diğer şey ise şu atasözleri konusuydu. Bir dönem takmıştı bu konuya. "Şu atasözleri

olmasa onca insan ne konuşur? Zaten hepi topu 100 kelime biliyoruz, yarısı da atasözü." derdi Sevda'ya. O da kahkahayla güler "Senin aklın fazla biraz Seher, insan buna da kafa yorar mı?" derdi. Bu seferde katılarak gülen Seher olurdu. Seher'i sakın annesine sormayın! sorsanız, 'Akılsızın teki' derdi, peki atasözleri konusu deseniz "Zaten kafasını öyle gereksiz şeylere taka taka kafayı fırlattı ya, bu kızı bir eversem kurtulcam. Şöyle el alemin kızları gibi, el işi, ev işi yapsa, derli toplu hanım kız olsa. Nerdeee! Akşama kadar sokakta oynar mı canım koca kız" der, derdine sizi bile yandırır, utanmasanız ona hak verirdiniz.

Yaşı siz deyin 13 ben diyeyim 11 olan koca kız Seher, komşu gelince sokağa kaçtı. Annesini her gün ayrı bir duayla avutan, ona ise sırf gıcıklık olsun diye 'babanın dönmesine daha çok var'ı hatırlatıp duran saatli maarif takviminden bir yaprak koparmayı da, merdivenlere fırlatmayı da ihmal etmedi tabi kaçarken.

Günlerinin neredeyse tamamını Sevda ile geçiren Seher, annesinin bu duruma neden kızmadığına bir türlü de anlam veremiyordu. Bilmiyordu ki annesi iki manyak birbirini bulacak tabi'den ötürü kızmaya bile gerek görmüyordu. Küçükken parmak emmesin diye kol ağızları dikili pijamadan ötürü ellerinden hep utanması, hep ellerini saklamaya çalışması Sevda'nın suçu muydu? En severek oynadıkları günlere ödül vermek oyunu niye manyak işi olsundu? Günleri mübarek olan ve olmayan günler diye ayırıp, mübarek olmayan günleri Sevda'nın annesinin yaptığı ama günde sadece bir kaşık yenmesine izin verilen ayva reçelinin bütün bir ekmek yiyerek ödüllendirmenin neresi garipti. Mübarek günlerde anneleri sabahlara kadar o cami senin bu cami benim dolaşarak dua ederken tuhaf değildi de, Seher ile Sevda'nın sokaklara gürültüyü layık görüp karanlığın işbirliği ile teneke kutu gürültüleri çıkararak şeytan kovalamaları niye tuhaf olsundu? Mübarek gün olduğunu tüm büyükler gibi bilen, saatli maarif takviminin yardımının hakkını vermek için mahal-

le çocuklarını şeytanın varlığına ikna edecek tüm teçhizatı hazır eden Seher'in, tuhaflık neresindeydi? Mahallenin çocuklarına da illâki ikna olmak kalıyorsa, Seher tıpkı Sevda gibiyse, oyunlarla, azarlarla ve mahcup olup olup unutmalarla yaşlarını çoğaltıyorlarsa ne mutluydu her şeye. Sokağın onları ele vermeyeceğinin verdiği coşkuyla kendi dünyalarında yaşayıp gidiyorlardı işte. "Bu hep böyle sürüp gidecek"le avunmalarının kimseye zararı dokunmuyordu üstelik. Gerçi zaman zaman işi abartıp kendilerini oldukça farklı görerek, sokağı bile anlayabildiklerini düşünseler de, eğlencelerinin sokak için de bir değişiklik olduğunu ve sokağın da hayatına renk kattıklarını kendi aralarında fısıldaşmaktan öteye geçmiyorlardı. Sokağın birinin, "Kadir gecesi gelse de, müsvettelikten kurtulsak." dediği görenler değil de duyanların yani bizim iki akıllının yalancılığıyla hoş görülürken, günler için yeni planlar kuran iki kız, olur da uslanıp oturmayı akıllarından bile geçirmiyorlardı. Gün boyu bir kez olsun kendilerini mayıştıramayan, durgunlaştıramayan güneşin bulutlara kendilerinden ötürü dert yanmasına kahkaha ile gülüyor, güneşe bakıp bakıp fısıldaşıyorlardı. Bu hallerini gören Sevda'nın annesi kızının kendi gibi deli Seher ile arkadaş olmasında şaşıracak bir şey bulamıyordu haklı olarak. Sevda'nın babası erken yaşta öldüğünden, Seher'in babası da para kazanmak için uzak ülkelere gittiğinden, babasız büyüyen iki kız, akşam ezanından sonra eve girme hakkına sahiplerse de, babalı ve zamanlı sofralardan mahrumdular. Gerçi en çok da bu durum işlerine geliyordu kızların. Topu dahi doğru düzgün görmedikleri halde yakan top oynuyorlar, top sonrası kan ter içinde yattıkları yeri beğenerek yorgunluktan baygın uyuyorlardı. Babasının geri döneceğini söyleyen mektuplar gelmeye başladığında sevinçten içi içine sığmayan Seher, babasının nasıl biri olduğunu neredeyse unuttuğunu düşündükçe kendini bir garip hissediyordu. Neye kızar, neyi sevmez hatırlamaya çalışan kız, babasına nasıl davranacağını gecelerce düşünüp durdu. Hayli zaman sonra eve dönen babasının, annesinin etkisiyle mi, yoksa niye bilmeden tıpkı annesi gibi yaz

günü giydiği süveterine takmasına ve sürekli laf söylemesine çok canı sıkılıyordu Seher'in. Daha bir kez olsun babacım diye sarılıp öpememiş olmasına mı, babasının yorgunluğu saklayamayan gözaltlarına mı, değişen ter kokusuna mı, takma dişli ağzına mı yansındı bilemiyordu. Bilememek Seher'i daha bir öfkeli yapıyordu ve babası Seher'in bu halini görmüyor değildi. Geldikten yaklaşık bir ay sonra karısına durumu açan ve kızının neden bu kadar öfkeli olduğunu soran kocanın bu davranışı karşısında gayri ihtiyari şaşırıp kalan kadın, uzak memleketlere gitmenin insanı daha bir anlayışlı yaptığını, evliliklerinin ilk yıllarını hatırladıkça daha bir acıyla itiraf ediyordu kendine. Konuşulmadan, onca susularak geçen yıllarını hangi uzak şehir geri getirebilirdi ki! Geçen yıllar ve uzak memleketlere gitmeler konusunda annesi gibi düşünmeyen "Keşke hep küçük kalsaydım ve babam beni yine göğsüne yatırıp sevseydi'den ötürü gönül koyan Seher, öfkesini, ancak babasının her gece başucundaki su dolu bardakta beklettiği takma dişlerin hatırlattığı, ölüme yaklaşıldığı duygusu ile yatıştırabiliyordu. Seher babası döndükten sonra değişen hayatına alışmaya, Sevda ile doyasıya sokaklarda koşturamamaya, ezandan sonra eve girmelere hasret kalmaya ve 'Babam gelince öder.' diyerek aldığı veresiye Dido'ların gelmeyen ödenme vaktinden ötürü bakkalın önünden geçerken başını eğmek zorunda olmaya ve daha bir çok *ya*'lara da alışmaya çalışıyordu. En ağrına giden *ya*, babasının annesine ısrarla bakıp "Seher'i baş göz etme vakti gelmedi mi hanım ya!" idi ve günlerce odasına kapanıp onu ağlatan *ya*'lı bu cümleyi bir kağıda yazdı. Yine bu cümlenin kullanıldığı ve görücü geldiği için çok kızdığı bir gece o kağıdı lime lime etti. Camdan fırlatılan lime lime edilmiş kağıt, sadece sokaktan geçen polisin öfkesini değil sokağın hayretini de sineye çekmek zorunda kaldı.

Seher'in korktuğu bu baş göz edilme hâli önce Sevda'nın başına geldi tabi. Babasız kız elbet babalıdan daha önce baş göz edilmeliydi. Sevda'nın kendinde değil hali günlerce sürdü. Büyümüş olmaya mı, tanımadığı bir ile evleniyor olmaya mı,

kendisine gülen güneşe, üzülen sokağa mı? Neye yansındı bilemiyordu. Seher ile de neredeyse görüşemiyordu. Sokağa hiç gönderilmeyen Sevda, Seher'le hiç yalnız kalamıyor, patlayacak gibi oluyor, evden kaçma planlarını bile Seher'le paylaşamıyordu. Sıkıntıdan boğulacak gibi'den de kötü haldeydi. Düğün dernek hazırlansa da Sevda'yı gelinlik içinde görmeden olanlara inanmayan Seher'in korktuğu başına geldiği gün mübarek günlerden biriydi. Takvimden bugüne kadar hiç mübarek gün koparıp merdiven boşluğuna fırlatmayan Seher sonunda onu da yaptı. Hem de lime lime ederek, hem de sokağın hayretinin gözünün içine baka baka. Sevda'yı gelinlik içinde, öyle kocaman bir kadın gibi görünce baygınlık geçirip hastaneye kaldırıldı Seher.

Kol ağızlarını gerdek anından hemen önce diken, gelinliğini kesinlikle üstünden çıkarmayan ve evlendiği adamı deli olduğuna ikna ederek düğün gecesi terk edilen arkadaşı Sevda'dan uzun bir süre haber alamayan Seher, uzak memleketlere olan zaten yeteri kadar var olan nefretini iyice arttırdı. Hiçbir güç onu şehre yakıştıramazdı, bu kesindi. Gerekirse canından umudu keser, gene de ayrılmazdı kasabasından. Yapayalnız geçen günlerinde iyice suskunlaştı Seher. Hiçbir şeye kızmaz, öfkelenmez oldu. Oldu da 'senin mürüvvetini görene kadar ölüm bana vız gelir' diyen *babasının umru* sanki bu durumu gördü mü! Tabi ki hayır. Bilakis anne ve babası pek memnundu bu durumdan. "Eee, büyüdü artık, akıllandı. Zaten deli Sevda ile ne zaman arkadaşlığı bitti, düzeldi yavrucak"la uzayıp gitmesinden korkulan cümleler evde peydahlanalı beri ne sokağın, ne Seher'in keyfi kalmıştı kaçmadık. Yeni bir iş için yine şehre giden babasının ardından evde yalnız kalan Seher'e tek kelime etsin diye yalvaran annesinin Seher'deki değişikliği büyümeye yorası kalmamış olacak ki, babasının gelmesini daha bir sabırsızlıkla bekler oldu. Uzak şehirden dönerken, otobüsteki yolcuların neredeyse tamamının öldüğü kazadan sağ salim dönen babası Seher'le konuşmaya kaç kez yeltendiyse de nafileydi.

Annesi sırf babasını rahatlatmak için "Üzülme Bey, bu suskunluk yalnızlıktan. Gel everelim kızı. O da rahatlasın biz de!" deyivermedi mi; Seher'in çığlığı taa öteki mahalleden duyuldu. Sabahı meraktan uykusuz geçiren komşular, sabah ilk iş durumu sormaya geldiler. O günden sonra komşuların da tek sohbet konusu Seher'in artık yaşının geçtiği ve evde kalmış kız kurusu olmaya başladığı oldu. Bir görücü geliyor, öteki gidiyor, ne de olsa güzel kız Seher. Yüzü, gözü bir tutam. Dudu kuşu gibi civelek olmasa da, perşembe kızları kadar güzel. Gelin olduğu gece herkese inat, gelinliğinin üstüne giydiği süveteri asla çıkarmayan Seher'in, süveterden medetlenmesinin boşunalığını bilmemesi, çıkabilecek rezaletleri biraz olsun engelledi. Düğünün sonlarına gelindiğinde düğün bozmak konusunda arkadaşının kol ağızları dikili gelinliği kadar etkili olamayan süveteri paramparça ederek üzerinden çıkaran Seher, süveteri çok fazla adam yerine koymuş olacak ki, bu denli kızdı. Elinden ne gelebilirdi ki zavallı süveterin. Korktuğuna yani uzağa gelin gönderilirken yüzü gözü şiş Seher'in 'hiçbir çaresi yok'luğu ta içinde hissetmesi ve sızısı, çekilir gibi değil'den de kötüydü. Evde yalnız kalan annesinin tuhaf hareketleri artık kızacak kimse kalmadığından değildi, içten içe keder etti ve az zaman sonra hasta düştü kadın. Yalnız kalan sokak da, güneş de hatta şeytan da sanki "Seher gitti bari sen gel'der gibiydiler Sevda'ya. Neredeydiyse duymuş olacak ki, yani yalan olmasın sen de 2, ben diyeyim 3 gün sonra Sevda ana ocağına geri döndü. Bu kadar zamandır nerede olduğu konusunda da ne kimse bir şey biliyor, ne de sormaya cesaret ediyordu. Ama kocadan kocaya doğal olarak da imamdan imama seyirten, her defasında da başka bir kapının gelini olan Sevda, düğün süsü verilmiş eğlencelerdeki rezaletlerine hiç ara vermedi. Nedense taliplisi çoktu. Annesi "Benim bu delinin de amma talibi var. İnan Allaha ben olsam, bırak gelin olarak almayı, kapıdan içeri sokmam. Bu manyağı nerde görüp de beğeniyo bu erkek kısmı şaştım inan."ı kime söylediğini düşününce baktı etrafta kimse yok, hevesi kursa-

ğında kaldı. Böylelikle hevesi kursağında kalan cümle ile de tanışmış oldunuz. Neyse çok lafladım hadi ben kalkayım. (ya ben ne diyorum ya!) Neyse Sevda'nın bu çok talipli hâli taaa Seher ilk çocuğuna hamile kalana kadar sürdü. Damat adaylarının sonu gelmiş, kimse onu istemez olmuş, artık teşhis de konmuştu Sevda'ya da komşular, sokak, güneş, şeytan ve cümle alem rahatlamıştı. Herkes bir sıfattan sebeplenene kadar insanların merakı dur durak tanımıyordu vesselam. Seher'in Sevda ile ilgili duyduğu ilk haber, ki epeydir kasabadan haber alamıyordu, Sevda'nın artık kimseyle konuşmayıp gözlerini duvardaki sonrayı söyleyen bir noktaya sabitlediği, artık normal konuşmadığı için diyeceklerini teneke kutu gürültüleri eşliğinde söylediği ve yürürken çizdiği çemberlerin etrafında dönüp durduğuydu. Ayrıca sadece mübarek gecelerde uyuduğuydu. Karnındaki bebeğine bunların hep yalan olduğunu, Sevda'nın sırf evlenmemek için böyle numaralar yaptığını anlatıp duran Seher, "Kendinle mi konuşuyon lan sen. Kafayı mı yiyon nedir. Madem bu halin vardı ne diye vardın bana haa?" eşliğinde oldukça kereler hamile hamile kocasından dayak bile yemişti. Seher'in Sevda ile ilgili aldığı son haber 'Sevda hastaneye kaldırıldı'ya hiçbir cümle ve tokat eşlik edemedi. Görenler oldu tokadın ve azar cümlelerinin hayfını ama umursayan olmadı. Seher durur mu artık; ne koca ne çocuk deyip, biriktirdiği azıcık parayla hemen arkadaşına koştu. Dönüşte yolculuk yapması nedeniyle düştüğü söylenen bebeğine mi, artık çocuk sahibi olamayacağına mı, baba evine gönderilmeden az ay önce ölen annesinin cenazesine gitmediğinden ötürü babasının onu affetmeyeceğine mi hangisine yanacağını bilemedi. Babası ile kalacağına, ona can yoldaşı olacağına hem de Sevda'yı artık göreceğine her şeye rağmen sevindiği oluyordu. Günler sonra, sandığı gibi olmasına engel olan şeyi yaşadı Seher. "Annenin cenazesine bile gelmedin, deli arkadaşın için geldin sen'i yüzüne haykıran babasının acıya yenik gözaltlarının sancısını tâ yüreğinde hissettiği an "hayatın gerçekleri bu işte!" cümlesinin kıkır kıkır güldüğü duyul-

du, ama sadece Seher tarafından. Babasının "Olanları şimdi daha iyi anlıyorsun değil mi" demesiyle ürpererek yere yığılan Seher'i, 'düşen kişi düşman bile olsa yardım etmek gerekir'in alışkanlığıyla kucaklayıp kaldıran babasıydı tabiiki. Kızının kafasının yere çarpmasını önleyen babanın, uçuk benizli şaşkın şaşkın bakınan hayata bir şans daha verdiği an, görülmeye değerdi.

Yüz görümlüğü verilmeyen ilk evliliğinin, olamayacak çocuğunun ve mahalle kasabının oğluna duyduğu karşılıksız aşktan sonra takıntılarına koltukaltlarını koklamak da eklenen Seher'e, lekelerden ürkmeden yaşamayı öğrenmesi gerektiğini söyleyerek şans dileyen babası değil, aslında düşmenin tâ kendisiydi.

Kimin Konuştuğunu Söylemeyen Her Şey Yolunda Değillik

Okunması ertelenen masalların dışlandığı, annelerin saç sakal düzelttiği, fesleğen kokulu sabahın başladığı bir evde, içeteğinin hışırtısıyla ortancaları ürküten, eğilip önce sağ ayağına, sonra da göbek çukuruna bakan kızıl saçlı bir çocuğu derin bir rüyadan sonra terasta rahat bir nefes alırken ilk gören küçük bir kuştu.

Rüyasında, kurbağaya dönüşmüş sağ ayağına, salyangozların gezindiği göbek çukuruna bakan çocuğu tek şaşırtan, etrafta ona bakan ellerdi. Yani bildiğimiz, hani kızınca yumruk olan, okşayan, kaşıyan, alkışlayan, unuttum derken yukarı kalkıp yana dönen başla yüzleşen, gözyaşı silen, her bir çizgisinde mektuplar gizleyen, tehdidi söylerken içe dönen eller. Hani tümüyle bizim olan, yorulduklarında kucağımızda dinlendirdiğimiz eller. İşte o eller, çocuğun kurbağaya dönüşen sağ ayağına bakıp çaresiz kalışını gördükçe daha bir hareketleniyor, hâlden hâle giriyorlardı. Çocuk, kendine sıçramayı tecrübe ettiren kurbağaya uyup göbeğindeki salyangozu düşürmeden sıçramayı oyun yaptığını sanarak odadan çıktı. Aslında ardına düşen ellerden kaçtığını, salonda yüzü, elleri olmayan vücutlarla karşılaşınca anladı. Sanki bir yardımı dokunacakmış gibi salona, duvarlara çare arayan gözlerle baktı çocuk. Oluşan durumdan, sorular biriktiren diğer duvarlarından bihaber olan salon, çocuk için aydınlığı yardıma çağırmanın boşunalığını fark edene kadar,

iş işten geçti'yi oyalayan karanlık, bu durumdan yorulduğunu hâlâ belli etmemişti. Çocuk, salonun ve üstündeki yazıdan haberi bile olmayan duvarın çaresinden umudu kesip duvardaki yazıyı okumaya çalıştı. Okuduğu her harf, kırık bir aynanın uzağı oluyor ve kıvrılarak harflerin arasına giren karartılara dönüşüyordu: "Bir cümle... Sadece bir cümleyi okuyabilirsen, ellerin cinneti bitecek" diyen var gibi geldi çocuğa. Diyen, yanındaydı. Evet evet yanındaydı, bunu hissediyordu çocuk. Salonda, yüzünü döndüğü her duvar diğerini karartarak aydınlanıyor, yeniden harfler ve eller giderek çoğalıyordu. Harfe yakalanmış gözlerinin çaresinden umudu kesen çocuğa 'kapıyı aralayabilirsin, arkanı dön yeter'i söyleyen ellerinin, salyangoz artıklarıyla kımıldayamadığını gören çocuk ağlamaya başladı. "Gel, elinin mektubunu okuyayım sana." diyen sese, "Yardım edin, önce ellerimi kurtarayım." derken çocuk hâlâ hıçkırarak ağlıyordu.

Kimin konuştuğunu söylemeyen her şey yolunda değillik ona, 'bunları bir oyun kabul etse olmaz mı'yı ısrarla hatırlatıp duruyordu. "Bak!" diyordu. "Bak bu sana karanlığın bir oyunu. Yoksa her şey bu kadar normal olur mu? Annen baban oradalar bak. Her şey yolunda. Annen hep yaptığı gibi berber parasından tasarruf etmek için babanın saçlarını kesmişken sakallarını da düzeltiyor."

"Anne dikkat et."

"Baba sana kaç kez söyledim, şu annemin elinin acemiliğine kanma diye. Bak yüzünü kesti. Kan akıyor, yüzün yaralandı babacığım. Ağlama deyip durma. Ya sana bir şey olursa, ben ne yaparım."

Ağlama sesine ilk yetişen el, gözyaşı silendi. Ardından mektuplar gizleyen yetişti. Sonra hepsi doluştu çocuğun yanına. Ama en sıcağı, okşayan olandı. Tam okşayan elin sıcağına alışmışken, "O eller yalan, sen sağ eline bak önce. Orada merhameti söyleyen işareti bul. O zaman her şey sana söylenecek." denince ter içinde uyandı çocuk.

Annesinin "Kahvaltı hazır, haydi herkes mutfağa." diyen sesi, panikle havalanan serçenin kanatlarından sıyrılıp gökyüzünün kimliğine büründüğünde, genellikle sofrada beklemeyi sevmediğinden sinirli olan annelerin, "Üç kuruşluk iştahımın da içine ettiniz, zamanında gelin şu sofraya. Sizi beklemeyeceğim diye söz veriyorum kendime ama, yine de içim rahat etmiyor işte"lerini kışkırtmadan, mutfağa bir an önce gitmenin vakti çoktan gelmişti çocuk için.

Mutfağa giderken telaştan, duvarda asılı duran takvime bile bakamadı. O yüzden bugünü hâlâ salı zannediyordu. İşaretlerin gizlendiği söylenen sağ eline baktı kahvaltı süresince. Bir şey yemediğini de kimse fark etmedi zaten. Kalkıp avluya çıktı. Yere oturup toprağı eşelerken bir salyangoz görünce çığlıklarla oturduğu yerden kalktı. Çığlıkla karşılanmaya anlam veremeyen salyangoz çocuğun önünden hayretle geçerken, bıraktığı salya takip edilip peşine düşülür diye korktuğunu gizlemeye çalıştıysa da, kendinin bile yetişemediği hızda yürüyerek gözden kayboldu. Giden salyangozu seyrederken, vücudunun sıcaklığı ona, 'çok üşüdün, eve girip yatağa uzansan iyi olur'u hatırlatınca, odasına çıktı. Uyursan bir şeyciğin kalmaz'ı başını koyduğu yerde hazır tutan yastığının, bir daha onu aynı rüyaya götürmeyeceğine söz vermesi de boşunaydı. Bunu ikisi de henüz bilmiyordu.

"Üstündeki yazıları okumaya çalıştığın duvar senin gövden. Sen ve sevdiğin herkes artık işaretlenecek. Tanınacaksınız. Yazılarınız okunmuyor sanıp aldanacaksınız. Her şey öğrenilecek bir gün." Kalktı, aynaya koştu hemen. Çırılçıplaktı ama, vücudunun her yeri okuyamadığı harflerle doluydu. "Gördün mü? Daha söyleyeceklerim bitmedi. Hadi yanıma gel." Yanma geldi. Meme başlarındaki çokluk dikkatini çekti birden. O gördüğü eller meme başlarına çöreklenmişlerdi şimdi de. "Bana bak ve beni iyi dinle. Dediklerimi aynen yapmalısın. Sevdiklerinin yaşadığı kötü şeylerin sebebinin sen olduğunu düşündüğün ve kendini suçladığın günü bir düşün. Hatırladın mı?"

"Evet, hatırladım."

"Cevap verme sakın. Ben cevaplarını zaten biliyorum. O günkü düşüncelerin boşuna değildi bilmiş ol. O acılara sebep sensin. Eğer onlar seni tanımasaydı, tüm bu acıları yaşamayacaklardı. Hadi onlara yardım et."

"Peki ne yapmalıyım?"

"Yine konuştun işte. Zaten sorun bu. Hep konuştuğun için, sana anlatılacakları, gelen sesleri duyamıyorsun. Birilerine yardım etmeye kalkacağına, kendine yardım et önce sen. Onlara yardım ettiğini sanıp kendini iyi edecek şeyler söylemen sorun zaten ya. Bırak artık dostlarının peşini."

"Kim olduğunu söyle, lütfen. Kimsin sen. Rahat bırak beni."

"Kim olduğumu öğrenirsen sana yardım edemem. Şimdi beni iyi dinle." denir denmez'i susturan bir pencere gürültüsü duyuldu. Mühürlü yüzüyle tanıdık bir rüzgâr perdeleri araladı sonra, gelenlere yol açtı halılar da. Yere düşenler, birbirleri üstüne kıvrılarak çoğalıyorlardı.

"Her dolunayda aya baktığın geceleri unuttun diye gönderildim ben. Dediklerimi yaparsan, vücudundaki harflerden ve odana doluşan yılanlardan da kurtulacaksın. Haaa! Unutmadan, uyandığında bunları unutursan her gözünü kapadığında şu an zararsızca odaya doluşan yılanlar, şimdiki gibi sana dokunmamazlık etmeyecek bunu da bilmiş ol."

Sessizlik konuşana, çocuğun artık soru sormadığını ve konuşmadığını hatırlatınca konuşan "Artık ne yapacağını söyleme vakti geldi. İlk yapman gereken, senin gibi işaretlenmiş biri var onu bulacaksın." dedi. Söze gelmeyen ama boşlukta gezinen 'peki o kim, adını bari söyleyin'i konuşan duymadığı için, "Onun adı Gündüz. Uyanınca sokağa çıkıp içinin söylediği yere gidince göreceksin onu. Şimdilik söyleyeceklerim bu kadar."

"Lütfen gitmeyin, bana yardım edin ve artık rüyalarıma gelmeyin." diye bağırarak uyandığında annesi ve babası, ateşler içindeki çocuğu ispirtolu su ile siliyorlardı. Hemen yorganı üs-

tüne çekip saklandı çocuk. Evet emindi, tüm işaretlerini onlar da görmüştü. Ona yedi kardeş kanı otunu kaynattığını ve içerse bir şeyciği kalmaz'ı söyleyen annesinin gözlerine bakınca, pencereden düşmeye devam eden yılanları tekrar gördü.

"Anne sen gözlerini, baba sen de ne olur pencereyi kapat." diye çığlık atıp ağlamaya başladı.

"Ateşten sayıklıyor yavrucağım." diyen babasına;

"Üzülme birazdan ateşi düşer." diyerek annesi cevap verdi.

Ona verilen çayı içen çocuk, ispirto kokusuyla sakinleşip boş boş tavana bakarak, gözleri açık dalıp gitti.

Ertesi gün daha iyiydi. Öğleye doğru Gündüz'ü bulmak için yola koyulduğunda, yandaki derenin başında uzaklara bakıp "Gündüz, aaa Gündüz. Nerelere kayboldun gene. Hadi, çabuk eve gel. Baban eve gelir şimdi. Seni bu derede oynarkan görmesin, sonra karışmam." diyen kadının boynuna sarılıp öpmeyi ne kadar çok istediğini hep hatırlayacaktı. Beklediler bir süre. Gündüz görünmeyince, kadın kafasını sağa sola sallayıp homurdanarak evinin yolunu tuttuğunda, çocuk hâlâ Gündüz'ü bekliyordu. Emindi; Gündüz gelecekti. Yatsı ezanıyla birlik olup sokağa dökülen yarasaları izlemekten ne için ve kimi beklediğini unutup eve döndü. Evde işiteceği azarı hesap edemeyen çocuğu paylayan adımlar, onu sessizce odasına götürmeyi denediyse de başaramadılar. Yarın sokağa çıkma yasağı olacağı muhakkaktı ve adımlar "Bizi ilgilendirmez. Biz sana çok söyledik, sakın bir daha aynı şeyi yapma!" dedilerse de, çocuk çoktan kararını vermişti. Sabaha kadar gözünü kırpmayacak, gün ışır ışımaz da Gündüz için yine o sokağa gidecekti.

"Sağ elinin işaret parmağını göster bana." diyene

"Ne için?" dedi çocuk.

"O'nun sen olduğunu anlamam için. Sen beni bulamayınca ben sana geldim." dedi diyen.

"Bak öyleyse." dedi çocuk ve bir de ne görsün. İşaret parmağı keskin bir bıçağa dönüşmüş, çırılçıplak kalmış ve vücudunun her yeri yine harflerle dolmuştu.

"Artık sana inanıyorum. Sen O'sun. Şimdi yapacaklarından korkma! dedi diyen ve ekledi,

"Hadi dediğimi yap."

"Hayır yapamam. Beni kan tutar." dedi çocuk.

"Kanamayacak korkma."

"Hayır, hayır yapamam."

"O zaman sağ elinin işaret parmağını uzat, ben yapayım. Korkma hadi. Parmak aralarımdaki sana yazılmış mektubu okuyasın diye değil miydi o rüyalar. Hadi cesaretini topla da, hiçbir harfi incitmeden başarabilelim."

"Hayır olmaz. Rüyalara razıyım, buna dayanamam.

"Bak, vücudunda gezinen salyangoza bak. Bak korkma. Ya kurbağaya dönüşen sağ ayağına ne demeli! Onlar da senin gibi kendini arıyor. Bari onlar için yap bunu. İnanman ve istemen yeter. Hadi."

"Tamam. Ama bir daha rüya yok, salyangoz yok, ellerim sadece benim kalacak değil mi?"

"Yar ve yardımcı için söylüyorum ki rüyaların tesadüfü bitecek."

Şaşkınlıkla çocuğu izleyenlerin, inanmanın gücünü sınadıkları besbelliydi. Çocuk işaret parmağını kullanarak Gündüz'ün parmak aralarındaki mektubu çıkardı. İlk cümleyi sesli okuması söylendiğinde korktu ve ağlamaya başladı çocuk. Onu izleyen yılanlar, eller, salon, duvarlar, salyangoz ve kurbağa, çocuğu bu kadar çaresiz halde görmemek için başlarını öne eğdiler.

Hâlâ ateşi var mı acaba ile odaya giren babasının sesiyle uyandığında, rüyasında sayıklayıp sayıklamadığını sorduğu babasının davranışlarındaki ahestelikle biraz rahatladı çocuk. Babasının gitmesini beklemeden yeniden rüyasına ve o cümleye dönmek için duyduğu sabırsızlıkla hemen gözlerini kapattı.

Elleri Öldürülmüş Kavanoz Kapakları

Açuman'a

Güneşte pinekleyen ihtiyarın ezan sesiyle irkildiği anda uyandı Gülper. "Ne aşklı ne aşksızsa insan, aşktan bahsetmesi o kadar kolay oluyor. Bana hangi kafasız söylemişti bu sözleri?" diye homurdandı ve okula gitmemek için bahane aradı. İç sıkıntısının hayra yorası yok'luğunu erkenden anlatmaya başlayan sabahın, vakti gölgesiz bırakan saatlere kadar sürecek şikayetlenmesi, Gülper'in bulanan midesinin artık sigara içmesen iyi olur'uyla yarıda kesilmek zorunda kaldı. Sabahın, yarıda kalan cümlesinin homurtusunu duyarsanız kusura kalmayın. Öf şu sıkıcı Gülper'le ilgili öyküye yine yeni başlanıyor desenize'yi duyan gelmiş değil de duyan kaçmış onlarca cümlenin, bu kaçıncı yazılışı bu öykünün yahu'su ile de kafanızı şişirdikten sonra, dönelim öykümüze.

Üstündeki akşam ile yatak odasından salona geçtiğinde, gidenin bıraktığı boşluğu ve akşamdan kalanları fırsat bilerek evlerine elleri boş dönmeme gayretiyle aynı güzergâhta ilerleyen karıncaların telaşını fark etti önce Gülper. Koltukların otur biraz kendine gelirsin'ine rağmen koltuğa değil de çıplak parkenin üzerine oturdu. Kadife koltukların 'canın cehenneme'sini sadece Gülper duymadı. O sevap bakışlarla etrafı süzerken, kül tabağındaki sevgili artığı olduğu diş izlerinden anlaşılan izmaritlere takıldı gözleri. Akşamki kavgadan ötürü sayılamayacak kadar çok olan izmaritlerden sadece birkaçını eline aldı. Kavga kokusunu hala üzerinden eksik etmeyen izmaritleri caka sata-

rak yürümelerine sinir olduğu karıncaların yürüyüş yolunun üstüne koyup önce onların yollarını kesti Gülper. (Bak bak hasta bu kadın ya! Bizden ne istiyorsun ki? Sen git kendi cüssendekilerle uğraş di mi? Katılanlar katılmayanlar- katıl edilmiştir. Diyen: Karıncalar) Yollarına barikatlar konan karıncaların sinirden hızlı hızlı yürüyen hallerini görünce tutamadığı kahkahasını, en iyisi yük taşıyanları önce öldürmek kararıyla ağız dolusu yaptı Gülper. Gülerken etrafta gezinen bakışlarının görmezden gelmeyi alışkanlık haline getirdiği duvardaki çatlağın ona diyeceği çok şey var'ı da görmezden gelerek, duvarı da sinir ettikten sonra, kızın kahkahasını duyan evdeki yalnızlığı da bir meraktır sardı. Evdeki yalnızlığın Gülper'le ilgili düşüncelerini aktarmasam iyi olur'da kararlıyım. (Herkesin çenesi açıldı nedense. Yazık bu kıza da canım. Maazallah yorumları duysa kahrolur inanın. Diyen: yazar)

Bu arada, akşamdan kalan gözyaşlarını ve ulu ortaya atılmadan az önce içine yazılanları saklamak pahasına dün geceden beridir olduğu yerde kıvrılarak öylece kalakalan, yeni bir gözyaşına hazırlıksız yakalanmaktan korkan beyaz peçete dalmış öylece Gülper'i seyrediyordu. Gülme krizinin ardından bir de ağlama krizine tutuldu Gülper. Gözyaşlarını silmek için en yakınında ne varsa'dan medet umup özgürlüğü seven alıngan elini, kendisine bakarak dalıp giden beyaz peçeteye uzattı. Açık pencereden giren rüzgar Gülper'in dikkatini çekip peçeteyi uzağa savurdu da, evdeki olanca sözü olup da söylemeyenlerin en korktuğu şey olan peçetenin içinde yazılanların okunması ve Gülper'in yeniden ağlama krizine tutulması böylece ertelenmiş oldu. (Cümle oldukça uzun oldu farkındayım. Affınıza sığınarak cüretkârım.) Baktı etrafta silecek bir şey yok, elinin tersiyle burnunu ve gözyaşlarını silerken, "Keşke içine su yürüyen duvar yerine kabaran içimi koparıp atabilsem. Bak yine keşke dedim. Allah beni kahretsin. Ben hâlâ niye öğretilmiş bir dille algılıyorum hayatı.Yeter artık yeter! Ben niye böyleyim? Niye ders almıyorum yaşadıklarımdan?" diyerek ağlamasını hıçkırarak'a

çevirdi Gülper. Bir yandan da duvardaki çatlağı koparıyordu. (Duvardaki çatlağın ise yapacak neyi olabilirdi ki susmaktan başka. Yüzüne karşı yüzüne karşı ne desindi şimdi, kızı daha da mı üzsündü. Zaten kızın derdi kendine yeterdi.) Gülper tam "Ne saklanacak resimlerin, ne de yorgun akşamüstlerinin yabancısıyım. Dayanacak gücüm kalmadı artık. Huzurlu sabahlar istiyorum." diyecekti ki; sanki ondan önce birisi "Çekmecedeki saati durdur önce sen!" deyiverdi. "Hangi saati?" diye farkındasız cevap veren Gülper'e "Aşklar da zaman kadar sarhoşken daha dayanılır bir şey" de denince, Gülper sıçrayarak kalktı yerinden. "Aklımı mı kaçırıyorum nedir? Kiminle konuşuyorum ben. Bana cevap veren kim?" deyip banyoya koştu. Yüzünü yıkadı. Aynanın üstüne yapıştırılmış "Mühür yüzüklü bir kolye miydi öylece dalgın geçerken yaralayan zaman? Yoksa elleri öldürülmüş kavanoz kapaklarının hayreti miydi biten aşklar..." diye yazan kağıdı aynadan yırtarak aldı ve yere fırlattı. Başını ellerinin arasına alıp klozette uzunca oturdu. (Öylece baka kaldım inanın. Daha dün gece sevgilisi diye bildiğim adamceğiz yapıştırmıştı o notu üstüme. Niye anlatıyorum bunları size biliyor musunuz? Merak edersiniz diye. Diyen: Ayna) Kendine geldiğinde kafası karmakarışıktı. Karışık kafasıyla beraber çay koymak, sigara altı olsun diye bir iki lokma yemek için mutfağa gitti Gülper. Artıklarına alışan tabaklara, sessizliğe, soğana ve diş izi yaralısı ekmeğe huzurlu hallerinden ötürü gıcık olduğunu fark ettiğinde, evdeki her şey gibi mutfaktakilerin de 'Ne olmuş ki! Herkes aşk acısı çekebilir'in rehavetinde olduklarını görünce iyice dellendi. "Sen değil misin, soğuk suretler görmek için mezarları dolaşmak isteyen, söyle!" "Susma söyle!" "Peki ben değil miydim uğurlamanın mor topuklarını küçümseyen!" "Ve sensin böyle çekip giden öyle mi?" diye bağıran Gülper'in çığlıkları her yeri sardı. Hatta dışarıya taştı da, açık camdan çığlıkları duyan kaldırıma düşen çınar yaprağını da bir hayrettir sardı. Neden sonra biraz hava alırımın umuduyla camdan dışarı bakan Gülper'i "Daha kaç yaşındasın. Şu haline bak, bir

de şu kızlara bak." diye payladı. Bir hışımla camı kapatıp perdeleri çekti. Gülper mutfağı karanlığa mecbur ederken, zil sesi duyulmadan açılan kapının gıcırtısıyla şaşırıp kalan ev, bir de güneşin hangi kızlardan bahsettiğini merak etmesin diye kızlardan hemen bahsedeyim. Hani şu piti kareli, farbelalı elbiseler giyen, yaramaz ve kalçalarında hep bir elin dolaştığı konak hizmetçilerinin şapkalarıyla dolaşan, erken telaşlarını şeffaf çantalarına doldurup hayatı ve aşkı avutan kızlardan bahsediliyor burada. Gülper mutfağı karanlığa mecbur ederken, zil sesi duyulmadan açılan kapının gıcırtısıyla şaşırıp kalan ev, ayak seslerinin Gülper tarafından da duyulup "Kim var orda? Kahrolası meklon* benimle oynama gene." diyerek bağırmasıyla dondu kaldı. Gelen bağırtıların eşliğinde Gülper'in geçmeyecek öfkesinin eminliğinden olacak, apansız gitti. Ayak sesine sebep tüm odaları tek tek gezen Gülper yatak odasına geldiğinde, yabancı bir sokağa sapan ayak kadar tedirgin gözlerinin rastladığı albümleri gördü makyaj masasının üstünde ve tuttuğu gibi yatağın üstüne fırlattı onları. Az zaman demesek daha iyi olur bir zaman sonra yatağa oturdu. Fotoğraflarına bakmaya başladı ve hızla geçildiğinden seçilen olmadıklarını anlayan fotoğrafları değil de, yaşananları öylece Gülper'in yüzüne karşı söyleyenleri ve çocukluğuna gölge düşürenleri tek tek ayırarak çantasına doldurdu. Kalktı. Elinde fotoğraflarla dolu çanta ile tam yatak odasından çıkacakken, bakış yorgunu bir fotoğraf gözüne ilişti Gülper'in. Kendini fark ettirmenin bedelini yırtılmakla ödeyen fotoğraf kendi düştüğü duruma değil, kolları büzmeli, üzerinde olanca çiçekle sırıtıp duran kırmızı elbisenin sırf terk edeni hatırlatmasından ötürü bin parçaya bölünüp atıldığını görünce daha bir kederlendi. Ve "İnsanoğlu ne kadar da nankör oluyor" diyeceği geldiyse de Gülper'in "Her fotoğraf bir gün mutlak kederi söyler insana. Zaten başka da işe yaramazlar." demesine mahsub edilmemesi için heba etmedi

* meklon: şeytan

cümlesini. Gülper'in ardından telaşla çıkan tabiiki evdeki gerginlikten başkası değildi. İyi ki o da çıktı da, evdeki her şey rahat bir soluk aldı. Şimdi Gülper gitse gerginlik kalsa, yalnız başına öylece kalmış, kimsenin sahiplenmeyeceği bir gerginlik kime ne fayda getirirki gürültüden başka. Gerçi gerginlik için canları sıkılmıyor değildi. Ya gerginlik sahipsiz sokaklar kollayıp hayli gittiğini anılardan dalgın fark etmeyen Gülper'le karşılaşmazsa? Ya kaybolursa? Maazallah yollara düşmüş bir gerginliğin kim elinden tutardı değil mi yani! Aaaa!

Gülper'i kime sorsanız, kuytu gözlü, çökük omuzlu, kehribar saçlı, daha az gün önceye kadar her şeye gücü yetecekmiş sanan üniversiteli erken bir kız derlerdi. (Kim? Kime sorduysanız!) Şimdi, yani yürürken öyle miydi ya! Hani derler ya eski halinden hiç kalmamıştı üzerinde. Bir yandan onu anılarla yüzleştiren her bir fotoğraf için kötü âkıbetler hazırlama planları yapıyor, bir yandan gözyaşlarını siliyor, bir yandanı kalmayan yanıyla da kendini takip edeni elbet fark etmiyordu. Arkadaşının evine geldiğinde, kapıyı çalıp çalmamakta tereddüt eder halinin çabuk içeri gir'ine kulak verip içeri girmeseydi...

Kısa boyu, telaşsız gülüşü, rüya gibi geçen bir ömrü müjdeleyen gamzeleri ve "Senin omuz başların ne kadar küçük" diyen bir kadın yüzünden, günlerce baktığı aynanın dedikleri sayesinde yüzündeki meçhulü de kabullenen arkadaşı Asuman, (Şimdilik yani ilk kez kendinden bahsediliyor olmanın hatırına bu denli entel bir cümleyi Asuman hak ededursun) olanca sevimliliğiyle hiç soru sormadan (hayret ki ne hayret) şaşkın bir hayrola ile karşıladı Gülper'i. Bu karşılamanın yüzünün renginden ötürü bu denli sorusuz olduğunun ayırdına varamayan Gülper'in, içeri girip arka odalardan birinden "Zaten ben ayın yumuşak renkleri sevdiği bir geceyi en iyi burada yaşarım diye geldim." dediğini mutfaktaki işine rağmen yine de duydu Asuman. (Hayret! Hiç yaptığı iş değil doğrusu. Duysa da geç anlar, sorardı. Dur hayrolsun bakalım. Belki entel cümlelerin hatırına böyle davranıyordur. Anlamadım.)

Arkadaşının neler yaşamış olabileceğiyle ilgili sesli sesli düşünüp konuşurken, konuşmalarına kulak kesilen ve dediklerine katılmayan suya kızarken buldu kendini Asuman. Suya kızan halini hem kimse bilmesin istiyor, (Söylesen asla da kabul etmez ha!) hem de suyu yüksek sesle azarlamaktan vazgeçmiyordu.

Mutfaktaki işini bitirince salona geçti ama meraktan çat diye çatlamamak için kendini zor tutuyordu. Hiç renk vermesen, soru sormasan iyi edersin'le kendini uyarıp duran iç sesine 'bir sus be karışma sen! Ben ne yapacağımı senden mi öğrenicem' dedikten sonra arkadaşının bulunduğu odaya gitti. Baktı Gülper uyuyor, battaniyenin samimiyetiyle baş başa bırakıp onu, yatak odasına gitti. Arkadaşının saçlarını okşamak isteyen yüreğine, arkadaşını uyandırmak istemediğini ve uyursa biraz rahatlar'ı söyleyip kitabını eline alarak yatağına uzandı.(Vay sen, kitap okumak, yok yok bu kızı anlatırken çok uçtum ben) Hangi bölümde kaldığını söylemeyen sayfalar yüzünden kitap okuma isteği gün geçtikçe azalan Asuman, bir daha ki sefere kaldığım yere bir kalem koyacağım diyerek açtı kitabı ve okumaya koyuldu. Kitap sarmadı tabiki onu. (Oh be! Böyle tabi ya, şimdi oldu.) Zaten kafası hep Gülper'deydi. Kitabı bırakıp televizyon seyretmeye başlayan Asuman, yarısında yakaladığı filmin hatırlayamayacağı sahnesinde de uyuyakaldı.

Ay ışığıyla birlik olup gece yarısı uyanan, çantasını, fotoğrafları ve diğer eşyaları bir törene hazırlanırcasına toparlayıp bahçeye inen Gülper, kendini ayla bölüşen geceye "Sen karanlıktan korkmandan, ben aşklarımdan utanıyorum. Artık ne fotoğrafların dediğine, ne de mektuplarınkine ihtiyacım var." dedi. Kimseye söyleyecek sözü kalmamışlık kadar karanlık bir yer aradı bahçede kendine. O yeri bulunca da, ayakkabılarını çıkararak oturdu. Yanında getirdiği tahta çubukların birazıyla sığacağı büyüklükte bir daire yaptı. (İçine mi oturacak dairenin. O zaman birazıyla bayağı az oldu doğrusu, ufak tefek değil Gülper neticesinde. Zaten böyle sıkkınken çok yiyor, hepten ufak tefek kalamıyordu.) Diğer azını da az sonra kullanmak

için üst üste koyarak bir sigara yaktı. (Nihayet sigara yaktı. İçim daraldı, ağzım kuruduydu. Şimdi burada, *Gecede* çayı da nereden bulacak, tüh yazık inan acıdım. Ben öyle miyim ya! Kahvem, sigaram yanımda ohhhh...)

Tıpkı yeni bir mektuba başlarken herkesin hissettiği gibi diline olanca unutulan kelime doluştu. Bağıra bağıra söylediklerinin bir başkası tarafından da duyulduğunu bilmeyen Gülper, gecenin imkânı kadar özgürlüğü olan sesini hor görmeden kendiyle konuşmasını sürdürdü. (Huuuuh)

Sonra çantasından çıkardığı her bir fotoğrafı, dizinin üzerine tasarladığı sırayla yerleştirdi. En üsttekine baktıı, baktıı ve nasıl olur da beni terk edersin çığlığı ile gözlerinden akmaya başlayan yaşları silmeden "İşte! Arka bahçedeki ceviz ağacına gözlerini dikip baktığın ve hayatı bir kez daha yorduğun gün çektirdiğini söylediğin fotoğraf." deyip yırttı.

Ardından unuttuğu birşeyi hatırlamanın telaşıyla, çantadan çıkardığı kibritle önünde duran tahta yığınını tutuşturup aya arkadaş bir aydınlık daha yaparak, yanan yırtık fotoğrafın şerefine bir sigara daha yaktı.

"İşte! Zaman hep çift sayılardayken hiç yanılmadığını söylediğin günün övüncünü yaşadığın ve gamzelerinin yanağına gizlice sokulduğu ânın fotoğrafı!" derken ki ses tonu hiç hayra yorulacak gibi değildi. (Nasıl yani! Ne oluyor, benim kontrolümden çıkıyor mu bu kız ya. Ne yapıyor?) Derinden çekilen bir nefes sigara ve Gülper'e yalnız olmadığını söylemeye niyetlenen kedinin miyavlaması, istediğini söyleyememişlik gibi kıvrılarak yanan bir fotoğrafa daha eşlik ettiklerinin farkında bile değillerdi. (Eeee?)

Artık her şeyi çabuk söyleyen bir ömrü yaşayacak gayreti olmadığı fikrine kapılan Gülper, (bu yaşta mı, yapma yavrum, yazık sana) ne kediyi ürkütecek ne de şu yaşadıklarını şahitsiz bırakmaya heveslenen geceyi fark edecek durumdaydı. Dizindeki fotoğraflar, tam çocukluğunda saklı kalanlara geldik'i hatırlatacaklardı ki, "Seni kahrolası mendebur seni! Senin yüzünden

bu evde lanet hiç azalmadı. Denileni yapmayıp yine eve yanlış ayakla giriyosun değil mi? Peki öyle olsun. Ben o ayağının altını jiletliyeyim de gör. Bakalım o zaman da sağı solu şaşırıyo musun! Ayakkabılarını koyarken de yine hiç dikkat etmiyosun. Annen seni adam edemez ama ben seni adam edicem. Bekle geliyom ben, gününü görmene çok kalmadı." diyeni anımsadı Gülper.

Tıpkı çocukluğundaki kadar korktu ve yanı başında sere serpe duran ayakkabılarını telaşla eline aldı. Tıpkı çocukken ısrarla öğretilen gibi tabanlarını buluşturup koydu. (Yavrumu nasıl da korkutmuşlar. Hangi hayvan ki o! Dur bir ara öğrenirim ben)Yanlış ayakla eve giren uğursuz bir çocuk gibi etrafa bakarken, nasılsa kimse yok'a güvenmekle ne kadar yanlış yaptığını henüz bilmiyordu.

"İyi bir çocuk olamadın bir türlü. El alemin çocuklarına bak da, ders al azıcık. Sen dayağı hak etmekten usanmadın, ben seni dövmekten usandım." "Söz! Söz! İyi bir kız olucam, iyi bir çocuk." denerek süren sayıklamalarla birlikte sarkık bir siyahlığa dönüşen gece, sabahın keyifli ışıklarıyla ıslah olmaya hazırlanırken, dizinin üstünde sırası karışan bir fotoğrafa bakıp çocukluk anlarından sıyrıldı Gülper. (İyi ki de sıyrıldı içim daraldıydı inanın.)

"İşte bu da en sevdiğin ihtiyarla çektirdiğin fotoğraf. Hangi ihtiyar olduğunu sen daha iyi bilirsin... (Ben nerden bileyim ya!) (Sen değil salak o biliyor.) (O kim?) (Sana ne ya! Hem sen niye her konuya burnunu sokuyorsun?) (Ya biz bu işi abarttık herhalde. Gülper de işi iyice büyüttü. Şahsiyet oldu da bana hesap soruyor.) Hani biriktirdiğin tüm bozuk paralarla helaya girip bu paraları sidiğinle doldurduğun hela taslarında beklettikten sonra, o paralarla alışveriş yaparak herkesi kirlettiğini hiç korkmadan söylediğin ihtiyar var ya, işte onunla çektirdiğin fotoğraf elimde. (O ha be! Bu kadar da olmaz. Sen bu kadar pislik, hasta bir adam için mi keder edip, canını sıkıyosun kızım. Annen seni böyle adamlar için mi, büyüttü. Yapma yavrum yapma.)

Bunu yırttığımı görsen sinirden mahvolurdun" dedikten sonra paramparça edilen fotoğraf ve ardından, yırtılan son fotoğrafın kıvrılarak kaybolan kenarları, ateşin son şahit olduğu değildi.

Ertesi sabah arkadaşını ararken, bahçede dün geceden kalanlarla birlikte "Evet! Evet! Ağını dört kez denize atan adamı görmeye gidiyorum." yazan notu gören Asuman, nottaki yazının Gülper'in yazısı olmadığından emindi. (Hayda!!! Bu ne muamma canım. Boşuna okudum ben bu öyküyü diyen'e artık çok geç bitirdin'i pat diye yüzüne karşı söylesem ayıp etmiş olmam sanırım.)

Minnetsiz Bakış O Yüzden

İlkyazın sıcak, nemli bir gününde sıkıntı ile uyanan Firdevs, yeni günü içeri almak için pencereyi açtı. Etrafta henüz çıt yoktu. Sabahın erkeni, gece yorgunu sokakları güne hazırlarken, hemen üzerini değiştirip sokağa çıkan henüz iki yıllık evli Firdevs, kendisine sırnaşan kedilere konuşarak bir şeyler veren yaşlı bir kadın gördü. Yaşlı kadın sabahın serinliği ve kamburu için omzuna sardığı kahverengi-yeşil desenli şalını, püsküller hem yere değmesin hem de açlık telaşları biten kediler oynarken asılıp düşürmesinler diye homurdanarak düzeltiyordu. "Her şeye homurdanmak yaşlılara mahsus bir şey herhalde." diye düşünen Firdevs, ninesi Narende Hanım'ı hatırladı birden. Ninesi birazcık bile iş yapsa onu da homurdanarak yapar, hemen her şeye sinir oluverirdi. Yaşlı kadına bakarken dalıp giden Firdevs, eğik başının altından onu izleyen yaşlı kadının ona kedilerden sonra da kızıp homurtusunu arttırdığını, başını sağa sola sallayarak tepki gösterdiğini fark etmedi. Neden sonra durumu ayan Firdevs, gideceğin bir yer varmış gibi yapsan fena olmaz'ı fark ettirmek istercesine mahcup öne eğilen başını kaldırıp hiçbir şey olmamış gibi bakkala yöneldi. Bakkalın inik kepenklerinin dediği apaçık ortadaydı ve Firdevs saate bakıp sanki sabahın bu kadar erkeninin farkında değilmiş gibi yaptı. Çiğ değmiş sokağın toprak kokusunu ve hiç kimse yokluğunu derin bir nefesle içine çekip sola döndü. Bir yere oturmak, zaten hiç aklından çıkaramadığı çocukluk günlerini düşünmek ve öylece kalakalmak istiyordu şimdi. Kırık bir bank gördü ve

hemen oturdu. Banktaki ıslak sabahtan ötürü içine bir ürperme doldu.

Parktaki sessizlik, çocukken tüm yazı geçirdikleri bahçenin anılarını, o güzelim, o kırılgan söğüt ağacını, oynarken hep dallarını kırdığı zeytini, gecenin ve ölümün sahibi baykuşu, kuyubaşı yalnızı yılanı, hırsız işaretleyen çocuk düşmanı kargılardan atlar yaparak savaşçılık oynadıkları günleri fısıldıyordu sanki Firdevs'e. Feyzi Hoca'nın bahçesinden erik çaldıkları gün, yolun sağındaki Yılan deresine korkudan atlayıp nefesini tutarak saklandığı, soğuktan tir tir titrediği sabahın, anılardaki hoşgörüsüne sığınan Firdevs'in kulaklarında, Feyzi Hoca'nın "Bak sen haydutlara! Bir, iki, üç. Demek bugün sadece üç kişiydiniz öyle mi! İyi ki de şu kargıları diktim, kaçınızın bu boku yediğinizi artık hemen anlayabiliyorum. Sizi veletler sizi! Şimdi yaktım çıranızı!" diyerek gürleyen sesi yankılandı.

Ninesi Narende Hanım'ın "Seni kuyuya sallarım alimallah, söyle bu boku kimlenen birlik oldun da yedin?" tehditlerine ve yediği dayaklara rağmen arkadaşlarını ele vermemek eskiden beridir alışkanlığıydı Firdevs'in, yeni değil. İnsanların duruma göre tavır değiştirdiklerini, zorda kaldıklarında çareyi kendini kurtarmakta bulduklarını taa o zamanlarda öğrenmişti öğrenmesine ama o, bu yolu hiç tercih etmemişti. Bu yolu tercih ettikleri için en çok da dedesi Hüsrev'e ve annesine içerliyordu o zamanlar. "Hayal kırıklıkları zamana yenilmiyor demek ki!" deyip dereden sırılsıklam çıkıp koşarak çınar ağacının, en çok güneş gören dalına tırmandığı ân aklına geldi. Sonra o sabah yine suç işlemiş ve saklanmıştı. Saklandığı yerde yakalanma ihtimali olmamasına karşın, bir ağlama sesiyle afallayan Firdevs "Eyvah! Kenan yakalandı, ayvayı yedik demektir." diyerek saklandığı yerde titremeye başlamıştı. Ninesi Narende'nin "Ne bu senden çektiim benim soytarı! İki insan yüzüne bakımaz olduk geberesice. Eve bi gel, sana gününü göstercem, gıuız baykuş suratlı Firdevs; çabuk bore gel. Yılanın deliğine gaçsan, gene bulcem seni, aaaa Firdevs" diyen sesi ve terliklerinin şıkırtı-

sı gittikçe yaklaşıyordu. Yakınına gelen küçük bir kuşa "Ne var bunda. İki erik almışsak ne çıkar. Çocuğuz be, çocuğuz dedik yaaa! Çalmadan zevki çıkar mı eriklerin. Annecim ne olur üzülme! İnan kötü bişey yapmıyom, çocuklar böyle şeyler yapmalı birazcık, ne olur he de, ne olur, ne olur!" dediğinin farkında olmadığının, Firdevs bile farkında değildi. Oturduğu bank baldırlarını iyice acıtmıştı. Tam kalkacakken bacaklarındaki yaraları görüp yeniden oturdu. "Ayaklarımı yarmadan atlamayı, işimi hiç delil bırakmadan halletmeyi öğrenecem bigün. Nenemin ölmesi için Allah'a yalvarsam beni duyar mı acaba? Allahım ya, sen bu koca domuz nenemi niye öldürmüyon ya! Ölsün artık ya ölsün, ölsün, ölsüüün" diye farkındasız bağırınca, kendine şaşkınlıkla bakan serçenin gözlerindeki seni anlıyorum'u görünce şimdinin farkındalığı ile şaşkın bir halde, parkta ter içinde etrafına bakındı Firdevs. Etraf, Firdevs'e hâlâ kimsenin olmadığını ama az sonra güneş için gelecek yaşlıların olduğunu, 'dertleşmek istersen hadi çabuk dertleşelim'i hatırlatınca, Firdevs etrafın uyarısını duymuşçasına bir çırpıda "Güzelim Hepgül Ablam. Keşke şimdi hayatta olsan! Sana hani o mor yemenini çalmaya karar verdiğim gün söylediklerimi değil de, içinde kocana karşı biriktirdiklerine rağmen, bembeyaz ve sessiz gülüşünle ne tatlı olduğunu söyleyebilsem keşke." deyiverip kalktı. Bir ağacın, yeni günün gürültüsünü en iyi sakladığı yerine sığınıp bu kez yere oturdu. Komşu çocuklarını "Çocukla ne yapıyonuz orda. Gelin de yanımda acık oturun yahu! Adam yemiyoz hoş!" diye çağıran, çalınınca tadı daha bir başka olan eriklerin sahibi Fevzi Hoca'nın karısı Hepgül Ablasının sesi gün gibi kulağına doluverdi. "Bak şu cavurun keltavuklarına, endekileri goşturun baken! Bahçeyi irezil ettile. De gidi godeşin keltavukları de..." derken gülerek çocuklardan yardım isteyen Hepgül ablasını hep sevecen ve güzel hatırlayan Firdevs, herkesle iki-beş bozup tanış olmayı, hal hatır sormayı, ondan kalma bir alışkanlıkla hâlâ sürdürdüğünü düşündü ve böyle bir alışkanlığı olduğundan ötürü kendini daha bir sevdi.

Hepgül Ablasının "Aşkosun Narende Teyze! Aha şuracıkta dibimde oturyonuz da, bana bigün olsun gelmiyonuz." diye ninesiyle konuştuğu zamanki herkesi olduğu gibi kabul edip sevmek lazım'ını hoş görmediği anlarını hatırladı sonra. İçi burkuldu nedense. "Uyuşuk garı! Garı olmuş da bizi misafirliğe çağıryo. Ulan sen kocandan izin almadan helaya bile gidemen be, pısırık! Göya bizi çağıryo. Sen bize gelecen, yiyecen, içecen zıkkımlanacan. Biz sana geldiğimizde de önümüze guru çay goyacan. O deyyus Feyzi godeş senin pasta, börek yapmana izin verir mi gız! Gıdı gıdı Hepgül. Hoş gocan he dese, olmaz ya! Sen pastayı yapana gada ömür bite valla, Allah'ın ımsığı, tıs tıs Hepgül." diye arkasından konuştuğunu bile bile ninesi Narende'yi yine de hoş tutan Hepgül Ablasındaki hoşgörüyü ancak şimdi anlayabiliyordu Firdevs. "Narende Teyze gün gömüş bir insandır. Bakma şindi yaşlandı da, bööle sinirli oldu. Ee kolay değil tabi." dediği gün müydü, yoksa başka bir gün müydü neydi, kadıncağızın yüzüne karşı "Sen nenemi sevmeye devam et bakalım. Biliyo musun nenem senin arkandan hep tıs tıs Hepgül karısı diyo." dediği aklına gelince içi çok fena sızladı ve oturduğu yerin soğukluğu içine kadar işledi. Kalktı, azıcık parkta dolaştıysa da nafile. Yürüdükçe aklına Hepgül Ablasının o anki yüz ifadesi, ölünün eşyası da çalınır mı canım'ı ona hatırlatıp duran, sandıkta sakladığı mor yemenisi geliyordu. Bakkala gitmek için ayrıldı parktan, sigarasını yanına almayı unutturan hay aksi şeytan, hiç peşini bırakmıyordu Firdevs'in. Bakkala girip sigara ile kibrit aldı. Eve yöneldiyse de, bu halde eve gitsen olmaz'da direnen düşünceleriyle yeniden parka döndü. Sigarasını yakıp boş boş etrafa bakındı. Etrafın tavuk kanıyla vıcık vıcık olduğunu sandı birden. "Dede onlar gardeşin Kınalı'nın tavukları. Nenem yalan söylüyo, bizim bahçeyi talan eden o tavuklar diğil, Kenan'a sor inanmazsan. Yapma Dede, ne suçu var hayvancıkların. Bak bıçağın keskin diğil, kestiğin başlar kopmuyo, dön kendin gör istesen. Bütün tavuklar, kesik başlarıyla yürüyo diyom inanmıyon mu?" diye

bağırınca, bu kez park, az sonra güneş için gelecek yaşlılar vardı ya, onlar geldi'yi çekinmeden yüzüne karşı söyleyiverdi. Firdevs'in "Neler saçmalıyorum ben?" diye gülerek etrafa bakınan Firdevs, ağustosböceğini dinleyen yaşlı bir adam gördü. "Olsun, yaşlılar farketmemiş gibi yapmayı en iyi becerenlerdir nasılsa." diyerek dedesi Hüsrev'e benzettiği yaşlı adamın, onun çaresiz halini görmesinden hiç rahatsız olmadı.

Aklına, hâllerine iki yıldır hâlâ alışmayanın uyanmış olabileceği gelince, sinirlerinin gerildiğini hissetti. Oturduğu yerden kalkıp taşları gözetleyerek hızlandırdığı adımlarının telaşıyla evinin yolunu tuttuğunda, önünden koşarak geçen bacağı taze yaralı "Kaç lan kaç, şimdi yakalanacaz" diyenin değil de, demeyenin çoktan ele verdiği yakasının şahidi tokat sesi ve yanaktaki el izinin tanıklığından sonra, yine eve gitmekten vazgeçti. Zaten iyice gecikmişti. Nasılsa sorun olacaktı gecikmesi, bari iyice geciksin de, kavganın hakkı verilebilsindi. Evine giden değil de gitmeyen yoldaki, açık bir pencereden yükselen kavgaya kulak kesildi Firdevs. "Allah belanı vesin kara burunlu garı! Gardeşimi, bacımı, anamı bildirmedin bana lan! Hepisiylen düşman ettin bene. Yok ol işallah! Zaten yok olmacasan seni ben yok edecem, mutlak zehirlecem seni, yok yok niye elime keder gaten, boşacam seni lan. Irak düş yakamdan!!! Tebeler olsun yarabbi! Ne bu çektiğim bu garının elinden lan benim. Yukarıdaki de görmüyo beni, o da Allah olsa görür bu eziyeti be, hay senin Allah'ına. Huuuuuuh..." diyen sanki bir dedenin sesini duydu.

Kalabalığını yeni bir ezana kadar erteleyen cami avlusunda soluklanan Firdevs "Hey gidi dedem hey! Kardeşin Kınalı Recep'i, çocuklarını ne çok sever, kız yeğenlerini karının iftiralarından hep korumak ister, hiç başaramazdın değil mi? O zamanlar yüzüne bakıp hani hiç soramadıklarım var ya, senin de bilip söylemediklerin... Sevcan, Canan, Hicran ve Nurcan her şeyi bildikleri halde nasıl sık sık bize gelip anneme can yoldaşı olurlardı di mi? Ya Kenan'a ne demeli! En sevdiğin olanı.

Benim en iyi kirli havuz arkadaşım. Hatırlıyo musun nenem "Bu kız adamlanan oynimeyi pek sevyo, bunun geleceğini hiç iyi görmüyom, namusumuzu iki paralık etcek bu gız bizim" derdi de, sen "Etme kocakarı, şu Firdevs'nen alıp vermediğin ne? Kenan onun yaşıtı, iki gardeş oynuyola, nedeye çocuğun kalbine kötülük sokuyon!" deyip tasanı saklayamazdın'ı bir solukta söyledi.

İkinci solukta da "Ya kardeşinin sakat oğlu Cihan. Çocukluk telaşı ile gökyüzüne gönderdiği uçurtmasının elektrik tellerine takılmasıyla sağ kolunu kaybeden, "Hani şu sakat olan" denmesine son zamanları olduğunu bilmeden artık içerlemeyen, nenemin "Çolak Cihan godeş, ben biliyom, bahçeye tavukları o goşturuyo" diyerek suçladığı Cihan. Hani babası Kınalı'nın kuyuda öldüğü haberini alır almaz, babasını kurtarmak için kuyuya inen ve oracıkta babasıyla aynı kaderi paylaşan Cihan. Kuyuculuğu onlara sen öğretmiştin değil mi Dede?" deyip şu an annesinin yanında olmak isteğiyle baş edemediği zamanlardaki gibi gözyaşlarına hakim olamamayı, ezan sonrası hocanın uyumadığını söyleyen öksürük yüzünden ertelemek zorunda kaldı. Ama ağlamaya bir borcu daha olmuştu. Zaten evleneli beri borcu epey birikmişti. Gözlerin neden kızardı, gene zırladın değil mi? denmeyeceğinden kesin emin olduğu bir gün bütün borçlarını ödeyecekti.

Eve geldiğinde, kocasının, 'Sen yataktan kalktığından beri uyanığım. Hem sen nerdesin bu saate kadar, bu sabah çıkmaların sinirime dokunuyor bilesin.' cümlesi öfkeli kocanın tam dilinin ucundayken, sıranı bekle diyerek, ortamı yumuşatmak isteyen 'bir şeyler yer misin, özellikle kahvaltıyı kaldırmadım, bir şeyler yersin sanırım.' cümlelerinin de ortamın gerginliğine bir faydası olamamıştı. Hiç konuşmadan kahvaltı masasında darmadağınık duran gazeteleri toplamaya koyulan Firdevs, kendine çay doldurup oturdu. Sigara yakınca, kocasının zaten tepesinde olan sinirleri aldı başını en ağır cümlelerde mekan tuttu ve korkulan oldu. Kavga sonrası gazete okumaya çalışan

halinden çıkıp sigara içer haline geçmeyi unutan Firdevs, tabi ki halının yanan yerini de göremedi. Anahtarın alışıp kapının her defasında hayretle karşıladığı öfkeyle kapanma sesine sinirlenip oturduğu yerden kalkan Firdevs, halının yarasına bastı. Yara hâlâ sıcak olduğundan ayağı yandıysa da umursamayıp giden kocanın ardından hayretiyle kalakalan kapıyı yeniden açtı ve yavaşça kilitledi. Her öfkeli kapanışta gürültü çıkararak yere düşmeyi alışkanlık eden anahtarı ara ara bulunmaz'la haddini bildirmek için evin en olmaz yerine fırlattı. Öyle yorgundu ki, sadece "Sinir şey!" diyebildi. Sinir şey kime dendiğini merak ederken, Firdevs ilk yazın sıcağından uyuyanın üstüne kar yağarmışı unutup üstüne bir şey örtmeden uyuyakaldı. Firdevs'i uyandırmak istercesine öten ishak kuşunun sesiyle ürkerek uyandı. Gözünü karanlığa dikip ilk ishak kuşunun sesini duyduğunda ninesinin dedikleri doldu kulağına. "Allah seni gahretsin guş gibi, bi daha ötümez ol işallah! Çeneleğn yumulsun e mi! Yine kimin soluğuna göz kodun? Davunalasıca! Yakında bi yerlede değil, gara yerlere gark olasıca. Sanki Hetem Amca'lan orlada ötüyo başını yiyesice. Zavallı Hetem amcacık, işallah başına bi şey gelmemiştir. Ölüse gene de yazık olu! Mirasını bırakcak kimsesi yok. Aslında ben onu severim, her zıman bize bişiğler veryo, sağosun hiç eli boş gelmez. O öleceğine ABAŞA keratası ölsün!" diyen ninesi Narende'nin ilk kez bir şeyden, ölümden korktuğuna şahit olmanın sevincini hissettiği ana döndü. İshak kuşlarını özel olarak besleyip çatıda öttürmek istediğini her fırsatta kendisine söyleyen dedesinin, az zaman önce evlerine uğramış ölümü, evlerinden ırağa götürmekten başka temennisi olmayan karısındaki çaresiz kalışları ne çok sevdiğini düşündü sonra.

Üstünü örterken, 'kalkmaya hiç mecâlin yok, boş ver kalkma' diyen yatak örtüsüyle yüzünü de kapattığında, sokak lambasından örtüye, oradan da içeri sızan apaydınlık Firdevs'e, küçük bir kızken kuşun sesinden korkup sundurmada çamaşır asan annesinin yanma koştuğu zamanı fısıldadı. Komşuları

Nuri Usta'nın ölümünde, herkesin ölünün başında ağladığını gördüğünde annesine "Anne, herkes bu amcayı çok mu seviyordu?" diye fısıldadığını, annesinin de "Aslında herkes ölüme ağlar kızım." dediğini hatırlatarak 'çocukluğunla ilgili şeyleri not alsan iyi olur' demeyi de ihmal etmeyen yine apaydınlıktı. Firdevs apaydınlığın tembihini yapmak üzere kalkıp eline aldığı kağıda unutmaktan hep korktuğu ayrıntılarla ilgili küçük notlar almaya başladı.

Annesi, düşleri, kimin dokunduğu belli olmayan bu hayata benzememe çabaları, ninesine öfkesi ve onun için ölümü çağırma planlarıyla ilgili aldığı küçük notların, onu bir gün ele vereceğinden korktuğunu söylemeye çekinen, gece lambasından başkası değildi. 'Her şeyi net anlatmana, yazmana gerek yok' der gibi açılıp kapanarak Firdevs'i uyaran gece lambasının 'not defterin kocanın eline geçebilir, senden başka kimseye bir şey söylemeyen işaretler bulmalısın'ı hatırlatmasıyla oldukça rahatlayan Firdevs, içerden gelen seslere kulak kesildi. Yanan salon lambası ve "Allah Allah! Ölüm uykusuna yatmış mübarek. Sabahın köründe kalkarsan olacağı bu tabi, sümsük" diyenin, bulundukları odaya yönelen homurtusuyla, hemen gözlerini yuman Firdevs'i nasıl daha iyi saklarım'ın derdine düşen yorganın telaşını kimse umursamadı.

Gözlerini, 'Çocukla, buba kalkın diye bağıran annesinin sesine açan Firdevs, ninesinin kuyunun yanındaki su motoruna dolanan koca kara yılanı daha gözünü bile açmayan sabah yüzünden görmediğini, ip sanarak asıldığını, hayvanın şahlanmasıyla sopayla hayvana saldıran ninesini sokmak için davranan yılanın, Firdevs'in annesini görünce yavaşça süzülüp gittiğini, bu yılanın intikam için geri geleceğini ve daha neler neler'i bazen üzüntüyle, bazen de sevinçle dinledi. Annesinin engel olduğu ninesinin ölümünden ötürü, közleme biber, kuru çökelek, yanına bir de domates doğranmış üstelik ninesiz, azarsız, lokmaları sayılmadan yapacağı kahvaltıya tüm ısrarlara rağmen oturmadı. Annesine kızgındı. Nazının çekildiği, çaldığı erik-

lerden ötürü eve şikâyete gelenlerden sonra kuyuya sallarım tehditlerinin olmadığı, rahatça tarlalara kurduğu faklarla serçe avladığı anların tadını çıkaran Firdevs'e, sen iyi yürekli ama yaramaz bir çocuksun,

Hellim hellim hellim
Tut kolumdan benlim
Etim karın doyurmaz

Kanım kanın arttırmaz, diyen serçelerin 'canını bari yakma' uyarısı dedesinden gelince bozuldu biraz Firdevs. Dur diyen olmazsa, yaramazlığın da tadı çıkmaz ki diyerek kendini avuttu sonra. Ninesi yatağa düşeli beri, evlerine sık gelen Hetem Amca'nın cenaze gününün sabahında ağlamaktan şişen gözlerini ovuştururken, uyandı. Anılarının bu bölümüne ait defterine hangi işareti düşeceğini düşünürken, yanında yatan kocasının ellerini fark etti. Ellerin, bedeninde gezinirken hissettiği kadar büyük olmasına şaşınca, deftere düşeceği işareti buluverdi. Gece lambasını söndürüp uzandığında, ishak kuşu ara ara ama hâlâ ötüyordu. İyileşir iyileşmez yaptıklarını yanına koymayan, ilk fırsatta onu kuyuya sallayan ninesi gözlerinin önündeydi sanki. Kuyuya sallanmasının ertesi günü Kenan'la kankardeşi olurken yaptıkları şeyi yine, bu kez keskin bir bıçakla yapmaya karar verdiğinde, kuyunun orada motor başında bileklerinden akan kanı bayılasıya kadar izlerken tek ümidi, kan kokusuna geleceğinden duyduklarından ötürü emin olduğu yılana derdini söylemekti. İshak kuşunun öttüğünü, simsiyah, ışıl ışıl yanan derisi ile büyük bir yılanın kendisine doğru geldiğini gördüğü sırada, "Firdevs kalk artık ya, ne oluyor sana böyle, ölüm uykusuna mı yattın. Uyandırmasam günlerce kalkmayacaksın." diyen kocasının sesiyle irkildi. İshak kuşunun sesine, yılana ve o an hissettiklerine bileğindeki dikiş izine bakarak ter içinde yeniden dönmeye çalışırken, 'beni rahat bırak. Hastayım. İşyerime telefon açıp gelemeyeceğimi söyle ne olursun'u, kapanan bir kapı sesi susturdu.

"Nee!! Goca bir kara yılan nenemin ayaklarına dolanıp iyi-

ce kamçılamış onu he mi anne!" "Hayır, lütfen Allahım, hayır!" "Anne o benim arkadaşımdı, o yılan benim arkadaşımdı. Onu öldürdü anne, anlamıyon mu onu öldürdü." "Anne. Anne ne olur, onu nenemin elinden kurtar, ne olur anne!" diye sayıkladığını işiten yine bomboş evdi.

"Ne olur! En sırdaşım ishak kuşu, sen bari bana yardım et. Nenemi öldür, gözlerini oy onun." "Hayır! Ölüme tanık deme onun için hayır! Annem ölüme tanık ama nenem ölsün. Hayır! Annem yapayalnız kalmaz, ben varım, Kenan, dedem, herkes var. Hayır! Biz ona yeteriz. Hayır! Nenem anneme lazım değil, o hepimizi üzüyo." "Ne gonuşup duruyon be paldımsız, geceleri bilen sesin kesilmiyo! Goca gündüzler torbaya girmedi yaa! Seni yola getirmeden ölüsem, gözüm açık gitsin." "Ana, garışma çocuğa, çocuk o daha. Firdevs'im büyüsün, bak nasıl hepinizi şaşırtcek. Okucek, büyük adam olcek benim gızım, gör sen." "Çocuk falan değil o. yılan o, yılan. Yılan büyüse ne olu? Gene yılan olu. Gözlerindeki minnetsiz bakışlarda hayır yok bi kere. Bubası ölüken ne dedi bilmiyon mu, ne çabuk unuttun."

Korkan Köşe Başı Mübareğin Evladı

Gri desenli lacivert şalını, vücudunun ürkek kokularını soluğuna karıştıracak gevşeklikle bağlayan esmer, burnu yüzüne göre oldukça büyük, kalın bordo dudaklarını büzüştürerek küçük kızına bir şeyler anlatan kadının sesi yankılanıyordu sokakta. Başındaki abladan kalma bereyi, öfkeyle başına geçirmeye çalışırken sinirlenen annesine bakan küçük kızın en çok istediği şey, bereyi fırlatıp atmaktı. Dayak yemek aslında umrunda değildi kızın ama, annesi ele güne karşı ayıp olur'u düşünmeden onu gerekirse yol ortası bile dövebileceğinden ötürü annesinden bu denli çekiniyordu. Aceleyle ettiği kahvaltı, boğazına dizilen lokmalar, üzerinden atamadığı sabah mahmurluğu ve ayaklarına çivi gibi işleyen soğuk annesinin umurunda bile değildi. Küçük kız annesinin yüzünün söylediğini hissettikten sonra başını öne eğip berenin başına yerleştirilmesini bekledi hiç tepki veremeden.

Sabahın bile kendi kusurunu aradığı saatte dışarıya çıkmak, üstüne üstlük alışverişe götürülüyor olmak zaten bütün gün için yetecek bir mutsuzluktu kız için. Şimdi yaşadıklarını önemsemiyordu artık. Annesinin ondan istediği şey yaşıtları gibi davranmasıydı. Kendi seçtiği kıyafetleri giyse, yangından mal kaçırırcasına indirimlere yetişmeye can atsa, bir de karşılık vermese aralarında hiç sorun kalmayacaktı annesine göre. "Hadi, biraz hızlı yürü. Ağzını bıçak açmıyor gene, hınzırın. Beni öldürmeye kurşunun yok, ben fark etmiyor muyum sanıyorsun. Hayır! Senin dediğin olmayacak bunu bilmiş ol. Sana

kalsa akşama kadar evde oturup televizyona bakar, uyuşuk uyuşuk bakınıp durursun. Hiç tafra yapma bana. Ben ne diyorsam o olacak o kadar." Bütün bu konuşmalardan canı o kadar fena sıkılan küçük kız, kafasını kaldırıp yolun ortasında ne zaman kesmeye gelseler, gelenlerin başına gelmeyen kalmadı'nın yüzü suyu hürmetiyle ve bir evliya tarafından korunduğuna inanılmanın gururuyla her bahar dallarını yeniden yeşerten ıhlamur ağacındaki kuşlara baktı.

Kuşlar da, tam o sıra, teraslarına kayıp hikâyeler biriktiren evlerde yaşayan ve şehri sebeplenerek tanımadıkları insanlar hakkında konuşanlara, her şey eskisi gibi olsa'yı temennileyen sokağı gözetliyorlardı. Bu temenniyi fark eden kızın içi sıcacık oldu birden, yalnız olmadığını hissetti. Ağzındaki bir parça ekmekle yakınlarından geçen ayağı mavi boncuklu kargaya gülümsedi küçük kız ve sessizce bir şeyler mırıldandı. Küçük kızın yol ortası kendi kendine konuştuğunu fark eden annesi, "Deli mi ne? Durup dururken manyak mısın da kendinle konuşuyosun. Hadi hadi, hızlı yürü, şapşal!" deyince, küçük kız başını kaldırıp önünden geçtikleri ahşap bozması evin penceresine dikkat kesildi birden. İşin kötü tarafı pencere açıktı ve gördüğü kişiden ötürü yüzü kıpkırmızı oldu. Annesinin dediklerini duymasından en çok korktuğu kişi sınıf arkadaşı Selçuk camdan onlara bakıyordu. Annesi dün geceden dolayı kızına çok öfkeliydi. Öfkesinden ötürü de azarlamalarının ardı arkası kesilmiyordu. "Bir poroblemin varsa söyle bana. Bir poroblemin varsa söyle! Niye sürekli kağıtları siyaha boyuyosun? Ne bu senden çektiğim. Şu surata bak, şu surata? Karardı gene gece gibi. Sanki korkan köşe başı mübareğin evladı." dediği sırada, sözün paçasından yakalayan kadının sesini bastırmak istercesine çığlıklarla geçen şilep pencereden onları izleyen Selçuk'un dikkatini çekmeyi başararak kıza gereken yardımı yapmış oldu. Elinin durmadan sıkılıp çimdiklenmesine dayanamayan, sadece güzel yüzlü erkek ve kırmızı elma yanaklı kız çocuklarının fotoğraflarıyla süslü hayat bilgisi kitabından aşırdıkları

hayatları çizebilen sınıf arkadaşlarının ve akranlarının aksine, defterine yüzü olmayan siyahlar çizen küçük kız, "Anne yapma ne olursun, ne olursun bağırma. Bak! Herkes bizi dinliyor." derken bir yandan da, dudaklarına kadar süzülen gözyaşlarını dilinin ucuyla yakalayıp tekrar içine akıtıyordu. Ağladığını gören annesi sokak ortası rezil oldum'un telaşıyla, susmak yerine "Öğretmeninle konuştum bugün. Derste öğretmenini dinlemiyo, teneffüslerde de durmadan kağıtları siyaha boyuyomuşun. Haaa! Unutmadan, derste öğretmenini dinlemediğin yetmiyomuş gibi, şu kırılasıca ellerinle evde durmadan yaptığın kulaklarını sıkarak parçalamayı derste de yapıyo, kulaklarını kanlar içinde bırakıyomuşun." diyerek kızmalarını sürdürdü. İyice artan öfkesine eşlik edercesine hızlanan annesinin adımlarına yetişemeyen küçük kız, hızlı hızlı yürümekten soluk soluğa kaldığından öksürük nöbetine tutulup mosmor kesildi. Annesi elindeki torbadan çıkardığı su şişesinden bir yudum su içirip biraz soluklanması için bir çıkmaz sokağa sapınca, küçük kız ilk kez annesinin yüzündeki endişeyi fark etti. "Biraz iyiysen, gidelim artık. Ben sana hep diyorum okula giderken hırkanı giy diye. Hava atıcam diye cıbıldak gidiyosun okula. Ee, olacağı bu. Kış geldi mi, öksürüğün de sümüğün de hiç eksik olmaz. Büyük sözü tut azıcık. Hadi, davran, gidiyoruz."la kızının elini tutup yürümeye başladı. Annesinin ellerine bakarak yürürken, kavuniçiyi kırmızıya üstün tuttuğunu göstermek istercesine ojelenmiş ellerin, onun için ne kadar ifadesiz olduğunu düşünen kız, oduncunun yakınına geldiklerini annesinin değişen ses tonundan ve elini az önceki gibi sert tutmayışından anladı.

"Iyi günler Hülasa Bey, iyi misiniz? Sağlık afiyettesiniz inşallah! Dışarıya çocuğa alışverişe gidiyoduk da! Dumanınızı görünce bir uğrayıp merhaba diyelim dedik. Bizim şu fındık kurdu kıza bir şeyler alıcaz 'Rengarenk şeyler alalım annecim, önümüz bahar...' diye tutturunca, dayanamadım. Hadi kırmadım, soğuk var demedim, sırf gönlü olsun. Analık kepazelik be valla. Ne hastalığını biliyolar, ne sağlığını. Eeee, derdini de ko-

nuşacak kimse yoksa, içine at dur be Hülasa Bey. Sezonluklar da çıkmaya başlamış, Gülnar'ıma yeni şeyler alayım da giysin, biz giyemedik bari onlar giysin. Hem bu yaştan sonra giymişsin ne çıkar."la başlayan sohbetin erken bitmeyeceği ortadaydı.

"Yok, öyle deme be Sonkar Hanım. Giyinmek asıl şimdi senin hakkın. Tam zamanı şimdi senin için. Tam yaşındasın, ne olmuş yaşına. Çocuklar da giysin, sen de giy canım, ne var bunda."yı sarı dişlerini göstererek telaşlı bir adım gibi söyleyen Hülasa Bey'in keyfine diyecek yoktu. Küçük kız Hülasa'nın en çok da cüretkâr bir hâlle annesine sulanmasına gıcık oluyordu.

"Hülasa Bey, ah Hülasa Bey. İnanın hayat öyle zor ki!... Hele yalnız bir kadın için... Bak işte şimdi gitcez görücez; şu küçücük kızımın, Gülnar'ımın iki parça kıyafeti dünya tutacak. Eee, kış da pahalı bir mevsim bilirsiniz. Odunu, kömürü hiç sayma artık, olacak gibi değil valla, iyi ki de diğer çocukları evermişim. Tek bir çocuklayım, ona rağmen vallahi zor. Zor ki ne zor. Sizin işler iyidir işallah? Gerçi sizin gibi yaşlı hayır duası alan bir insanın işleri kötü mü gider canım! Geçenlerde Birgül Teyze'ye ettiğiniz odun, kömür yardımı herkesin dilinde, hâlâ iyi insanlar yaşıyor canım bu memlekette."

"Yok canıım Sonkar Hanım şımartacaksınız beni valla. Ne yardımı canım, yarım ton odun, yarım ton kömür dediğin nedir ki bu zamanda? İyilik öldü mü? İşler bereket versin fena gitmiyor, ee yalnız bir adamın ne gideri olacak, harcıyacak yer yok inan, tek bir can ne yiyip ne içecek, hayır dua alıyoruz ki dualarımız kabul olsun değil mi canım?"

"Tabiii, tabi Hülasa Bey. Sizinki de zor hayat vesselam. Benim hiç olmazsa bu var da, bana arkadaş oluyo. O da olmasa, insan delirecek vallahi. Yapayalnız ne bişey yeniyo, ne sohbet oluyo. Hadi hadii, ben de sizi lafa tutup işlerinizden alıkoydum, erkenden gidelim de, başkaları seçip almadan, bitirmeden kıza bir şeyler denk getirebileyim. Epey lafladım, nerdeyse öğlen oluyor, hadi sağlıkla kal."a kadar zor sabreden Gülnar, dönüşte evin önünde onu bekleyen odun kömürden hiç

kuşkusu kalmamışlığı göreceği annesinin gözlerine hiç bakmak istemedi. Çirkinliğin en beterini göreceği Hülasa'nın gözlerine de, ettiği yardımın miktarını söylerkenki yüz ifadesine de katlanamayacağından başka şeylerle oyalanmaya çalıştı. Elleriyle oynadı uzunca bir süre. Sonra bir meşgale arayan gözleri, odunları yerleştiren Hülasa'nın yanında çalışan adamı fark etti. Gözlerinin takibine hep itimat eden küçük kız, selamı sabahı kesmiş elleri, yağmura, soğuğa rağmen üstünde bir yabancının nefesi gibi duran incecik yırtık gömleği, yorgun, başı önünde şapkası ile Hülasa'nın küçük naylon pencereli kulübesinin can yoldaşı, göbeği olmadığı için sürekli düşen pantolonunu, deliklerinden bir düğme geçecek kadar genişlemiş kemeriyle beline tutturan bu adamı sanki ilk izleyişiymiş gibi hayretle izlemeye koyuldu. Nedense oduncu yanında çalışmaya başlayalı beri bu adama karşı yakınlık hissediyor, onu gizliden seviyordu Gülnar. Adının Gündoğ olduğunu da Birgül Ninesinden öğrenmişti. O da Gülnar gibi sürekli azarlanıyordu. Sabahları çaydanlığı ağız kısmından tutup odunlara vurarak temizlediğinden ötürü komşuların şikayeti üzerine Hülasa'dan çok fena azar işittiği zaman kendisi ile göz göze geldiği anı gün gibi hatırında tutuyordu Gülnar. Sadece Birgül Ninesi ile paylaştığı bu olaya, yaşlı kadın da çok üzülmüştü. Kasketi eğik Gündoğ'la her konuşmak isteyişinde, annesinin 'Yabancılarla sakın konuşayım deme! Görüsem, duyasam yandın bilmiş ol!' tembihi aklına geldiğinden vazgeçmiş olsa da, biraz daha büyümeden ve yanlış anlaşılırdan korkmadan yanına gidip mutlaka konuşacaktı onunla. Onu sadece kederli yüzü için merak etmiyordu tabi ki, kesik bir damar gibi sakladığı bakışları da herkesten farklıydı. Küçüktü Gülnar ama, diğer çocuklardan daha fazla şeyi fark edebiliyordu. Annesi için de sorun olan buydu zaten.

Nihayet dolmuşa bindiklerinde, dolmuş parası telaşına düşen annesinin, şoförün "Abla çocuğa ücret vercen değil mi? Yok yanlış anlama! Baştan söyleyim, eğer vermiceksen, arkadakine bin." demesine karşılık, "Aman canım sen de! Ne kadarlık canı var ki

bunun! Şuracığa kucağıma oturuverir. Bu zamanda, bu kısıtlı bütçeyle iyi artık! Bir de küçücük kıza para vereyim de, evin yolunu bulamayayım"la kucağına yerleştirmeye çalışmasına ise çoktan alışmıştı Gülnar. Kafasının ikinci kez dolmuşun camına vurması, etraftakilerin "Dikkat etsene biraz be kadın. Çocuğu rahat bırak. Koca kız canım, kucağa sığar mı? Kucağına yerleştirirken, kafasını cama vura vura bir hal oldun. Senin kız da dilsiz mi ne! Gık demiyor. Bırak yavruya eziyeti." demesi de ağrına gitmedi bu yüzden. Gülnar o sırada Birgül Ninesini düşünüyordu. Hafta sonuydu ve Gülnar ona kahvaltıya gidememişti. Genelde hafta sonları annesinden erken kalkar ve ona giderdi. Annesi önceleri kızsa da, sonra sonra kızının bu tuhaflığına da çok kızmaz olmuştu. Nihayet, dolmuş hareket etti. Tabi yol boyu, yanlarında oturan herkesin bakışları istemeseler de, annesinin bacaklarına kayıyordu. Kızını kucağına yerleştirirken, kavuniçi eteğini düzeltmeyi unutan kadının yaşına göre oldukça diri, ten rengi çorapla iyice şehvetlenmiş bacakları açıkta kalmıştı çünkü ve kadın o telaşla bakışları fark etmese de, Gülnar kıpkırmızı kesilmişti utançtan.

Karıştırılan, denenen, seçilemeyen, onlarca gözün kirlettiği beğenilmeyen elbiselerin bulunduğu tezgahların 'buradayım' dediği yere geldiklerinde indiler dolmuştan. Vakit neredeyse öğleden sonra olmuştu ve Gülnar da, annesi de sabahın erkeninde ne yedilerse onunla duruyorlardı. Elbiseleri denerken bayılacak gibi olan Gülnar, imdadına yetişen simit yeme fikrinden, geçen sefer annesinin "Hayır!... Hayır dedim mi hayır! Neymiş o bayılcam, başım dönüyo numaraları? Biraz nefsine hakim ol, bu yaşta nefsine hakim olamazsan, ilerde ben nasıl baş ederim nefsinle. Yemek dediğin evde yenir. Daha iyisini var sen yap çocuklarına." dediğini hatırlayınca vazgeçti. Ellerinde torbalar, yüzleri sapsarı dönüş için dolmuşa yürürlerken sendeleyen Gülnar, annesinin elini tutmuyor olsaydı az kalsın düşecekti. Bir de o yüzden azar işitecekti yoksa. Zaten annesi sokağa çıkar çıkmaz küçücük bir kızmış gibi ilk iş olarak elini tutardı Gülnar'ın. Bu da bazen işe yaramıyor değildi. Nerdeyse olmak üzere olan akşam,

can sıkıntısından elektrikçi, muslukçu, camında "Tual yapılır, resimleriniz anında çerçevelenir" yazısı ile sokakta boy gösteren çerçevecinin camına çöreklenip oturmuştu. Akşamın uğramaktan hoşnut olmadığı dükkanlar da yok değildi elbet. Eski zaman motifli kumaşlar satan, içinde sırrı dökük aynaların asılı durduğu, okuduğu din kitaplarından öğrendiklerine göre her gün artan günahlarının altında ezilen antikacı, en sinir olduğuydu mesela akşamın. Simitçi, berber, manav, kasap, yine camında "Her gün taze tava hamsi bulunur" yazılı beyaz kağıdın, karşıdaki birahaneden çıkan kirli sigaralı soluklar ile karardığı meşhur Beğen Al Büfesi ile çehresini koyultan sokağın da akşamla birlik olduğunu görüp antikacıya tavır koyduğunu söyleyenler inanın konuyu abartmış olmazlar. Gülnar annesine çok susadığını söylediğinde, işte tam bu sahne yaşanıyordu. Sabah ve akşam antikacıyı ağız dolusu çekiştiriyorlardı. Annesi karmakarışık çantadan suyu çıkarana kadar çömelip dinlenmeyi düşünen Gülnar, eve gelene kadar annesinin "Dolmuşta suyu bitirdin ya, ne çabuk susadın hemen. Şimdi suyun sırası değil, az daha dayan. Eve gidince yemek de yeriz, su da içeriz. Şimdi acele edelim. Kadın başımla karanlığa kalmak istemem. Gören ne demez sonra. Bu saatte bu kadın nerden geliyo böyle diye düşündürtmem konu komşuya ben. Hadi yürü." diye söylenmelerini dinlemek zorunda kaldı.

Eve gelen Gülnar'ın yorgunluktan kanlanan gözleri, camda kıza bakan uğurböceğinin yastığa doğru uçtuğunu görmeden kapanıverdi. Ablaları ve abisi evlenip gidince bir odası olmuştu ve şimdi yatağına uzanmış, üstüne çöken günden kurtulmak istercesine uyuyakalmıştı. Odasına ne annesini, ne ablalarını, ne de o ani parlamalarıyla evdeki el işiyle meşgul kadın tenhalığını korkutan abisini sokmuyordu. Genelde içerde bile olsa kapısını kilitli tutuyor, kapıyı açmak için uğraşıldığında da uyuyor, duymuyor numarası yapıyordu. O kadar yorgun olmasına rağmen şimdi yine kapısını kilitlemişti.

Sabaha karşı, odasının kapısı hızlıca vuruldu. Annesi onu uyandırmak için hem kapıya vuruyor, hem sesleniyordu. Sıçrayarak

ve korkarak uyandı Gülnar. Kapıyı açınca, annesinin tokadıyla ve "Bir daha bu kapı kilitlenmeyecek. Bak bu son olsun. Kapıyı söktürürüm, odandan da olursun ona göre."siyle ne olduğunu bilemedi. "Ne oluyor anne ya. Yeter artık ya. Bıktım artık ya." diyebildi sadece, o da sabahtan cesaret aldığındandı. "Ben az biraz aşağı incem. Rafiye Teyzen seslendi. Komşulardan biri ölmüş sanırsam. Bir gidip bakcaz. Herkes gidiyo. Sen evde bekle. Sakın korkma ben hemen gelcem. Korkarsan camdan seslen, sakın aşağı ineyim deme! Ben hemen gelirim ona göre." deyip giden annesinin ardından cama koşan Gülnar, sokaktaki telaşın arasından sanki "Üzülme küçük kız. Zaten adımlarım birbirine karışıyordu görmedin mi?" dendiğini duyar gibi oldu. Önce korktu biraz. Sonra annesini beklemeye başladı. Rafiye Teyze ile gelen annesinin konuşmalarından kimin öldüğünü anladığından hiçbir şey sormadan odasına gidip yine kapısını kilitleyerek yatağa uzandı ve "Keşke onunla bir kerecik konuşsaydım, keşke, keşke. Allah beni korkak olduğum için kahretsin." diyerek hıçkıra hıçkıra ağladı. Uykusundan "Ellerine, ellerine, vurayım da gör. Şu tırnaklarını kökünden kesicem senin! Gerçi tırnak mı bıraktın kemire kemire. Babasız çocuk anca bu kadar olur, baba korkusu bilmiyosun da ondan böyle arsızsın sen, biliyom. Baban ararsa eğer (nah arar) her şeyi söylicem, ben bunu zapt edemiyorum diycem, al kızına sahip çık diycem. Belki ancak o zaman kulaklarını kanlar içinde bırakmaktan vazgeçip akıllanırsın, davunalasıca. Nedir bu senden çektiğim yahu! El içine çıkamaz oldum vallahi! Hele beni veliler toplantısına çağırcaklar, çocuğunuz şöyle yapıyo, böyle yapıyo, pisikolojik sorunları var, dayaktan, gururunu kırmaktan uzak tutun, arkadaş gibi yaklaşın diye bir sürü saçmalık sıralayacaklar diye ödüm kopuyo vallahi. Sanki neymiş şu pisikoloji midir, ne karın ağrısıysa! Arkadaş gibi yaklaşmak da neymiş? Çocuk dediğin çocukluğunu bilecek canım. Kaç çocuk büyüttüm, böyle kepazelik görmedim vallahi!" denerek azarlanıyorum sanarak uyandı. Çoktan sabah olmuştu ama annesi daha uyanmamıştı. Koşarak Birgül Ninesinin evine gitti.

Ayağını Kaldırımla Tamamlayan Adam

"Başka ne işe yarıyorsun ki" diye duyulmadığı sanılan bir konuşma yapıldığı sırada, elektrik direğine sırtını dayayarak dilenen çocuk uyuyordu. Ayağını Kaldırımla Tamamlayan Adam, aklından saat kaç acaba diye geçirdiğinde, camdaydı. Sokakta, arkadaşıyla konuşarak yürüyen kadın "Altıyı çeyrek geçiyor." dedi.

Çocuğu uyandırmamak için tahtaları gıcırdatmadan yürümeye çalışan Ayağını Kaldırımla Tamamlayan Adam (Akta), yanlışlıkla oyuncak yarasaya çarpınca, öten oyuncağın sesine gülerek uyanan kızını kucağına almadan, bahçeye indi. "Bu yaştan sonra sana katlanacağımı sanıyorsan, yanılıyorsun. Çocuk için bile değmez buna." diyerek ilk sigarasından bir fırt çekti. Sardunyaların kuruyan yapraklarını biriktirdiği çuvalı ayağıyla itip gergin parmaklarını açıp kapatarak, kavga eden iki serçeyi ürküttü. Kurutmak için özenle seçtiği ve beyaz keten bir bezin üstünde kurutmaya çalıştığı nefergeleri incitmeden alt üst etti sonra. Üstünü değiştirip dükkânın anahtarlarını almak için odaya çıktığında, karısı hâlâ homurdanıyordu.

"O dükkânı kapat! dedim sana kaç kez. Bağkur maaşından başka para giriyor mu eve, doğru konuş!" dedi. Çıkık elmacık kemiklerinden ötürü çökmüş gözüken yanakları, kendi mazisini anlatan ve nadir de olsa güldüğü vakitler bir çizgiye dönüşen dudaklarını kızınca hep yaptığı gibi büzüp dudak etrafım kırıştırarak sürdürdü konuşmasını.

"Elini vicdanına koy da konuş! Yoksulluktan kurtulurum

belki diye evlendim seninle ama şansa bak. Talih değil kör salih benimki. Ben görmüyor muyum sanıyorsun, dükkâna kaç müşterinin geldiğini? Dükkânı kapatıp manavlık yapsan, hiç olmazsa satamadığın sebze meyvelerle idare eder gideriz fena mı olur yani. Ama sen akşama kadar bir don, bir çorap satacağım diye bekle dur. Bir de kedi besliyorsun utanmadan. Kedine harcadığın para kızına harcadığından fazla. Ben her şeyi anladım... İnsan şanssız doğmaya görsün. Baba evinde ne gördüm de, koca evinde görcem. Eskiler boşuna kocaya gitmek dememişler. Şu saçlarıma düşen aklara bak! Daha kaç yaşındayım ben..." derken ellerini kulak üstüne götürüp şakaklarına düşen akları gösteriyordu.

Bu sırada Akta, kızının aralarındaki asla olmayacak yakınlığı görmek isteyen bir hâlle onlara baktığını görünce, evlendiği kadının ondan hiç geçmeyecek olan mutsuzluğunu düşünüyordu. Karısının, anne dizine yaslanmayan, oturup masallar dinlemeyen biri olduğundan neredeyse artık emindi. İşin kötü yanı kızı da aynı masalsız ve anne dizinin şefkatinden mahrum anlarla ağırlaşan bir çocuklukla büyüyecekti.

"Çocuk varken bari böyle konuşma!" dedi Akta düşüncelerinden sıyrılıp.

"Çocuğunu düşünen babaya bakın hele. Sen kedin kadar bile sevmiyorsun kızını. Çocuk sevgisini bu yaşta tadan adamdan ancak bu beklenir, hadi yalan de!" deyip kocasından kavgayı ağız tadıyla sürdürmek istercesine bir cevap bekledi kadın. Kocasının, eşyanın sessizliğinden ürküp geliyorum diyen ağır bir kavga sabahından kurtulmak için askıdaki ceketine uzanıp telaşla evden kaçmaya niyetlendiğini fark edince, o gittikten sonra rahatlayamayacağını bildiğinden "Sen hep sus bakalım. Konuşsan dilin kopar değil mi? İnsanı sinir et ve öylece yüzüstü bırak git." diyerek kavgaya ikinci bir davetiye çıkarabileceğini sandı. Ama nafile! Akta, cebinden düşen kalemi almak için eğilme ile gitme arası bir halle "Ben dükkâna gidiyorum, akşama görüşürüz." deyiverdi.

"Bari kahvaltı yap öyle git. Ama sahi ya unuttum. Kedin

bekler şimdi."yle merdivenden inen kocasının ardından bakakalan kadın, kızının ağlama sesiyle öfkeyle kapıyı çarpıp içeri girdi. Karısının sinirlenince öfkesini çocuktan çıkaracağını bilmenin yürek ezikliğiyle başı keder eğiği çıktı evden Akta. Birkaç basamaklı merdivenden inerken'e sığmayan "O dükkân olmazsa yaşayamam." cümlesinin, karısının açık pencereden yetiştireceği "İyi ya isabet olur"la afallaması, karşıda evi selamlayan musluğu kuğu başlı hayratla aynı rengin tuzağıydı.

Akta bu kez sudan değil de, musluktan utandı. Kuğu bembeyaz başını eğdi gibi geldi ona. Suya küçük düşen bir bakışla kafasını eğip kapıda uğurlandığı güzel sabahlara da şahit olan kuğu için bir yaz yağmuru, kendi için dağ gölü tenhası diledi.

Evinin penceresinden bile içinin rahatlıkla görülebildiği dükkânına girdiğinde, tezgâhın üstünde onun gelişiyle uykusunu bölen Asortik miyavlayarak gerindi. Geçmişini unutmamak için sıkıca sarıldığı Asortik, ona yadigârdı. Sudan, kuğudan utanılmayan sabahların yadigârı... Kafasını çevirip aynayla göz göze geldiğinde, hep kendi olan bakışlar ve bembeyaz gülüşüyle eski karısı geldi hatırına. Şarkı söylenerek hazırlanan kahvaltılara çağrıldığı sabahlarla yeniden yüzleşmemek için hızla çekildi aynanın karşısından. Temiz hava almasının ona iyi geleceğini düşünüp kapıya doğru yürürken, ayağına takılan bir şeyden ötürü yalpaladı ve yere düştü. Kedisinin etrafında döne döne kalkmasını ister gibi miyavlamasına aldırmadan ayağına takılan şeyin ne olduğuna bakındı anlamsızca. Ertelenen bir dokunuşla asık suratlı sabahtan vazgeçmek istercesine,

"Ne düşünüyorum biliyor musun Asortik, sen de olmasan ne yapardım ben... Biliyorum mutsuzsun. Annen gibi sıcacık evde uyumak senin de hakkın ama ne yapalım yeni hanım seni evde istemiyor. Nazımızı çekecek bir hanımımız yok artık." dedi ve burnunu çekip ıslanan gözlerini silerek, "Sen bana bakma! Eskilere gidince fena oluyorum işte böyle. İnsan iş işten geçince kıymet bilmeyi öğreniyor." dedi. Asortik miyavlayarak başını kaldırıp Akta'ya sokuldu.

"Hadi sen git. Sabah ihtiyacını gör. Gece boyu dükkânda kapalı kalıyorsun zaten. Hadiii... Ben iyiyim endişelenme." derken sıcacık dokundu Asortik'e. Asortik gidince, çayı demlemek için kalkıp küçük dükkânının iç köşesindeki lavabodan çaydanlığa su doldurdu. Hayır bu sefer aynaya bakmayacak, hatıraların, gücünü kendinden alan çığlığını duymayacaktı. Askıda duran havluyu omzuna atıp yüzünü yıkadıktan sonra aynaya bakmak istemediğinden yüzünü kurulamadı.Tezgâhın üstüne eski bir gazete parçası serip bardakları, şekeri, peyniri koydu. Tam Asortik'in kahvaltısını koyacaktı ki dikleşen kuyruğu, yay gibi büktüğü beliyle havlama sesinden önce içeri giren Asortik'e "Hayır Asortik sakın rafa atlama yine." demesiyle, makaraların, külotlu çorapların, çengelli iğne düzinelerinin, saç tokalarının, fırçalarının ve düğme kutusunun yere düşmesi bir oldu. Yerine koyulacak onca şeyi şimdi hiç toplamak istemediğinden ötürü omzunda unuttuğu havluyu yerine koymaya gitti. Giderken de kendiliğinden kuruyan yüze alındığı için Akta'ya şikayetlenen havluyu paylamayı ihmal etmedi. Sonra raftaki Asortik'e "Anlaşıldı" dedi. "Bu seferki şımarıklık değil. Yine bana bir sürü iş çıkardın ama olsun. Ne oldu yine? Havlama sesi senin içindi anlaşıldı. Bu sefer fena korkmuşsun."u ayağının aksayanına katıp dışarı çıktı. Pencerede olduğundan hiç şüphe etmediği karısına hesap vereceğini bile bile köpeğin sahibiyle konuşmaya başladı.

"Günaydın... Nasılsınız?"

"Sağolun. İyiyim... Sizin Asortik Çiço'ma alışmakta zorlanacak desenize. Yakınlarda başka çeşme yok ki Çiço'yu oraya götüreyim de, sizin kız ürkmesin... Ama neyse; zamanla alışırlar birbirlerine herhalde." diye gülerek bakan yalandan sarışın kuaför kadının cilveyle süzülen gözleri hem Akta'nın hem de pencereden onları izleyen karısının dikkatinden kaçmamıştı. (Hem Asortik'in adını nerden öğrenmiş ki? Demek ki bizimle hiç çaktırmadan ilgileniyormuş, ne hoş!)

Sevimli bir yüzü, kısacık boyu ve göbeğini küçülten korsesini sakladığı daracık kotuyla bu kadın, iyi bir komşu olabilir gibi geldi Akta'ya. İçi güzel bir esintiyle dolan Akta;

"Alışırlar alışırlar, endişelenmeyin siz. Gerçi sizinki bayağı iriymiş. Asortik'in korktuğu kadar var yani." deyip akşam evde dinleyeceği dırdırdan ötürü korkudan pencereye yönelen bakışlarını, kuaför kadından gizlemeye çalışarak sürdürdü konuşmasını.

"İndirimden sonra işler iyi gidiyor sanırım... Fönü ucuzlatmanız iyi oldu inanın. Komşuları tanıyamaz olduk sayenizde. Sokağın çehresi değişti vallahi. Bakıyorum, sokağa inerken bile kimse ev kıyafetiyle inmiyor artık, tıpkı eski günlerdeki gibi." diyen Akta'ya:

"Sağolun. Hiç böyle düşünmemiştim. Sabah sabah iyi moral oldu bana. Emeğimi ucuzlatmamın faydası oluyor demek. Ne mutlu bana. İlahi çok yaşayın e mi."yi güzel bir kahkahanın eşliğinde söyledi yalandan sarışın kuaför kadın. Akta akşam olacakları hiç umursamadan, gülünce küçücük kalan gözleri, kırış kırış gözaltlarıyla baktı kadına. Kadın zaten çekineceği bir şey olmadığından olacak ki sohbeti bir türlü bitirmiyordu.

"Aslında ağlanacak halime gülüyorum, bana bakmayın siz. İnanın, çoğu zaman Çiço'nun masrafını bile karşılayamıyorum. Ne olacak bu işin sonu bilmem." dediğinde yine ikisi birden güldüler. Peşi sıra gelen sessizlik halinden memnun değildi nedense. Akta'nın mutluluğunun devamını istercesine kediyi kışkırtıp miyavlattı. Akta Asortik'i kucağına aldı ve sevmeye başladı. Kadın, kedisine sevgisini görünce kendine çok yakın hissettiği Akta'yla sohbete devam etmek için "Sahi, sizin işler ne alemde?" diye sordu. (Sessizlik üzerine düşeni lâyıkıyla yapmış, sohbeti uzatmayı başarmıştı.)

"Benim âlemde bir değişiklik yok" dedi Akta. "Krizden sadece ben etkilenmedim herhalde. Önce de müşteri yoktu, şimdi de yok." deyince, "İlahi, çok yaşayın. Gülmekten karnım ağrıdı inanın. Sizin gibi komşu dostlar başına..." dedi ve " Dur Çiço. Dur dedim sana. Hay inatçı seni, kusuruma bakmayın gitmeliyim. Benimki acıktı. Hadi hoşçakalın, görüşürüz'ü hem köpeğinin hem de sıkan kotunun fermuarını açmaya can atma-

sının telaşıyla aynı solukta söyleyerek uzaklaştı. Kadının ardından ayağını kaldırımsız bırakıp aksayarak dükkâna giren Akta, kaynaya kaynaya suyu nerdeyse bitmiş çaydanlığın yanmak üzere'sine zor yetişti. O telaşla Asortik'in etrafa saçtığı şeyler ayağına takılıp yine yere düştü. Ondan önce dükkana girip raftan kendisine bakan kediyi görünce kızacağı varsa da vazgeçti. Tam o sırada "Hayırdır! Geciktim mi, sen mi erkencisin!"le irkilen Akta, içeri giren sokak berduşu adını taktığı arkadaşına "Yok canım iyi artık. Sen kim gecikmek kim. Ben biraz erkenciyim o kadar." dedi.

Sokak Berduşu (Sobe), "Alışkanlıklardan kurtulmak zor. Üstüme güneş doğdurmadım bu yaşa kadar bilirsin. Kalkınca seni kapıda çok beklememek için simitçiye kadar yürüdüm. Uykuya düşkünlüğünü herkes gibi ben de iyi bilirim." dedi.

"Ne uykusu! O günler geçmişte kaldı artık. Sarılıp yattığın, sıcağına alıştığın birileri varsa, insan geç kalkar." deyip aynaya bakmadan geçen arkadaşının canının sıkkın olduğunu anlayan Sobe, konuyu değiştirmek için "Hayrola! Seninki bu sefer dükkânın altını üstüne getirmiş. Ama bu sefer iyi dağıtmanın hakkını yememişsin yani Asortik." dedi ve rafa uzanıp Asortik'i kucağına alarak "Unutmadan sorayım. Kızıma kızmadın değil mi etrafı dağıttı diye... Dur fazla eğilme, ayağın ağrıyacak gene. Ben toplarım sonra. Hele güzel bir kahvaltı yapalım, gönlümüz şenlensin."i yüzünde bol çizgili bir gülümsemeyle söyledi.

"Aman sen boş ver ayağımı. Zaten hep ağrıyor, gece hiç uyuyamadım. Hem şenlendirecek gönül mü kalmış bende." diyen Akta'ya yarı abanarak sarılan Sobe "Hadi oradan sen de. Sende daha şenlenmemiş ne gönüller duruyor. Kaçın kurasıyız biz be! Öyle hemen pes etmek yok." deyip silkeleyerek, küçük adama moral vermeye çalıştı.

Omzundaki eli boşluğa bırakarak "Boşveeer!... Sen bana bakma... Ortalığı toplama işini kahvaltıdan sonraya bırakmasak iyi olur, bir gelen olur. Eğer istemiyorsan sen otur, ben hallederim. Hem belki kafamı dağıtmış olurum." dedi Akta. Sonra askı-

da duran ama satılık olmayan kravatlara ilişen gözüne eşlik eden "Bazen ne düşünüyorum biliyor musun? Yeniden evlenmekle iyi etmedim ben"i eğilmiş bir halde söyledi Akta. Kendini yerden almaya çalışan Akta'nın dediklerini, kendine söyleniyor sanan saç fırçasındaki hayreti fark edince de gülmeden edemedi tabi ki. "İhtiyarlayıp kendi işlerimi göremem, senin gibi her zaman boş evi gözetler, sıcak bir yemeğe hasret kalırım diye korkudan evlendim. Sana bakıyorum da Sobe, senin hiç olmazsa anılarla savrulacak zamanların var. Ama ben anılarımı bile rahat bırakmadım..." diyen Akta'ya "Yahu! Bırak etraf toplamayı. Sanki dükkâna çok gelen var da, sabahın köründe gelen olacak... Beni düşün umudunu yitirme. Benim gibi olsan ne yapardın? Sen gençliğini, çocukluğunu yaşadın, umut etmeyi biliyorsun ya, ondan böyle küçük şeyleri büyütüyorsun. Ben geçmişte hangi kapıyı aralasam, yeniden sokaklar. Bak bana, geçmiş diye en fazla düne kadar giderim o kadar. Sen de böyle yap. Yoksa, her gün yeniden yıkım." deyip sustu Sobe. Ama içi rahat etmedi. "Bak çay nasıl mis gibi kokuyor, otur şöyle de pazar sabahını kutlayalım... Baak, baak şu simitlerin gevrekliğine bak. Tıpkı sokaklarda yaşarken camdan seyrettiklerim kadar güzel görünüyorlar. Hemen yiyelim hadi. Oooh, harika peynir de almışsın. Hadi, hadi" deyip Akta'yı iteleyerek kahvaltıya oturttu. Bölünen simitten düşen susamlara koşan Asortik'e, kopardığı bir parça simitin içine peynir sıkıştırıp verdi.

Gölgelenen kapıya bakıp "Bir sen eksiktin Bolkese. Gel gel. Kahvaltı ettin mi?" diyen Sobe, (Buna da şaka yapmaya gelmiyor. Hemen bozuluyor.) Akta'yla Bolkese'nin ahbaplığını oldu olası kabullenemezdi. Bolkese biraz bozuk, az da asık suratla kafasını kaldırmadan "Ettim. Siz keyfinize bakın. N'aber, iyi misiniz?" dedi.

"İyiyiz desek, yeri yok. Fena değiliz. Bir ederini yakalarsak ne âlâ." diyen Akta'ya "Amma konuştun bee; anladıysam ne olayım." diyen Bolkese'nin cümlesi yarıda kesilmenin telaşını yaşarken, "Tabi anlamazsın oğlum. Sen herkesi kendin gibi

cahil mi sanıyorsun. O tebeşir tozu, ben de sokak tozu yutmuş adamlarız. Cins horoz yumurtada öter durumları yani." diyen Sobe'ye, karşılık vermese de, bozulduğunu gizleyemedi Bolkese.

Akta "Hayırdır! Bugün sen de erkencisin benim gibi. Bir sorun yok ya?"

Bolkese "Yok canım ne olacak? Yaşlanınca, evde daha bir tad kalmıyor, her gün daha bir erken atıyorum kendimi sokağa. Çalışmaya alışmışız bir kere." deyince evden kovuyorlar demiyor da'yı gülme ile homurdanma arasına sıkıştırıveren Sobe'ye sus artık'la bakan Akta,

"Tamam. Otur da sana bir çay doldurayım. Ben de doydum zaten." dedi ve çay doldurmaya giderkeni de irkilten kadının sesini duydu.

"Günaydın."

İçerdekilerin şaşkınlığı yerini çıt-yokluğa bırakmışken, bu duruma alışmaya çalışan dükkân, kadın sesiyle hayırdır böyle sabah sabah'lığı alnının dar çizgilerine dolduran Akta'nın, dağınıklıkta gezdirdiği bakışlarıyla göz göze geldi.

"Günaydın..."

"Buyrun, ne istemiştiniz?" diyen Akta, dükkânı açtı açalı, pazarın böyle erkeninde, hem de bir kadın müşteri ile karşılaşmanın verdiği şaşkınlığı daha üzerinden atamamıştı ki, kadının "Krem renkli bir çamaşır alıcam da..." demesiyle ne olduğunu hepten bilemedi. Bir de kadının altına astar giymediği beyaz elbisesinden sırıtan külotuna bakakalan Sobe ve Bolkese'yi görünce, telaşla kendini ne yapacağını bilemez halde bulup elindeki çay dolu bardağı kadına uzatıverdi birden. "Buyrun bir çay için. Ben istediğinizi çıkarana kadar, ayakta kalmayın. Buyrun oturun." diyerek tabureyi işaret etti.

Kadın "Hayır sağolun. Çok acelem var, uzun sürmez değil mi?" dedi.

Akta "Yooo, uzun sürmez. Hemen çıkarıyorum." deyiveren dudakları gibi gözlerinin de, onun rafa yetişmesine yardımcı

olmak için tahta merdiveni aradığını fark edince, birden rahatladı nedense. Kapının arkasındaki merdiveni almak için makaralara, taraklara, düğmelere yani bilcümle dağınıklığa topal bacağına rağmen nasıl basıp düşmeden yürüyebildiğine hayretle bakan kadının bir de gözleriyle karşılaşmamak için başını öne eğdi Akta da, heyecandan düşüp bayılıvermekten kurtuldu. Kadının, bacaklarına göz kesilen iki eski kulağı kesik Sobe ve Bolkese'den yardımlarını esirgemek istemeyen güneş de, üzerine düşeni yapmak istercesine saklandığı ağacın arkasından çıkarak ortalığı ışıldatmayı ihmal etmedi bu arada.

Sobe, gözlerini kadının bedeninden ayırmazsa ayıp olur'la, Akta'ya yardım etme fikri arasında oturduğu yerden kalkıp rafa doğru yürüdü ve kadına bakmadan "Kaç numara olacak demiştiniz?" diye kibarca sordu.

Kadının cevap vermesine yetişemeyen andan önce Akta "2 numara hanfendiye tam gelir. Bak orda, siyah torbanın yanındaki kutuda. Yok yok sen bırak ben merdiveni alıp gelicem. Hemen çıkartırım." dedi.

Kadın parayı ödeyip çıkınca "Kocadınız gitti, hâlâ bir kadın gördünüz mü herşeyi unutuyosunuz. Öyle inek gibi bakılır mı?" diyen Akta'ya;

"Oooo, işleri ilerletmişsin doğrusu. Üç yaşlı keçi için ne güzel bir sabah oldu be. Gözümüz bayram etti. Güneş de yardımını esirgemedi gene. Abicim bu yaşa geldim, böyle güzel bacaklar görmedim. Sabah don almaya gelen müşterilerin vardı da niye bize hiç söylemedin, seni hınzır." diyen Bolkese'ye,

"Saçmalama. Böyle bir şey ilk oluyor desem inanmazsınız şimdi nasılsa. Bırakın onu bunu da, etrafın dağınıklığından girdiğim yerin dibinden çıkarın beni. Görmediniz mi, kadın makaralardan, düğmelerden kaçarken daha bir aksayan bacağıma gülmemek için kendini zor tuttu. Hep senin yüzünden oldu Sobe. Rezil ettiğin yetmiyormuş gibi yardıma gelmek için kadının bacaklarından ayıramadığın gözlerin yüzünden on saat bekledin."

Sobe "Anca kendime geldim abicim. Ne o öyle sabah sabah. Alışık mıyım ben böyle sabahlara. Sen pazar sabahı o güzelim bacaklarla dükkâna gel, yetmezmiş gibi bir de don al. Yok abicim böyle bir şey ya... Hem sevineceğin yerde, kızıyorsun. Yardım etmek aklıma gelmeyebilirdi. Bak, senin filozofun Bolkese'nin aklına bile gelmedi. O sırada o, güneşle işbirliği eden dakikalarla cilveleşiyordu. Eee, eski kulağı kesiklerden başka ne beklenir. Üzümcünün gözü omcada hesabı." dedi.

Bolkese "Neyin nesi anlamadım. Bizim mahalleden değildi, değil mi?" diyerek, Sobe'nin dediklerini umursamaz göründü.

Akta "Sanmam ama kadının yüzüne bakamadım ki telaştan."

Sobe "Telaştan bakmamışmış. Kadına bakarken, kaç kez yakaladım seni abicim. Seninki yemem diyen sofra kurutmuş, oturmam diyen minder çürütmüş hesabı oldu yani. Sana yardım etmedim, kadına doyasıya bakamadın diye tafrandan geçilmiyor baksana. Seni eski kulağı kesik 2 seni." diyerek Akta'nın sırtına tüm ayasıyla bir tokat attı.

Akta "Elinde amma ağır be Sobe, bırak özlü sözlerle gırgır geçmeyi de şu kahvaltıyı kaldıralım önce... Bolkese sen de Asortik'e bir bak. Kayboldu gene ortadan. Hadi davranalım, sonra içeriz sigalarımızı." dedi.

Etraf toparlamaları bitince Sobe ile sigara içmek için kapı önüne çıktıklarında Bolkese'nin kucağından Akta'ya bakıp miyavlayan Asortik'in suç işlediği gözlerinden belliydi.

Akta "Anladım... Kendini aklamak için miyavlamana hiç gerek yok. Yine Nazmiye Hanımların mutfağına gittin değil mi? Nazmiye Hanım yine bağırıyordu değil mi?"

Bolkese "Yok bağırmıyordu. Oralarda gezinirken, sokağa fırlayan kediden önce dökülen bir tas sıcak suyu görünce, söze hâcet kalmıyor." dedi gülerek.

Akta "Yandık desene, az sonra Nazmiye Hanım gelir. Zaten evdekiyle araları iyi değil. Demek evdekine çok fena kızmış ki Asortik'e sıcak su döktü. Geçenlerde, benim cam güzelini evini

dikizlerken görmüş. Sahi anlatmadım değil mi?" diyen Akta'ya 'yok anlatmadın ama anlatıp kendini de yorma'nın lafı ağzında kaldı. Akta "Akşama kadar oturup kim ne yapıyor, kim kime gidiyor dikizlemekten başka işi yok bizimkinin bilirsiniz. Nazmiye Hanım da bunu dikiz de yakalayınca 'evin, çocuğun işlerini ne zaman yapıp camın önüne kuruluyosun anlamadım. Şu mahallede olan, ama senin haberin olmayan bir halt varsa, burnumu deldirir ayı gibi gezerim' deyince film kopmuş tabi"yi çoktan söylemişti bile.

Ardından hayrete çelme takan bir bakışla Akta'ya dönüp "Sahi ya! Tüm gün o camın önünde, sokağı, özellikle de dükkânı dikizlemek nasıl bir duygu acaba!" diyen, o, lafı ağzında kalandı.

Sonra Bolkese "Don almaya gelen kadının hesabını nasıl vericen düşünsen iyi edersin." dedi.

"Sahi ya, senin nefergeler ne alemde? Rakı yanı tavına geldilerse affetmeyiz, beraber bir akşam sefası yaparız değil mi?" diyen Sobe'ye "Yaparız tabi. Salı günü uygunsunuz değil mi? Dükkânda buluşup kafaları biraz hoşlasak fena olmaz hani." dedi.

Sobe "Şimdiden salı günü işim var mı diye sorduğun adama bak. Nerden bileyim. En fazla düne kadar gider en uzak yarını planlarım bilirsin. Zaten Bolkese'de işim çıksın diye içinden dua ediyor, baksana. Karganın gecesi, baykuşa gündür." dedi Bolkese'ye epeydir sataşmadığını düşünerek.

Bolkese "Öf, gene başlama." deyip çıktı. (Adamın canını sıkmakta üstüne yok. Ben biraz kahveye geçeyim bari.)

"Şu Bolkese'yi sevemedin gitti be Sobe. Senin bu üçüncü kişi kompleksin koca adam oldun hâlâ geçmedi. Sevdiklerini paylaşmayı bu yaştan sonra sana ben öğretecek değilim ya!" diyen Akta lavaboda bardakları yıkayadururken, kasabın başı örtülü karısıyla namazı, orucu konuşurken, Yanyatan Necmi'nin oruç tutmadığı halde orucum numarası yapan karısının bakkala gittiğini gören Akta'nın karısı, "Şuna bak, şuna. Bakkala giderken bile

giyinişine bak. Sanki gazinoya eğlenceye gidiyor, mübarek. Kız bazen ne düşünüyorum biliyor musun? Bu kadının bakkalda gözü var. Şu yeni açılan kuaför fönü ucuzlattı ya! senin ki kuaförden çıkmıyor. İnan Allah'a ben bir kez olsun gitmedim daha. Bakkal bekâr, gencecik, daha ellenmemiş delikanlı. Yanyatan Necmi onun yanında koca eşek gibi, başı önde toprağı kollasın dursun. Karıya da yetemiyordur varsan baksan. Karı da, eli işte gözü oynaşta. Baksana hâlâ artist gibi. Şu bakkala hiç yoksa günde üç kere inilir mi ayol'u söylemişti ama, kasabın karısı "Kız ne biçim konuşuyosun, günah almakta üstüne yok. Gerçi benim de gözümden kaçmıyor halleri ama yine de boşver. Böyle konuşup dedikodu yapmak, bize yakışmaz. Senin kız uyandı herhalde mızıldamaya başladı. Hadi sen kıza bak, ben de yavaş yavaş kalkayım'ı söylemek için sıranın kendine gelmesini bekliyordu.

Vakit iyice geç olmuştu. Asortik de uyuyunca, eve gitme zamanının geldiğini düşünen Akta, kedisinin tuvalet yaptığı kabı temizleyip yerine koydu ve dükkanı kilitleyip eve gitti. Eve geldiğinde kızı, akşam uykusundaydı. Bahçedeki nefergeleri topladı ilk iş olarak. Salıya hazır olsun diye şimdiden torbaya koydu ve sabah dükkâna götürmek için torbayı anahtara bağladı. Yoksa unutuyordu. Odaya girdiğinde karısının cümle dolu ağzını fark edince arka odaya yönelirken "Yorgunum biraz uzanıcam." dediyse de, karısının "Sabah erkenden müşterilerin başladılar gelmeye, yorgun olursun tabi. O kadın sabah sabah ne almaya geldi öyle. Bizim mahalleden değil sanırım. Zaten mahallede garip kadınlar çoğaldı. Şu sarışın kuaför de gıcığıma gidiyor. Bir gün paylıycam ama bakalım ne gün. Unutmadan o kadın neden gelmişti? Ne aldı?" demesine cevap vermek zorunda kaldı.

"Hiç. Hiçbir şey almadı. Adres sormak için gelmiş, buranın yabancısıymış da."

"Allah Allah, sabahın köründe adres mi sorulur. Madem erkenden yollara düşüyorsun bari adresi doğru al değil mi?"

"Amma uzattın konuyu. Sıradan bir şeyi bile ne kadar bü-

yütüyorsun. Kuaförü de ne zaman konu edeceksin diye bekliyordum, beni hiç şaşırtmadın doğrusu. Kızım iyi mi? Sabah çıkarken öksürüyordu, ateşlenmedi değil mi?"

"Yok ateşlenmedi. Merak eden babaya bak. Gün boyu eve uğramıyor ama ateşini merak ediyor."

"Gene başlama Allah aşkına. Ben biraz kahveye ineyim."

"Geç bile kaldın. Hem yorgunum diyo, hem kahveye iniyo. Eve uğramana bile şaşmalı. Ben de biraz komşuya geçeyim bari. Çocuk ağlarsa komşudan duyulur nasılsa." deyince, Akta evden kahveye gidiyor gibi çıkıp, sokağın köşesinde karısının komşuya geçtiğini söyleyen karanlığı bekledi ve eve döndü. Kızı uyuyordu. Yanına uzanıp kendine benzetilen kızını seyrederek uykuya daldı. Ertesi gün Sobe hiç yanına uğramadı. Bu duruma şaştı Akta. Hiç yaptığı iş değildi. Salı sabahı Sobe'nin telefonuyla uyandığında çok erkendi. Sobe, bugün babasının onuncu ölüm yıldönümü olduğu için mezarını ziyaret edeceğini, akşama da kardeşleriyle toplanacakları için muhabbete gelemeyeceğini söyleyince,

Akta "Sen vefalı bir insansın Sobe. Seni bu yüzden de çok seviyorum." deyip kapattı telefonu.

Akşama Bolkese ile nefergeler ve beyaz peynir dostluğuyla rakılarını içerlerken Bolkese "Senin sokak berduşun ortalarda görünmüyor? Gelecek olsa çoktan damlardı. Sakın bana alınmış olmasın." dedi.

"Bilirsin onun alınganlığı yoktur. O an bozulur sonra o değil gibi unutuverir. Bu sevdiğim diğer bir yönü, ama asıl onda sevdiğim şey vefasıdır." diyen Akta'ya,

"Hayırdır durup dururken bu vefa konusu da nerden çıktı."dedi Bolkese.

"Sabah erkenden aradı beni. Babasının mezarına gidecekmiş."

"Sahi ya! Tam babaydı manav Nuri Amca, toprağı bol olsun. Onca çocuğuna, mahallelinin, karısının onca sözüne rağmen bizim güneşi üstüne doğdurmamakla övünen sokak berduşunu sokaklardan, köprü altlarından ve tinerden çekip alması, evlat bilip dükkânın içinde ona bir oda yapması, göze-

tip kayırması... Bırak da mezarına gitsin yani. Bunun vefa ile ne alakası var?" diyen Bolkese'ye kızarak

"Onca yıl geçmesine rağmen mezara gitmeyi bir gün bile aksatmadı. Hasta yatağından kalkıp mezara gittiğinde biz bile kızmıştık hatırlasana! Ya Nuri Amca'nın karısını sırtında doktora götürmesi? Haylaz küçük oğlanı, öz kardeşi belleyip onun işlediği bir suç yüzünden, sırf çocuğun geleceği mahvolmasın diye hapis yatması, hâlâ hiç azalmayan hayata bağlılığı, neşesi, sabrı, ölen karısına sadakatinden ötürü genç yaşta dul kaldığı halde evlenmemesi de bir yana, o hep şaşırmış gibi bakışı var ya..." diye konuşmasını sürdüren Akta'yı

"Tamam tamam! başlama gene. Ne zaman içsek ve Sobe konusu açılsa böyle yapıyorsun. Bak yine gözlerin doldu... Şu meret de ne iyi gitti akşam akşam bee'yle kaldırdığı rakı kadehiyle susturdu. Sonra nefergelere uzanıp "Nefergeler de tam tavında yani. Sen bu işi biliyorsun abicim. Gel de içmeden dur'u keyiflendirirken, Akta baktı Bolkese içince düşen çenesinin esiri olacak,

"Mevsim sonbahar, ay koca bulamamış karanlık yüzlü bir kadınken, bir kır parkın da, terkedilmiş bir çardakta cibinlikte uyumak ve bütün sırları açıklamaktan korkarak, müşterisiz bir kahveci kadar çaya dair bir sarhoşluk istiyorum. Hadi konuşmayalım mı?" dedi.

Göz Eskisi Bir Güne Mektup I

Lorin'ime

Çocuğu uyuyunca, suyun oyununa gelen bir anne değilsin, bilmezsin tabiî.

Yalnızca duayla bölünen uykular için bil ki, her uykuda bir toprak kokusu, aydınlık sırtlı bir ağaç gizli değil.

Rüyaların tesadüfünden sakınanı anla isterdim, dalga sesleriyle etekleri açılan deniz kızının telâşını. "Yok böyle olmayacak" deyip uyandığını sandığı bir rüyanın ardından, uyuyan çocuğunun soluk yüzüyle karşılaşınca, kalbini dinleyen biriyim ben. Böyle başlayan yeni günün sabahından ne medet umulur, söyle bana!

Yanında horlama sesinle uyanıp "Yastığını düzelt ne olur, biraz da ben uyuyayım." dediğim yalan değil. Suda, alnındaki yara izini örtmek için elleriyle yüzünü kapamış kadını da tanımıyorum. Olsun deme! yoruldum. Rüyalarıma girebilmen için, ıslak yastıkları tecrübe etmelisin.

Bilirsin ben hiçbir şey yapamazsam hani uykum gelmediği zamanlar, çıplak ağaçlara dolanan sarmaşıkların köklerini bulup çıkartmakla uğraşırım, gözlerim kapalı. Duvardaki göz eskisi bir çivi yarası, kocaman bir kuru ağaç gövdesine dolanarak ağacı kendine benzettiğini sandığı için böbürlenen sarmaşıklara kızarken, ben, babasını sigara kokusundan tanıyan bir çocuk olmak isterim hep.

Duşta kızımın ağlama sesini taklit edip beni banyodan köpükle çıkaran suya kandığımı, artık sana yazmayacağım, emin ol! Eğer sarmaşıklar söylerse, hâlâ onları duyabildiğine inanmak istediğimden onlara kızmam, inan!

Kızımın yüzündeki tebessüm, ardına bakılmadan dönülen köşelerin sancısını hiç öğrenmeyecek, göreceksin.

Birbirimizi kandırmasak iyi olur. Abdülcenap yalancıdan başkası değildir. "Bu akşam görürsem muhakkak konuşacağım" dersem kızma. Bu şart oldu. Ne demek her akşam boza satarken bizim sokağı ürkütmek! bunun hesabını soracağım ona.

Hava bulutlu olmayacakmış, kendini kaderine kaptıran bir kadın söyledi. Herkesi bir rüyadan çıkarırmışım gibi olunca korktuğumu sanma, ben alıştım. Zayıf ve dalgın bir sıhhatteysen, dostlarını ihmal ettiğini umursamadığın muhakkak, ne mutlu sana!

Seni dinlemem için, düğmelerimi boşuna asılma. Vapur düdüklerini kışkırtmadan anlatabildiğin bir şey varsa, herşeyi hâlâ eskisi gibi sandığın içindir. Aydınlığın rüyasını gördüğün günün sıcaklığından, sebepsiz gülmelerimi ayıpladığını inkâr edip durma boşuna. Çok içtiğim sigaraya rağmen öksürük nöbetine kapılmadan gülebilmemi kızım seviyor ya, yeter bana.

Herkese benzeyebilmek ve dışlanmamak için, meziyetlerimden mahrumluğumun tek mesûlü sen değilsin ama bunu asla öğrenemeyeceksin.

Sessiz telefonları senin açtığını bilmiyorum sanma. Nefes alışını telefonda duysam bile tanırım, unutma. "Gene rüyamda güneşi gördüm" deme, artık inanmam. Ürpermelerin zevkini tattığım gece, çok örümcek öldürmüştük hatırladın mı? Duyduğum suçluluktan ötürü ensemde toplanan örümcek ağlarından kurtulabilsem, başım böyle ağrımazdı biliyorsun.

Yanımda kalmanı, sırf insandan uzak kaldıkça sessizleşen kaplumbağan kendini insana alıştırmayı öğrensin diye istedim, bunu daha önce de yazmıştım. Ama yine de akşamdan sızan korkuya kapılan aynalar, anlattığım hikâyelere kanmıyorlar,

seni istiyorlar durmadan. Gittiğine gönül koyan sükûneti hiçe saysam, seni sevmem geçer sanırdım. Yalan söylemeden kabullendiğin hiçbir şey yok artık, öyle mi? Hele serçeleri çakıl taşlarıyla ürküttüğünü yazmana ne demeli?

Gözlerim kalbini uçurmayı dileyen bir çocuğa ne zaman özendi biliyor musun? Onu da söylemem. Çünkü sen, annelerin komşudan dönmesinin beklendiği sokakları görmezden geleli çok oldu...

Geçenlerde serçenin ötüşüne mektup yazan biriyle konuştuk biraz. Tren bir ışık demetine girmeden önceydi sanırım. Çocuklar şehirde güvercinleri ürkütüyorlarmış nicedir, o dedi. Erken doğan çocuk, dünyanın ısrarını görmezden gelemezmiş desem inanmazsın şimdi!

Gözlerinde bir masalın devamını gördüğüm kızımın bir sırrı saklayan hâli, nereye gitsem ardımdan gelenleri söyledi bana. Bakışlarım rastgele bir köşeyi ürkütse bile korkuyorum. Aklından hep geçen "sen korkağın tekisin zaten" cümlesini şaşırtmayan cümleler kurduğum için çaresizlikten böyle şeyler yazıyorum, nihayet sana ve kendime samimiyim sanma! Ben hep böyleydim. Mektubun curetine sığınıp sana bu kadar açık her şeyi söyleyebiliyorum desem ne fark eder ki? Boşluğu tutamayan elimi ve vakte sığmayan perdeleri hâlâ hiç açmadım...

İşte yine kızım uyumadı. Bir harfe saklanmış uykuya dokunmayı denemediğini bildiğimden, yanakta kuruyan bir gözyaşını tarif etmeyeceğim, korkma. Rüzgârın kokusuna çarpıp dönen bir kelebek, artık sana ne anlatabilir?

Göz Eskisi Bir Güne Mektup II

-Filiz ablam iyi ki var'a

Ben ile kurulmuş cümleler kurmaktan geçmişini hatırlatırlar diye korkuyorsun, saklama. Ellerindeki akşamdan kalanı koklayarak, sabahtan yine de bir şeyler beklerken, dalgınlığa alışık gözlerini kırpmanı sevdiğimi sana hep söylemek istedim. Yalan dolu düşlerle uyuyanlar, düşün sağladığı kolaylığı bitirip uyanırlarsa ayrılmamız gerek demene ne demeli?

Islak havluyu paylamayı adet edinip hiçbir şey düşünmemek için eline aldığın aynada yüzünü seyrederken, kaşlarının seyrekliğini hesaba katmadan, cımbızı alıp kopardığın her tüyün açtığı yarayı aynanın gözünden neden kaçırıyorsun ki! Otuz üç yıldır makas vurmadığın tırnaklarına, dün gece, iki tane üçten korktuğunu, her on yılın biriktirdiklerini anlattığını mutlaka öğrenirim. Nasıl mı? İşte bunu sakın sorma. Tek sen değilsin sözü yok sandıklarımızla konuşabilen unutma.

Sen ki kapı açık uyumaktan korkan! Her yüzde bir ölünün suretini gösteren akşama, adımlarını tanıyan toprağı anlatıp duran! Bu fırtınada bile nefsindeki felci ayartmadan, o mezara gitmeyi bu sabah da ihmâl etmeyeceğini, devrilen bir cümleyi selametle karşılamayı bilmeyenlerin anlayacağını sanıyorsan, yanılıyorsun. Kötü sevilmelerinin ertesi olduğunu, kanat çırpan güvercinler boşuna paylanmasınlar diye gürültü çıkararak yürümenden anladım. Herkese ağlayan mendillerin başı için söy-

lüyorum. İnan ne olur! Yoksa memeleri öpülmekten usanmış diğer arkadaşlarının da anlayacağı yok bizi. Bak bana! Otuz iki yılımı, her gece yorganın ayakucunu bir- iki-üç diye havaya kaldırıp son havayı da yorgana hapsederek uyuduğumu -sen hariç- kimseye söyleyemiyorum. Erken yatmaktan yine korkuyorum. Al sana bir sır daha.

Ayrıca, şehvetli bakışların demir parmaklıklı penceresinden size bakan yüzlerin erkekliğine karşı, perde, mahremi haykırsa ne olur ki! Perdeyi kim işitir. Ama ben öyle miyim ya! Hâlâ yırtık çoraplı babaların özlendiği anları kolluyorum bilesin. Babalı evlerin perdeli övüncünü hangimiz bilmez. Işıkta neden sevişemediğime gelince: Işık karanlıkta görmeyi bilene yakışır. Ben kimim ki karanlığı bilicem.

Yürüyüşündeki çalımı görmezden geldim bu sabah da. Saatlerin söylediğini sırf geçen zaman sayma olur mu?

Saatler ölenlerin ardından dağıtılanları gösterirkendi sanırım! Sen en sevdiğin bağrın karda üşüdüğünü düşünüp ağlamıştın. Yanımdaydın, hatırlayamıyorum deme şimdi! Ateşi, gürlediğine tanık olduğun an söndürseydin, o mezar taşı senin bildiğin isimde ısrar etmeyecekti'yi sana nedense söylemek istiyorum. Belki sen her söylememde bu denli üzülmesen!... Tamam kendini suçlama hemen, her şey bizim elimizde değil ki? Sen bana bakma. Nedense insanların yaralarını görüp yüzlerine vurmaktan vazgeçmeyeceğim. Ne yapayım ben böyleyim işte. İnsanları keşkelere mecbur bırakmak bana iğrenç bir haz veriyor. Dedim ya; ben karanlığı bilmeyi henüz öğrenmedim.

Sabrı bahtsız göstermekten çekinmeyen ellerinin öfkesi, bedeninin hep, hâlâ hoyratça sevilmesinden ötürü, kabul! Ama yüzüne düşen perçem için yeni rüzgarlar da var, bilmelisin... Benden uzak olmayı istemene, gelmememi söylemene itirazım var, o gün yüzüne diyemedimdi!

Haydi git o zaman. Seni destekleyen başka güneş bulamayacağını öğrenirsin belki. Sıkılı bir yumrukla yüz sürdüğün, her gün ayrı bir erkeği mecburlayan yatakların sana temiz çarşaf-

ları söylemesine alışıksın sen. Acı istiyorum senin için nedense. Acı.

Sabrı öğreten duayı sakın tekrarlama ben senin değilken. Yatırlı tepeler hesap sorar sana, demedi deme.

Kıpkırmızı kesilmiş bir teneke sobanın ardında uykusunu kıskandığın kedi bile senin kadar cennetini öldürmüş sayısız el tarafından sevilmemiştir'i sana söyleyen fotoğraflara bakmaktan da vazgeç artık. Buğulu cam arkasını peydahlayan, seni hiçe sayan hayatın hâlâ sana söyleyecekleri olduğunu, benimle seversen beni, beraber neden öğrenmeyelim?

Yaralarını kolay telaşlanan mevsimlere açtıysan, suskunken kendini yalnız sandığın içindi, biliyordum. Sadece ardını saklamayı beceren kapılara inat, bakire kadar ürkek odanı, kapısı çalınmadan girilen gülümsemelere sen mecbur etmedin. Her şeye rağmen yani tüm öfkeme, intikam, üzme isteğime rağmen yaşadıklarının senin tuzağın olmadığını söylemek zorundayım. Kundaklara sararak sakladığın çocukluk giysilerin, el içine çıkmayı ar eden sabahlardan bu denli ürküyorsa, bu senin kabahatin değil. Bunu anla artık.

Bu benim yaşadığım hayat mı diyorsun. Evet haklısın belki. Jüponlu pencere ardı seyirliğiyle başlayan günler için kim hayat diyebilir ki! Çocukluk fotoğraflarında başı hep öne eğik duranın elleri bedeninde acımasızca dolaşmasaydı, birden genç bir kız oluvermeseydin böyle ve sokak bu denli merak etmeseydi her şeyi, neyse saçmaladığımı biliyorum. Bana anlattıklarını böyle ulu orta yazmamalıyım farkındayım. Ama öfkem içime sığmıyor. Taşrayı bilirim de ondan. Birinin yarası nasıl kanatılır, nasıl ev ev dolaşır tüm saklananlar iyi bilirim. Bende taşralıyım unutma. Sen bu hayatı seçmeye mecbur bırakıldın, kendini suçlayıp durma!

Yastığına biriktirdiklerin başının en mahreminde uyurken, akşamın getirdiği babaları beklediğini de diğerleri gibi kimseye söylemeyeceğim rahat ol.

Eve sarhoş döneni daima hazır bekleyen annenin, hep tek

katlı evlerde oturmak istemesi pencereden kolay kaçmalara mecburken, mutfak çekmecesindeki bıçağı arayan bir ses duyarak sıçradığın rüyaları, hayra yormayı bilmeden büyüdüğün bilinmesin isterdin. Bilinmeyecek endişelenme. Uyurken sımsıkı kapadığın bacaklarının, gün boyu ağrıdığını da yalnız benimle paylaşmıştın hatırlasana. Ama ben senin sırlarına, yaşadıklarına bu kadar özenliyken, ensemi kollayan yağmuru yardıma çağırdım dediğimde gülmene çok içerledim, söylemek isterim. Hani alay etmek yoktu. Sana sadece konuşmak için geldiğimi, ellerimi vücudunda gezdirmeyip sakladığımı, bu yüzden ödediğim paranın boşa gittiğini yüzüme vurup durmandan da bıktım. Eğer soğuğumu avuç içlerimde saklarsam, bedenlerimiz de üşümez hatıralardan. Hem ne var bunda? Mezar taşlarıyla dost olduğumu da sana söylediğime pişman ediyorsun beni bazen.

'Saçlarımı örmediğim gün, bir fitnenin tuzağında gibiyim' dediğinde, bana söylemediğin hiçbir sırrın kalmadı sanmakla ne kadar yanılmışım. Yüzünün beni sakladığı yarıdaki hadiselerden hâlâ haberdar değilim'in farkında olmadığımı mı sanıyorsun? Ben senden bu kadar emin değilken senden şüpheler işiteceğim bir zamanı kollamam seni hayrete düşürmez sanırım.

İsminle muhabbete başlamaya cüret ettiğim gün, kaderi inkâr etmemeyi seni tanıyınca öğrendiğimi söylediğimde, şaşırıp kalmıştın. Ama o birlikte geçirdiğimiz ilk gece, ninenin banyodan çıkınca kırk tane ördüğü ve hep örük gördüğüm saçlarındaki düğümleri sen uyurken tek tek çözdüğümü bilmesen daha iyi olur. Benden sonra yatağını paylaştığın diğer sana mecburlarına da sakın saçlarını kimin çözdüğünü sorma. Sana ne zaman öfke peydahlansa saçlarının sihri bozuluyor biliyor musun?

Saçlarını tek tek hem de sen uyurken çözdüğüm o geceden sonra düşlerim, kuyuya düşen ve saçlarının yardımıyla boğulmaktan kurtardığım amcamın benlerinin endamıyla süslendi.

Ben senin neyinim, soruyorum sana? Bu benim hakkım. Ar-

tık gitmelisin diyorsun. Nereye? Uzağın! Yok yok uzağın olmaz. Tamam tamam. Bak yine saçlarının sihri bozuldu. Kızma, tamam dedik ya! O zaman sana getirdiğim muştular için bana söz ver, hangi misal sana kâfi geliyorsa, ki sen bunu bana kim bilir kaç kez söyledin, ben yokken suyu gürültüyle akıt ki, su benim yokluğumu sana bildirmesin. Tabi hâlâ benim senin için kıymetim varsa!

(Haa, unutmadan! Seninle bir istikbâle niyet ettiğimi sana yazsam, senin bir imkansızını daha duyacağımı biliyorum. Bunu sana asla yazamayacak ve hep ikimiz için bir istikbâle yine de hevesli olacağım.)

Göz Eskisi Bir Güne Mektup III

-İyanım'a

Duvarın usulcasına sığınan ve 'Kargalar gruplar halinde, ama kartallar yalnız uçar' yazısının görkeminden utanan 'iyilik edeni öldürün'ü takvim yaprağından değil, bir parkın duvarından okuduğumuzu, sırf kavga olmasın için, durup dururken neden bu kadar sinirlendiğini sormayayım için, seni anlamıyorum deme için, söylemedim.

Mecburu olduğun inadın yüzünden, hep sevdiğim ayın sekizli günlerini muştulayan, sen okuyunca daha bir sevdiğim 'Bir kartalın kırık kanadını onaran, onun pençesinden de sorumludur.' 'Fazla tevazu, nimete küfrandır'ları her yıl söylemekten bıkmayan, sakladığımız saatli maarif takviminin, aradığın yazıyı senden saklamaya kararlılıkla suçladığın sayfalarını yırttığın an, öfkene söz geçirmeyi öğrenmelisin demeyi yüzüne karşı haykırmayı gerçekten çok istedim. Üzülmenden korktuğum için söyleyeceklerini hep erteleyen benden de beter ol'u, sonunda yine üzülen ben olacağımı bildiğimden pısırık olduğumu düşüneceğini bile bile erteledim. Başkalarının yerine de susmayı bilen ben, sonunda hep yanlış anlaşılan olmaktan ötürü, içimdeki çocuğu ürküttüm çoğu zaman, bu doğru. Ama hayatın ısrarla bana öğretmeye çalıştığı harap sözlerle işbirliği etm eyeceğim yine de, bilesin!

O gün, orada, hani o parkta, hatırladın mı? Hani yazıyı okumak için eğildiğimiz park duvarının arabuluculuyla bana

gelen boynunun kokusunu hiç unutmayacağımdan açtığım sohbetimin kaçırdığın huzurunun hesabını da sormamıştım, sormayacağım da üstelik. Niye mi? Öğrensen ne olur! Kaçıncı kez aldığını unuttuğun ayrılık kararlarının yalan coşkusu sarmış seni. Sen kendinin bile yabancısıyken, bir başkasını anlamışsın ne fark eder!

Tartışmalarda en çok kızdığın 'Hadiii, boş verelim bunları, huzura meyledelim'i söylerken, bana cüret vermek için söylediklerime destek çıkıp hadiii derken'e eşlik eden boşluğu avuçlayan sol elim, "Beni sinir etmek için bakıyorum bütün vücudun, özellikle de sol elin elinden geleni ardına koymuyor"la paylandığı günden beri, sana dokunmayı sanki senin umurundaymış gibi reddedip duruyor. Tüm vücuduma gönül koymamayı öğrettim de, bir tek sana sözüm geçmedi'yi sana söylerken 'yeter bu kadar zayıflık' deyip kafa tutan kalbime söz geçiremedim. Bunlardan bana ne dediğini duyar gibiyim. 'Mazlumun çığlığı kimin umrudur.' diyenlere daha bir hak veriyorum artık.

Bana sırrını söyleyecekmiş gibi baksan. Sonra ben de, bana ilk tanıştığımız zamanlar söylediğin şeyi hayatım boyunca unutmayacağımı sana bir daha söylesem keşke. Ama sen "Neymiş sana ilk tanıştığımızda söylediğim şey ki! 'İyilik edeni öldürün'ü bir park duvarından okumadık, her şeyi de sen biliyosun'la hayallerimi yıkmasan. İşte o zaman söylediklerine kırılıp kendi güzelliğinden söz açmak isteyen güzelim günlerimizi de ne çok kederlendirirdin, hâlâ farkında değilsin değil mi? Gerçi ben de sesi soluğu çıkmayan sandıklarımızın da diyecekleri olduğunu, onların da kederlenebileceklerini sen gittikten sonra fark ettim. Ama en azından fark ettim. İnsan ancak hep kendi gibilerin sesine kulak kesilmeyince ötekilerin ayırdına varıyor. Sakın aklımı kaçırdığımı, sen gittin de ondan böyle olduğumu sanma! Ben hep böyleymişim de sadece seninleyken kendim değilmişim bunu şimdi çok daha iyi anlıyorum. Gittin ama, kimsesiz değilim anlıycan. Sabah var mesela, duvarlarım, sandalyelerim, karıncalarım var. Sana bunları yazmak istememin nedeni 'artık sayende kendim oldum'u anlatmaktır bilesin.

Aptal bir takvim yaprağı yüzünden zehir edilmeyi en son dileyen günlerin, (bensiz yaşamakta olduklarının da) diyeceklerine kulak vermeyi dene diye, günleri duyabil diye, onları da kederlendirme diye, sana yazayım istedim hepsi bu. Bunları seninleyken söyleyebilseydim, şimdi böyle mi olurduk! Ama yine de, "Ne var böylemizde!" dediğini duyamayacak kadar yanında olmadığım için şanslı sayıyorum kendimi.

Beraberken dilinin cömertliğiyle birlik olup saldırmaya hazır öfkene yüz veren sen, 'sevgililer arasında olur böyle şeyler'i söyleyerek sana yardım etmeye çalışan ellerine, avucumda hep senin kalacak sıcaklığını aratıp bulduramayacak ve çaresiz kalacaksın bir gün, göreceksin. Senin olan sıcaklığım da kendini tıpkı sevgim gibi, 'Duysaydı, anlasaydı ne değişirdi sanki'yle avuturken, ben de 'Kaybetmek bazen iyidir. İnsan, gönlüne yenilmeyi mutlak tattırmalı.'yla avunuyorum. Bu da senin anlayamayacağın ama öğrenmen gerekenlerden olarak sendeki yerini alsın isterim.

İlk tanıştığımızda söylediğin cümleyi yazıp onu da diğer hatıralarım gibi sevgiden mahrum ederek, senin bende bıraktıklarını bir bir sevgisizleştirmekle uğraşıyorum şu sıralar. Bana senden yadigâr 'keşke'leri bir türlü hayatımdan atamıyorum nedense. Bana yaptığın en büyük zahmetlerden biri de bu olsa gerek diyorum bazen.

Bunları okurken, hani olmaz ya; nasıl olduğunu sen bile anlamadan eski günlerdeki gibi, ilk tanıştığımız günkü sırrını söyleyecekmiş halinle yüzünü yere büklüm tutarak bana ilk tanıştığımızda söylediğin "Sen yanımdayken, her yüz bana tanıdığımmış gibi geliyor." aklına gelirse, hemen aynaya koş ve gözlerindeki beni gör isterim. Sen ertelesen, görmezden gelsen de hep orada kalacağım, eminim buna.

Bilesin ki her sabah günden önce seni selamlayan, her sofraya oturuşumuzda seninle ilk kez yemek yercesine sevinip hoş geldiniz diyerek seni öpen, her gece seninle yatacağım diye gün boyu akşamı bekleyen yarısı sen olan ben, o ben değilim artık.

Evdeki herşey sana bunları yazarsam onurumdan da olacağımı söyleyip duruyorsa da onlar, benim sen olan yarımı hiçleştirmeye çalıştığımı sonra anlayacaklar.

Öyle ağır bir koku geliyor ki burnuma, sanırım yeni boyattığım sandalyenin kokusu bu. Yooo, sanmam. Bana bu kokunun açık bıraktığım tüpten geldiğini söyleyip duran evdeki herşey'e aldırış etmemeye kararlıyım. Sana yazacağım başka şeyler de vardı ama diyeceklerim evi kaplayan kokuya karışıp uyusan iyi olur'la beni sana yazmaktan vazgeçirmeye çalışıyor. Öyle hoş oldu ki içim kuş gibiyim, hafifim sanki. Bekle! Sakın bir yere gitme. Biraz uyuduktan sonra devam edicem. Bana söz ver şimdi, yüzün yere büklüm olsun, yani ödev yapan bir çocuk gibi dizlerinin üstüne oturup yüzünü ellerinin arasına al hadi, hep yaptığın gibi. Tanıştığımızda söylediklerini söylemesen de öyle otur, yeter bana. Ama duymak istediğimi söylemeden sadece oturduğunu ben bilmeyeyim olur mu!

"Rüyalarıma girebilmen için ıslak yastıkları tecrübe etmelisin."
"Babasını sigara kokusundan tanıyan bir çocuk olmak isterim hep."
"Yastığına biriktirdiklerin başının en mahreminde uyurken, akşamın getirdiği babaları beklediğini de, diğerleri gibi kimseye söylemeyeceğim, rahat ol."
"Ürpermelerin zevkini tattığım gece çok örümcek öldürmüştük hatırladın mı?"
"Gittiğine gönül koyan sükûneti hiçe saysam, seni sevmem geçer sanırdım."
"Boşluğu tutamayan elimi ve vakte sığmayan perdeleri hâlâ hiç açmadım."
"Her yüzde bir ölünün sûretini gösteren akşama, adımlarını tanıyan toprağı anlatıp duran! Bu fırtınada bile nefsindeki felci ayartmadan, o mezara gitmeyi bu sabah da ihmal etmeyeceğini, devrilen bir cümleyi selametle karşılamayı bilmeyenlerin anlayacağını sanıyorsan, yanılıyorsun."
"Saatler ölenlerin arkasından dağıtılanları gösterirkendi sanırım!"
"Saçlarımı örmediğim gün, bir fitnenin tuzağında gibiyim" dediğinde, bana söylemediğin hiçbir sırrın kalmadı sanmakla ne kadar yanılmışım.

9 789944 493284
ISBN 978-9944-493-28-4

öykü

bELa dAVuLLarı

figen alkaç

SKB 05361(3) VBC

yitiK ülkE yaYınLarı